

Święto Dziękczynienia

W środku numeru znajdziesz artykuł o Święcie Dziękczynienia – jego historii, zwyczajach i współczesnym świętowaniu. Przygotowaliśmy także materiał o Black Friday: jak kupować rozsądnie, na co uważać i gdzie faktycznie szukać okazji. Zapraszamy do lektury!

➔ str. 32-35

BIAŁY WHITE EAGLE ORZEŁ

Zdobywca biegunów
Marek Kamiński
odwiedził Denver!

➔ str. 14

26. Festiwal Filmów
Polskich w Houston

➔ str. 18

Wielkie amerykańskie
tourné Lecha Wałęsy.
Tysiące ludzi i kilkadzie-
siąt odwiedzonych miast

➔ str. 22-23

„Biały Orzeł” na World
Expo 2025 w Osace

➔ str. 28-29

Zmiana po 20 latach: nowy prezes i działacze
z Arizony w składzie nowego zarządu Kongresu
Polonii Amerykańskiej

Nowy rozdział

Po 20 latach w roli prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej wskutek zmiany statutu tej organizacji Frank Spula zakończył swoją kadencję. Na stanowisku zastąpił go Hubert Cioromski, który będzie dopiero piątą osobą sprawującą tę funkcję w ponad 80-letniej historii KPA. Co więcej, jest to sytuacja bez precedensu, ponieważ pierwszy raz w historii prezes Kongresu nie jest zarazem prezesem Związku Narodowego Polskiego, na czele którego... pozostał Frank Spula. Co to oznacza dla obu organizacji i w jakim kierunku nowy prezes zamierza prowadzić Kongres?

Ciąg dalszy ➔ str. 24-25

Działacz polonijny z Chicago Hubert Cioromski (z prawej) został w październiku br. wybrany nowym prezesem Kongresu Polonii Amerykańskiej. Zastąpił na tym stanowisku Franka Spulę (z lewej), który pełnił funkcję prezesa KPA przez ostatnie 20 lat

Archiwum WEM, KPA

POLISH PANTRY — SUPERIOR, COLORADO —

Polish Pantry to cukiernia Kasi, oparta na rodzinnych tradycjach, w której każdy produkt przywołuje wspomnienia domowych wypieków – jak u mamy i babci.

🍪 ręcznie robione wypieki 🍪 naturalne składniki 🍪 bez sztucznych dodatków

W naszej ofercie znajdziesz: pączki, faworki, drożdżówki i inne pyszności!

**Spróbuj autentycznych
polskich smaków.**

Oferujemy łatwy odbiór osobisty w Superior.
Zapraszamy!

📧 hello@polishpantry.com
☎ 313-380-0270

Małgorzata Obrzut
Broker Associate

🏠 KOLORADO – Denver i okolice

📞 Cell # 303-241-5802

✉ HomeByMargo@gmail.com

Od ponad 18 lat pomagam
spełniać marzenia o idealnym domu.
Zaufaj doświadczeniu i skorzystaj z moich usług!

POLSKI PASZPORT

BIURO OBYWATELA POLSKIEGO W USA

**TŁUMACZ
PRZYSIĘGŁY**

OBYWATEL

PolskiPaszport.com

- Paszporty dla polskich dzieci za granicą
- Odnowienie paszportów - szybko
- Potwierdzanie obywatelstwa polskiego
- Rejestracja ślubów w Polsce
- Zdjęcia paszportowe biometryczne
- Rejestracja aktów urodzenia
- Uprawnoczenia rozwodów w Polsce
- Zmiany imion i nazwisk
- Wyciąganie aktów urodzenia, ślubu, wyroków sądów, dokumentów z urzędów w Polsce i USA
- Oświadczenia o niekaralności
- Apostille z każdego Stanu USA
- Emerytury ZUS, KRUS i MSW
- Świadectwa pracy i dokumentacja plac
- Zmiany danych w ZUSie
- Otwieranie kont bankowych w Polsce
- Pełnomocnik do konta w banku
- Spadki, darowizny
- Przekazanie, przyjęcie, spadku
- Odrzucenie spadku
- Pełnomocnictwa
- Zdjęcia cyfrowe do loterii wizowej, itp.
- Tłumaczenia przysięgłe do Polski
- Prochy i zwłoki do Polski
- inne sprawy - proszę dzwonić

UMAWIANIE WIZYT DO KONSULATÓW W USA
ORAZ NA DYŻURY KONSULARNE WE WSZYSTKICH MIASTACH USA

TEL. (312) 224 – 2700 (Chicago)
2430 E Rand Rd., Arlington Heights, IL 60004
office@polskipaszport.com

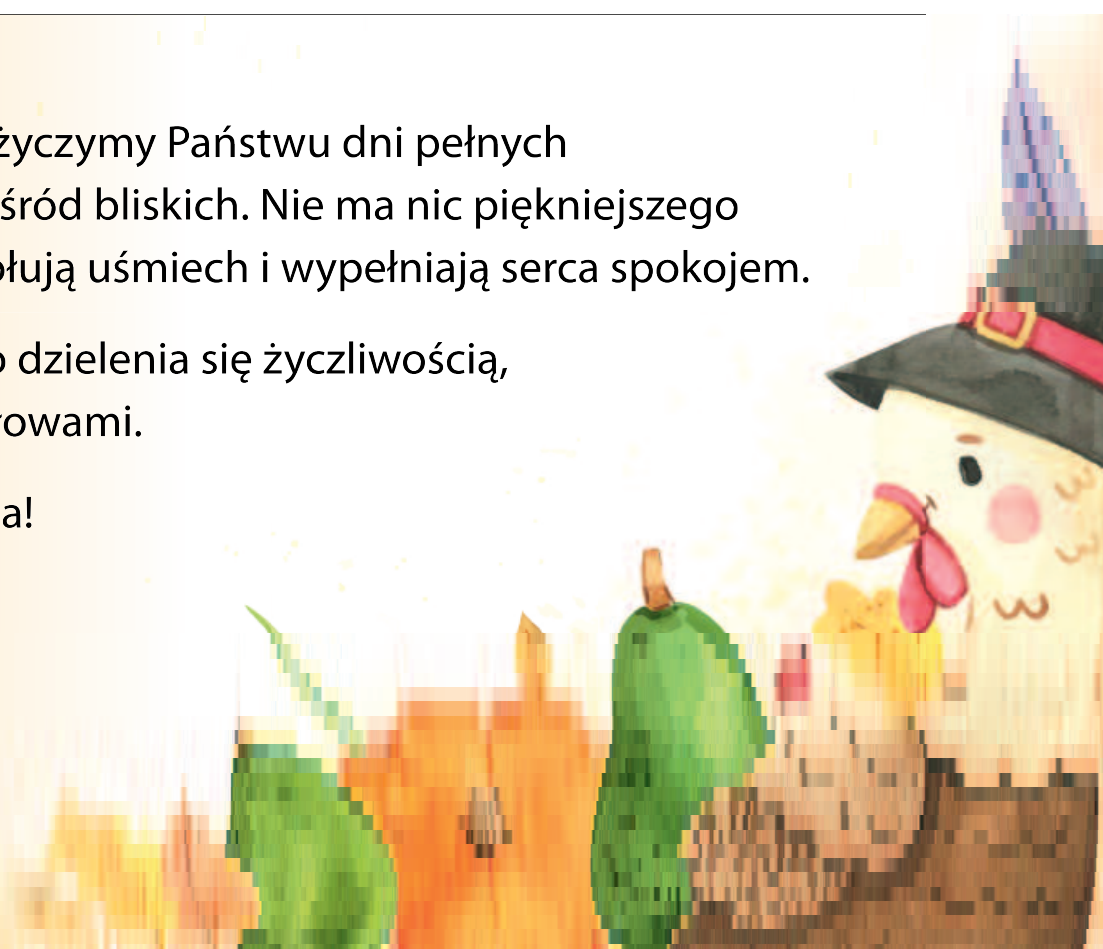

Z okazji Święta Dziękczynienia życzymy Państwu dni pełnych wdzięczności, radości i ciepła wśród bliskich. Nie ma nic piękniejszego niż wspólne chwile, które wywołują uśmiech i wypełniają serca spokojem.

Niech ten czas będzie okazją do dzielenia się życzliwością, pozytywną energią i dobrymi słowami.

Wesołego Święta Dziękczynienia!

Redakcja „Białego Orła”

POZNAJ EKSPERTKĘ OD KREDYTÓW HIPOTECZNYCH W TWOIM SĄSIEDZTWIE

Planujesz kupno, budowę lub refinansowanie domu?
Zapytaj mnie, jak zacząć.

Kredyty hipoteczne:

- Standardowy kredyt hipoteczny
- Kredyty dla lekarzy i stomatologów
- Kredyt na podstawie aktywów
- Kredyt na remont
- Kredyt na mieszkanie w budynku niewpisanym do rejestru hipotecznego
- Kredyt na apartament w kurorcie
- Kredyt budowlany przekształcany w kredyt hipoteczny
- Kredyt hipoteczny z programem Homestead Advantage
- Kredyt 2-1 Buydown (obniżenie oprocentowania na start)
- Duży kredyt hipoteczny (Jumbo)
- Kredyt FHA
- Kredyt VA dla weteranów

Monika Higgins-Szczur

Doradca kredytów hipotecznych
MHiggins@WesterraCU.com
303 667-7947 | NMLS: 501360

A Bit of POLAND EUROPEAN GROCERIES

Odwiedź nas i poczuj
autentyczne smaki Polski!

NOWOŚĆ!
OFERUJEMY
KARTY
PODARUNKOWE!

W ofercie:

- Placki i ciasta
- Polskie słodczyce, cukierki, dżemy, soki
- Słone przekąski, kiszonki
- Świeże pieczywo, produkty w słoikach
- Produkty hermetycznie pakowane: pierogi, wędliny, kiełbasy, kabanosy, szynki, sery i nabiał oraz produkty mrożone
- Wysyłka paczek zagranicznych do Polski, Europy i wybranych krajów świata!

308 South 8th St., Suite I,
Colorado Springs, CO 80905

info@abitofpoland.com

abitofpoland.com

(719) 413-8191

Ubezpieczenia dla posiadaczy Medicare

Kończysz 65 lat lub
tracisz ubezpieczenie z pracy?

- Plany na leki
- Plany suplementarne
- Plany Medicare Advantage

Bezpłatne konsultacje

**Oliwier
Wasilewski**

Agent ubezpieczeniowy

773 620 5258

WWW.MEDICAREONTHEPOT.COM

Partnerskie podejście do kupna i sprzedaży
ze wsparciem na każdym kroku

USŁUGI FINANSOWE

- Zakup + sprzedaż
+ refinansowanie domu
- Stałe i zmienne oprocentowanie
- Pożyczki conventional,
FHA, VA i USDA
- Pożyczki na pierwszy dom
- Konsolidacja zadłużenia

NMLS # 1921459
Security Financial Services, LLC
NMLS # 392727

MAREK KOZŁOWSKI

303-319-4206

contactmarektoday@gmail.com

**TWÓJ SUKCES JEST
NAJWAŻNIEJSZY!**

WSTĘP

MARCIN BOLEC
REDAKTOR
NACZELNY

Po dwudziestu latach następuje zmiana na stanowisku prezesa Kongresu Polonii Amerykańskiej. To dużo więcej niż zwykła rotacja funkcji – to zaproszenie do rozmowy o tym, kim dziś jesteśmy jako Polonia i po co nam organizacje, które mają nas reprezentować. Świat wokół przyspieszył: nowe pokolenia dorastają dwujęzycznie, poruszają się między krajami i kulturami z lekkością, ale też z niepokojem czasów. W tych realiach rola KPA nie może być kopią dawnych wzorców; wymaga odwagi, by na nowo zdefiniować misję, priorytety i język działania.

Zadajmy więc sobie kilka niewygodnych pytań. Czym jest współczesna Polonia? Czy wciąż opisujemy ją głównie przez sentyment i wspomnienia, czy potrafimy nazwać realne potrzeby: edukacyjne, zawodowe, kulturowe, a także polityczne – w sensie obywatelskiego uczestnictwa? Jak wspieramy młodych, którzy chcą być równocześnie u siebie tutaj i u siebie tam? Czy umiemy skrócić ofertę organizacyjną tak, by nie była muzeum zasług, lecz warsztatem przyszłości?

To wyzwanie nie dotyczy jedynie KPA. Każda polonijna instytucja, parafia, stowarzyszenie, media – my wszyscy – stajemy przed lustrem skuteczności. Unikanie tematu, odkładanie decyzji, upór w powtarzaniu działań, które z roku na rok angażują coraz mniej ludzi, prowadzi do zastoju, a stagnacja w życiu społecznym ma jedną logikę: powolny koniec. „Zawsze tak robiliśmy” nie jest strategią. Przyszłość nie nadchodzi jutro – ona dzieje się teraz

i domaga się zmian: w sposobie komunikacji, w otwartości na różnorodność doświadczeń, w gotowości do współpracy ponad podziałami pokoleniowymi i środowiskowymi.

Zmiana przywództwa w KPA może stać się impulsem. Oczekujemy dialogu, nie monologu; planu, nie jedynie hasła; mierzalnych celów, nie tylko dobrych intencji. Mamy potencjał – kompetencje, sieci kontaktów, energię – ale potrzebujemy kompasu i odwagi, by zaktualizować mapę. Nie bójmy się nowych narzędzi i partnerstw. Nie bójmy się też powiedzieć: to się nie sprawdziło, spróbujmy inaczej.

Przed Polonią decyzje, które określą jej kolejne dekady. Niech nowy rozdział nie będzie tylko zmianą nazwisk, lecz początkiem mądrej odnowy. Bo jeśli mamy mówić o przyszłości z podniesioną głową, musimy najpierw usłyszeć siebie nawzajem – i mieć odwagę działać.

Zbliża się Święto Dziękczynienia – moment, w którym zatrzymujemy się przy wspólnym stole i nazywamy po imieniu to, za co jesteśmy wdzięczni. Nawet jeśli dzieli nas od bliskich setki mil, bliskość bywa w prostych gestach: w telefonie do kogoś, z kim dawno nie rozmawialiśmy, w odtwarzaniu rodzinnych przepisów, w krótkiej modlitwie czy słowie „dziękuję”, wypowiedzianym głośno. Może warto zaprosić sąsiada, podzielić się porcją ciasta z kimś samotnym, wesprzeć lokalną zbiórkę – tak, by dobro, o którym mówimy, miało czytelną formę. Niech ten dzień przypomni nam, że w codzienności jest wiele rzeczy, które już teraz się udają.

PLUS, MINUS

KONFERENCJA NEXT

Spotkanie, jakie miało miejsce w Chicago 19 października pod hasłem „Talks for the Future Generation” – „Czas na młode pokolenie liderów”, zgromadziło 600 uczestników, pokazując ogromny potencjał młodej Polonii i udowadniając, że młodzi chcą realnie współtworzyć przyszłość swojej społeczności.

ROSJA

W Moskwie otwarto wystawę „Dziesięć wieków polskiej rusofobii”, organizowaną przez powiązaną z Kremlm instytucję, która proponuje rewizjonistyczną narrację historyczną – neguje odpowiedzialność ZSRR za zbrodnię katyńską i wykorzystuje „rusofobię” jako ramę dla krytyki Polski.

KURSY WALUT:

1 USD = 3.63 PLN | 1 PLN = 0.28 USD

Źródło: Narodowy Bank Polski. Kursy z 2 dni przed datą wydania.

WHITE EAGLE MEDIA, LLC

P.O. Box 52057, Boston, MA 02205

Sales & Editorial: (860) 223-1150

Email: info@whiteeaglenews.com

Toll Free: (800) 668-0667

www.whiteeaglenews.com

www.BialyOrzel24.com Facebook.com/BialyOrzel24

Managing Partner & Director of Sales

Darek Barcikowski – publisher@whiteeaglenews.com

Managing Partner & Editor-in-Chief

Marcin A. Bolec – editor@whiteeaglenews.com

Director of Operations & Associate Editor:

Joanna Szybiak

Reporters:

Barbara Bilińska Bolec, Edward Bolec, Robert Strybel, Halina Głowacka, Tomasz Ryzner, Marcin Żurawicz,

Contributors:

Robert Rothstein, Tomasz Moczerniuk, Marek Kania, Sylwia Wadach Kloczkowska, Robert Iwanicki, o. Michał Czyżewski, Janusz Romański, Paweł Markiewicz, Catherine Blinder

Editorial Assistant & HR Manager: Alicja Dębek

Sales Support Coordinator: Maria Sołtys

Media Planner: Izabela Wróblewski

Graphics:

Tomasz Świętoniowski, Zbigniew Czeranowski, Dorota Strzelecka

Advertising:

Helena Boczoń, Michał Chęłmiński

The White Eagle is a biweekly publication of White Eagle Media LLC. The content of this publication may not be reprinted or re-transmitted in whole or in part without the expressed written consent of the publisher. White Eagle Media assumes no responsibility for advertising content or errors but will reprint whatever part of the advertisement needs corrections if written notice is submitted within a week of the date of publication.

Projekt finansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej w konkursie „Polonia i Polacy za granicą 2024 – Media i Struktury”

Projekt: „Medialny Świat. Wsparcie redakcji medialnych w USA i Wielkiej Brytanii” realizowany przez Fundację Wolność i Demokracja

Zmiany, zmiany, zmiany...

Ostatni kwartał każdego roku jest najbardziej wymagającym okresem czasu dla większości posiadaczy ubezpieczeń zdrowotnych w Stanach Zjednoczonych. Niezależnie od tego, czy jesteśmy poniżej 65. roku życia, czy jesteśmy posiadaczami Medicare, okres ten będzie wymagał od nas zaangażowania i podjęcia decyzji odnośnie do wybrania ubezpieczenia zdrowotnego na przyszły rok kalendarzowy. Na domiar złego w tym właśnie czasie przypada również najwięcej okresów zapisowych w planach grupowych. Pamiętajmy, aby wziąć decyzję odnośnie do kontynuacji, zmiany lub wyboru planu ubezpieczeniowego na nowy rok we własne ręce. Nie pozwólmy, by ktoś zdecydował za nas.

Jeśli chodzi o osoby posiadające ubezpieczenia zgodne z ustawą Obamacare, pamiętajmy, że okres zapisowy na tego typu plany przypada w tym roku w okresie między 1 listopada a 15 stycznia. Pamiętajmy, że Obamacare to nie rodzaj ubezpieczenia, ale potoczna nazwa ustawy Affordable Care Act (ACA), która narzuca zestaw zasad i reguł, które musi zawierać każda polisa zgodna z Obamacare. W tym właśnie okresie wszyscy rezydenci USA mogą zapisać się lub zmienić plan na następny rok kalendarzowy. Nie każdy jednak jest w stanie zakwalifikować się na dofinansowanie rządowe. Wpływ na to będzie miał status emigracyjny, miejsce zamieszkania, wielkość ogniska domowego oraz dochody wszystkich osób znajdujących się na rozliczeniu podatkowym bez względu na to, czy starają się o plan zgodny z Obamacare, czy nie. Wielu z obecnych posiadaczy tego rodzaju ubezpieczeń otrzyma listy z obecnych firm ubezpieczeniowych szacujące koszty naszych polis na następny rok. Pamiętajcie Państwo, że są to jednak tylko szacunki i mimo wszystko uważam, że każdy powinien poświęcić parę minut swojego czasu i to właśnie w tym okresie, aby mieć pewność jaki plan, z jakimi obciążeniami w

Archiwum WEM

postaci deductible i maximum out pocket, w jakim networku i za jaką cenę będziemy posiadać na następny rok. Niestety kilka firm, które były na tym rynku, zdecydowało się zrezygnować z oferty na 2026 rok. Tu apel przede wszystkim do posiadaczy planów ACA z firmy Aetna. To właśnie oni powinni skoncentrować się na wyborze nowego planu w nowej firmie ubezpieczeniowej na następny rok.

Wiele stanów decyduje się na stworzenie własnego rynku ubezpieczeń zdrowotnych, co wprowadzi nowy rodzaj zamieszkania na rynku. Oprócz Kalifornii, Colorado, Connecticut, Dystryktu Columbia, Georgii, Idaho, Kentucky, Maine, Maryland, Massachusetts, Minnesoty, Nevada, New Jersey, New Mexico, New York, Pensylwanii, Rhode Island, Vermont, Virginii, Washington stan Illinois decyduje na stworzenie własnego Marketplace na 2026 rok.

W tym również okresie możemy zrezygnować z planów zgodnych z Obamacare i wybrać inne obowiązujące w danym stanie rozwiązania w postaci planów referen-

cyjnych lub planów szpitalnych. Bardzo często dla wielu z nas, szczególnie osób o wyższych dochodach, niekwalifikujących się na pokaźne dofinansowanie lub cenianych szerszy dostęp do opieki zdrowotnej szczególnie poza miejscem zamieszkania, rozwiązania inne niż plany zgodne z Obamacare mogą się okazać lepszym, tańszym i bardziej trafnym wyborem.

Wszystkich posiadaczy Medicare dotyczy Coroczny Okres Zapisowy (AEP) przypadający co roku na okres pomiędzy 15 października a 7 grudnia. W tym właśnie okresie musimy dostosować nasze uzupełnienia do Medicare, a szczególnie plany zniżkowe na leki na receptę do naszych bieżących potrzeb na przyszły rok. Pamiętajmy, że lista leków, tzw. formularzy, i przyporządkowanie leków do ich poszczególnych kategorii w planie i jednocześnie ich cen zmienia się co rok. Co roku zmieniają się również ceny owych planów. W tym roku dodatkowo zmienia się wysokość deductible i maksymalnej odpowiedzialności za koszt leków na receptę. W 2026 będzie to odpowiednio \$615

i \$2,100. Oznacza to, że jeśli wydamy z własnej kieszeni \$2,100 na koszty lekarstwa na receptę, to pozostałe leki w 2026 roku będą bez dodatkowych kosztów tak długo, jak będą one zawarte w formularzu naszego planu.

Większość z posiadaczy Medicare otrzymała już korespondencję z firm ubezpieczeniowych o spodziewanych zmianach na następny rok kalendarzowy. Sprawdźcie Państwo dokładnie, co się zmienia i czy zmiany te odpowiadają waszym potrzebom i oczekiwaniom. Przyjrzyjcie się Państwo dokładnie nowym cenom planów zniżkowych na leki na receptę. Kilka z nich dokonało w tym roku dużych roszad szczególnie w cenach miesięcznych planów.

Ten rok będzie również przełomowy dla posiadaczy planów typu MMAI, czyli integrujących benefity Medicare i Medicaid. Plany te odchodzą do lamusa, więc należy dobrać odpowiedni plan na 2026 rok w sytuacji, gdy jesteśmy beneficjentami Medicare i Medicaid.

Co roku zmieniają się również świadczenia i ich koszty w planach typu Medicare Advantage (MA). Należy upewnić się, co się zmieniło w świadczeniach, lekach i ich kosztach oraz w networku Państwa planów. Okres ten jest najlepszą okazją, by podjąć odpowiednią decyzję, jakiego rodzaju pokrycie będzie dla nas najbardziej odpowiednie na następny rok kalendarzowy.

Wiele osób w tym roku dopytuje się o plany uzupełniające do Medicare Advantage. Pokrywają one koszty związane z pobytem w szpitalu oraz/lub Skilled Nursing Facility oraz/lub koszty karetki pogotowia. Największą zaletą tych rozwiązań jest ich stosunkowo niewielki koszt (szczególnie w połączeniu z planami Medicare Advantage o \$0 stawce miesięcznej) i relatywnie proste metody zapisu i kwalifikacji dla potencjalnych klientów.

ROBERT SOBCZAK

OBAMACareHOTline™

844.944.7526

www.obamacarehotline.com

Już od 14 lat służymy Polonii

medicare®
po polsku

844.654.5185

www.medicarepopolsku.com

Minister aktywów państwowych Wojciech Balczun uczestniczył w Forum Przemysłu Obronnego w Rabacie

Promocja polskiej gospodarki

Wojciech Balczun, minister aktywów państwowych, przewodniczył polskiej delegacji w Królestwie Maroko, gdzie odbył szereg spotkań z przedstawicielami tamtejszego rządu i biznesu. Wizyta miała na celu promocję polskiej gospodarki oraz intensyfikację dwustronnej wymiany handlowej pomiędzy Polską i Maroko. Szefowi MAP towarzyszyli przedstawiciele Agencji Rozwoju Przemysłu oraz Polskiej Grupy Zbrojeniowej.

Wizyta rozpoczęła się od udziału w Polsko-Marokańskim Forum Przemysłu Obronnego w Rabacie. Podczas wydarzenia przedstawiciele Polskiej Grupy Zbrojeniowej zaprezentowali nowoczesne rozwiązania dla przemysłu obronnego, podkreślając potencjał polskiego sektora zbrojeniowego.

Szef MAP rozmawiał także z ministrem Inwestycji Karimem Zidane oraz Ministrem Przemysłu Ryadem Mezourem. – Były to bardzo owocne spotkania. Maroko jest czołowym partnerem Polski na kontynencie afrykańskim. Jestem głęboko przekonany, że polsko-marokańska współpraca gospodarcza ma przed sobą jasną przyszłość, a ustalenia z tych rozmów otwierają ciekawe perspektywy,

Minister Wojciech Balczun (drugi z lewej) uznał wizytę w Maroku za bardzo owocną

zwłaszcza w sektorze obronnym – ocenia minister Balczun.

Drugiego dnia szef MAP spotkał się z Leilą Benali, minister Transformacji Energetycznej i Zrównoważonego Rozwoju. Uzgodniono dalsze kroki mające na celu wzmocnienie relacji między dwoma państwami.

Od kilku lat Maroko jest dla Polski największym partnerem handlowym w Afryce, a wymiana handlowa pomiędzy krajami regularnie wzrasta. W 2024 r. eksport do Maroka wyniósł 2.3 mld USD. Polscy eksporterzy są już obecni w wielu sektorach gospodarki marokańskiej.

Szwedzi chcą korzystać z polskich doświadczeń

Europa kontra autorytaryzm

– Szwecja chce korzystać z polskich trudnych doświadczeń, uczyć się, jak zapobiegać ruchom autorytarnym – powiedział PAP Waldemar Żurek, minister sprawiedliwości i prokurator generalny RP, który złożył wizytę w Sztokholmie.

Według ministra Europa jest „gwarantem i bezpiecznikiem przed stoczeniem się jakiegoś kraju w otchłań autorytaryzmu”. – Dziś stoimy przed ogromnymi niebezpieczeństwami. Widzimy, jak państwa wrogie, na przykład Rosja, potrafią wpływać na demokratyczne organizmy. Pokazują to wybory w różnych krajach – wskazał Waldemar Żurek.

Prokurator generalny RP odwołał się do działań obcych wywiadów, które poprzez platformy społecznościowe produkują fake newsy, pomnażane następnie przez boty. Zauważył, że problem dotyczy również dojrzałych demokracji. – Chcemy temu przeciwdziałać, ale jednocześnie dając obywatelom przestrzeń wolności – zaznaczył.

Żurek wziął udział w seminarium w Sztokholmie, zorganizowanym przez działającą od 30 lat w stolicy Szwecji organizację International IDEA, której celem jest monitorowanie stanu demokracji na świecie.

Minister podzielił się m.in. spostrzeżeniami na temat przeszłości w uzdrawianiu sądownictwa i prokuratury po 2023 r. – Mamy bardzo trudną sytuację, musimy balansować między bezprawiem a prawem UE i polską konstytucją – podkreślił.

Z opublikowanego przez International IDEA Globalnego Raportu o Demokracji wynika, że jej stan pogorszył się w większości krajów w ciągu ostatnich pięciu lat, a wolność prasy osiągnęła najniższy poziom od 50 lat.

Polska inwestuje za Odrą

Polskie firmy zaczynają przejmować tradycyjne marki z Niemiec i innych krajów Europy. Najnowszy przypadek to przejęcie dużego producenta świec, zapachów Gala Group przez polską Grupę Trend. Na czele niemieckiej firmy stanął Polak Dawid Wróbel.

Polska grupa ma 30 lat, a niemiecka ponad 50. Bezpośrednim przejmującym jest firma Trend Glass, która zatrudnia 607 osób, a przejmuje firmę z 4 tys. osób zatrudnionych. Trend

Glass jest dostawcą szkła gospodarczego, dekoracyjnego i użytkowego, dostawcą Carrefour i Tesco do 46 krajów świata.

– Przejęcie Gala Group to kamień milowy w naszej europejskiej ekspansji. Zyskujemy dostęp do nowych kategorii produktowych, globalnych kanałów dystrybucji oraz cennego know-how w zakresie zarządzania marką o międzynarodowym zasięgu. Dodatkowo umożliwia to budowanie silnych synergii w zakresie produkcji i dystrybucji – podkreślił w

rozmowie z portalem Business Insider Łukasz Bernady, prezes Trend Glass, spółki z Grupy Trend.

Transakcję finansuje PFR oraz fundusze CVI. Ten ostatni zarządza aktywami o wartości miliarda euro, które inwestuje w dług prywatny (private debt).

– Obecny moment stanowi wyjątkowe okno możliwości dla polskich inwestorów, strategicznie patrzących na rynki Europy zachodniej. Spowolnienie gospodarcze, połączone z naras-

tającą luką sukcesyjną w niemieckim sektorze średnich firm, stwarza idealne warunki dla przejęcia – skomentował dla Business Insidera Olaf Hofses, dyrektor inwestycyjny CVI.

Luka sukcesyjna to sytuacja, gdy właściciel budowanej przez lata firmy rodzinnej postanawia ją sprzedać, bo nie dochował się następcy, który mógłby przejąć stery w spółce. Spółka Trend Glass miała w 2024 r. 402 mln zł przychodów.

W Berlinie powstanie miejsce pamięci polskich ofiar nazistowskiej okupacji

Jest głaz, będzie pomnik

Jest słuszne, by w Berlinie stał także pomnik polskich ofiar nazizmu – powiedział PAP prof. Thomas Drachenberg, konserwator Zabytków Brandenburgii. Na razie w stolicy Niemiec znajduje się wielotonowy głaz, upamiętniający zbrodnie na Polakach.

Drachenberg ocenił, że „wartością integracji europejskiej jest to, że dziś potrafimy opowiadać nasze europejskie historie zniszczeń i ucieczek”, „nie zrównując ich, ale przedstawiając w szerszym kontekście”. Profesor uznał za słuszną inicjatywę budowy miejsca pamięci dla polskich ofiar nazistowskiej okupacji i terroru w latach 1939–1945.

Brandenburski konserwator zabytków przypomniał, że w byłym niemieckim nazistowskim obozie koncentracyjnym Ravensbrueck przedstawione są „wystawy różnych narodów o historii cierpienia ich obywateli”, w tym miejsce poświęcone Polakom.

Drachenberg podzielił się również historią rodzinną. – Mój ojciec urodził się w Łodzi i wychował w Krakowie. Rodzina mieszkała tam od XVIII wieku, klasyczni „Niemcy zagraniczni”. W 1944 roku cała rodzina

Na razie polskie ofiary niemieckiej okupacji upamiętnia w Berlinie 30-tonowy głaz

uciekała i potem osiedliła się w „rdzennych Niemczech”. Z polską koleżanką z Zielonej Góry zauważyliśmy, że nasze rodziny mają bardzo podobne historie przesiedleń – opowiedział.

W pobliżu Urzędu Kanclerskiego i Bundestagu w Berlinie uroczystie odsłonięto w czerwcu Miejsce Pamięci dla Polski 1939–1945, upamiętniające miliony obywateli II RP, którzy w la-

tach 1939–1945 stali się ofiarami niemieckiej wojny napastniczej i okupacji.

Tymczasowe upamiętnienie ma formę 30-tonowego głazu, na którym umieszczono tablicę z napisem w języku polskim i niemieckim: „Polskim ofiarom nazizmu i ofiarom niemieckiej okupacji i terroru w Polsce 1939–1945”.

 TOM

Polska w czwartej dziesiątce rankingu praworządności

Temida na cenzurowanym

Polska zajęła 32. miejsce w rankingu Rule of Law Index przygotowywanym przez waszyngtońską organizację World Justice Project. Jest w gronie państw, których wynik się poprawił. Największy spadek zanotowała Rosja.

Jak wynika z corocznego raportu WJP, biorącego pod uwagę siłę rządów prawa w 143 państwach świata, na pierwszych miejscach – podobnie jak rok wcześniej – znalazły się państwa nordyckie: Dania, Finlandia, Norwegia i Szwecja. Na 5. miejscu była Nowa Zelandia, jedyne państwo spoza Europy w Top 10.

Polska poprawiła wynik o jedno miejsce, osiągając taki sam rezultat (0.66 w skali od 0 do 1) jak Włochy, Barbados i Chile. Znalazła się wśród mniejszości państw, w których odnotowano poprawę pod względem praworządności. Gorszy wynik w porównaniu z 2024 rokiem otrzymało aż 68 procent krajów.

Indeks powstał na podstawie ankiet, które wypełniali eksperci i prawnicy z każdego uwzględnionego w zestawieniu kraju. Wynik obejmuje osiem kategorii. Polska najlepszy wynik zanotowała pod względem braku korupcji (0.71 i 26. miejsce na świecie) oraz porządku i bezpieczeństwa (0.85, 29. miejsce). Najgorzej wypadła pod kątem działania wymiaru sprawiedliwości w obszarze cywilnym (0.6, 46. miejsce) i praw podstawowych (0.64, 43. miejsce).

Wśród objętych rankingiem państw na ostatnim miejscu pozostała Wenezuela (0.26), a tuż przed nią były Afganistan (0.31) i Kambodża (0.31).

World Justice Project to organizacja działająca na rzecz wzmocnienia rządów prawa. Została założona w 2006 r. przez Williama Neukoma, b. szefa stowarzyszenia amerykańskich prawników American Bar Association.

 TOM

Tylko Chiny eksportują więcej zniczy od Polski

Pierwsze miejsce w Europie

Firma Akcenta poinformowała, że w minionym roku eksport zniczy przyniósł polskim firmom ponad 700 mln euro i 16 procent udziału w globalnym rynku. To daje pierwsze miejsce w Europie, a na świecie lepsze na tym polu są jedynie Chiny.

– Kiedy rok temu analizowaliśmy dane, dystans dzielący Polskę i Chiny był zdecydowanie mniejszy niż obecnie. Dodatkowo na horyzoncie pojawił się Wietnam. To kolejny

azjatycki producent, który notuje dynamiczny wzrost i już dziś ma wynik porównywalny z naszym – mówi Radosław Jarema, dyrektor polskiego oddziału Akcenty.

W Europie Polska pozostaje absolutnym liderem. Druga w rankingu Holandia jest daleko w tyle. – W przyszłym roku możliwa jest zmiana układu sił. Wpływ mogą mieć na to nie tylko preferencje konsumentów, ale także polityka handlowa, np. relacje celne na linii USA–Chiny. Warto dodać, że polskie znicze to w dużej mierze rzemiosło, cenione za ja-

kość i trwałość, co pozostaje przewagą nad produktami azjatyckimi – mówi Radosław Jarema.

Z danych International Trade Center (ITC) wynika, że eksport polskich zniczy w 2024 roku osiągnął 727 mln EUR, co odpowiada 16.2% udziału w światowym rynku. Spadek względem poprzedniego roku wyniósł zaledwie 3%, co oznacza, że popyt na produkty znad Wisły pozostaje stabilny.

Najwięcej polskich zniczy trafia do Niemiec, gdzie sprzedaż wyniosła 240.1 mln

EUR (+2% rdr.). Drugim rynkiem jest Holandia, która kupiła od nas znicze za 68.4 mln EUR (-15% rdr.). Trzecie miejsce zajmuje Rumunia z wartością importu 50.5 mln EUR.

Chiny w 2024 roku sprzedawały znicze o wartości 946 mln EUR (+8% rdr.). To daje im 21% udziału w rynku. Zaskoczeniem okazał się Wietnam. Tamtejszy eksport sięgnął 718 mln EUR, co oznacza aż 62% wzrostu rdr. i udział w globalnym eksporcie na poziomie 16.1%.

 TOM

Karol Nawrocki i Jarosław Kaczyński liderami dwóch rankingów

Polacy ufają prezydentowi

 prezydent.pl

Karol Nawrocki zajął pierwsze miejsce w sondażu zaufania, przeprowadzonym przez CBOS w pierwszej połowie października. Prezydent Polski cieszy się zaufaniem 57 procent ankietowanych, co stanowi spadek o 1 punkt w stosunku do września.

Prezydentowi nie ufa 26 procent badanych (wzrost o 1 pkt.), a obojętność wobec niego zadeklarowało 11 procent ankietowanych. Na drugim miejscu w rankingu znalazł się wicepremier i szef MSZ Radosław Sikorski z wynikiem 43 proc. (spadek o 2 pkt. proc.). Nie ufa mu 34 proc. ankietowanych (wzrost o 2 pkt. proc.), jest obojętny dla 13 proc. badanych.

Trzecią pozycję w rankingu zajął wicepremier, szef MON Władysław Kosiniak-Kamysz – 41 proc. (spadek o 4 pkt. proc.). Nie ufa mu 30 proc. (wzrost

Karol Nawrocki zyskał pozytywny odbiór u ponad połowy respondentów

o 3 pkt. proc.). Obojętność wyraziło 18 proc. ankietowanych.

Na czwartej pozycji w rankingu zaufania znaleźli się ex aequo z wynikiem po 40 proc. dwaj liderzy Konfederacji: wicemarszałek Sejmu Krzysztof Bosak (bez zmian) oraz poseł Sławomir Mentzen (bez zmian). Bosakowi nie ufa 29 proc. (mniej o 1 pkt. proc.), a Mentzenowi – 36 proc. ankietowanych (bez zmian).

W rankingu nieufności pierwsze miejsce zajął prezes PiS Jarosław Kaczyński (55 proc., wzrost o 3 pkt.), drugie lider Konfederacji Korony Polskiej Grzegorz Braun (54 proc. – wzrost o 1 pkt.), a trzecie premier Donald Tusk (52 proc. badanych).

Sondaż zrealizowano na liczącej 901 osób reprezentatywnej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski wylosowanej z rejestru PESEL.

 TOM

Mieszkańcy dużych miast wolniej przybierają na wadze

Polacy tyją na potęgę

Według najnowszych badań Narodowego Funduszu Zdrowia już 64.5 procent dorosłych mieszkańców Polski ma nadwagę lub jest otyłych. Dane zebrano w okresie od stycznia do lipca bieżącego roku.

Od ponad 13.4 mln dorosłych Polaków, pacjentów odwiedzających przychodnie, zebrano informacje o wzroście i wadze i na tej podstawie obliczono BMI (ang. Body Mass Index), czyli wskaźnik masy ciała. Przyjmuje się, że prawidłowy zakres BMI wynosi od 18.5 do 25.0. Jeśli wartości są wyższe, może to oznaczać, że pacjent ma nadwagę lub jest otyły.

– To wiarygodny wskaźnik. Wystarczy podzielić masę ciała w kilogramach przez wzrost w metrach do kwadratu. Warto z niego korzystać, ale trzeba też znać jego

ograniczenia. W przypadku osób intensywnie trenujących, kobiet w ciąży czy osób z nieprawidłową budową anatomiczną to będzie po prostu mało wiarygodne. Ale nawet biorąc pod uwagę te mankamenty, dane opublikowane przez NFZ są przerażające –

 <https://web.swps.pl>

Waga w 70 procentach zależy od tego, jak się odżywiamy

powiedziała w rozmowie z „Faktem” lek. Katarzyna Woźniak, znana w internecie jako „Mama i Stetoskop”.

Powiatem z najwyższym odsetkiem osób o BMI powyżej 25 jest powiat łosicki w woj. mazowieckim – 72.42 proc. przebadanych dorosłych zostało tam zaklasyfikowanych jako z nadwagą lub otyłe. Niewiele lepiej jest w powiecie siedleckim (woj. mazowieckie) i hajnowskim (woj. podlaskie) – tam odsetek ten wynosi odpowiednio 70.76 i 70.73 procent.

Najlepiej w zestawieniu wypadły duże miasta: Warszawa (58.73 proc. osób z nadwagą lub otyłych), Wrocław (58.29 proc.), Sopot (58 proc.), Kraków (57.85 proc.) i „najchudszy” powiat w kraju – miasto Poznań – z 55.8 proc. osób z nadwagą lub otyłych.

 TOM

George Clooney gościł na łódzkich Igrzyskach Wolności

Gwiazda Hollywood w Łodzi

 Materiały prasowe

– Sekret demokracji jest odwaga. To klucz do wszystkiego – mówił w Łodzi George Clooney

George Clooney, aktor i producent filmowy, był gościem specjalnym Igrzysk Wolności. Na scenie trzydniowego wydarzenia przyznał, że jest wierny demokracji, stawia opór terrorowi i strachowi, a nade wszystko broni wartości demokratycznych.

– To jest proste. Demokracja – i wy chyba to rozumiecie, tak głęboko jest to w waszym DNA – jest jak wojna. Musimy ją toczyć. Demokracja nie zdarza się przypadkiem. Musisz przemawiać, występować, musisz protestować – mówił w Łodzi słynny aktor.

– Mój kraj powstał na gruncie brytyjskich protestów w Bostonie. Wielka wojna w Wietnamie skończyła się przez protesty. Demokracja to coś żywego. Coś, co oddycha, coś, co ciągle napotyka wyzwania. Musimy cały czas stawiać wyzwania przed tymi, którzy są u władzy – stwierdził gość z USA.

Zdobywca dwóch Oskarów zwracał się też bezpośrednio do publiczności. – Wy tutaj twardo walczycie, by uzyskać niepodległość. Walczycie, by wasze głosy były słyszalne. To jest niewiarygodne osiągnięcie. I jedna rzecz, o której zawsze można przypominać wam i waszym sąsiadom – nic nie jest gwarantowane. Nic nie będzie trwało samoistnie – zaznaczył 64-letni aktor.

Igrzyska Wolności to największe w Polsce forum idei, otwarte dla szerokiej publiczności, które odbywa się od 2014 roku. W 2025 roku odbywały się pod hasłem „Czas niepewności”, nawiązującym do wyzwań i kryzysów współczesnego świata. Wśród gości byli także: Szczepan Twardoch, Ottessa Moshfegh, Jerzy Owsiak, Megan Nolan, Marek Kondrat, Aleksander Kwaśniewski, Radosław Sikorski czy Joanna Senyszyn.

 TOM

Firma z USA wesprze rozwój sektora energetyki jądrowej w Polsce

Inwestycja w przyszłość

Narodowe Centrum Badań Jądrowych (NCBJ) i Westinghouse Electric Company podpisały porozumienie o współpracy. Amerykańska firma zajmuje się budową elektrowni jądrowych, produkcją urządzeń wykorzystywanych w energetyce nuklearnej oraz ich obsługą, serwisem i kontrolą.

– Budowa pierwszej polskiej elektrowni jądrowej otwiera nowy rozdział w historii polskiej energetyki. Współpraca Narodowego Centrum Badań Jądrowych z Westinghouse idzie jeszcze krok dalej. To inwestycja w przyszłość – w nowe kompetencje, nowe technologie i nowe miejsca pracy – komentował Miłosz Motyka, minister Energii.

– Chcemy, by Polska była nie tylko odbiorcą technologii, ale także jej współtwórcą. Wspólnie z najlepszymi partnerami z całego świata rozwijamy ogromny potencjał, który zapewni naszej gospodarce nową dynamikę i niezależność energetyczną na kolejne pokolenia – podkreślał minister.

Połączenie potencjału badawczego i technologicznego NCBJ z globalnym doś-

Współpraca z Westinghouse ma przyspieszyć realizację polskiego programu jądrowego

wiadczeniem Westinghouse ma stworzyć silną platformę do budowy nowoczesnego i konkurencyjnego sektora energetyki jądrowej w Polsce oraz przyspieszyć realizację naszego programu jądrowego.

– Łączymy globalne doświadczenie z lokalną wiedzą, by wspierać bezpieczną transformację energetyczną. Ta

współpraca jest zgodna z szerszą strategią Westinghouse, polegającą na rozwijaniu przełomowych innowacji jądrowych dla obecnych i przyszłych generacji reaktorów na całym świecie – komentowała Lou Martinez, dyrektor wykonawcza ds. technologii w Westinghouse.

TOM

Doroczne Nagrody Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Nagroda dla legendy

Wojciech Mann to człowiek wielu talentów

Wojciech Mann – żywa legenda polskiego radia i telewizji, dziennikarz muzyczny, satyryk, aktor, autor tekstów, pedagog – został uhonorowany Doroczną Nagrodą Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podczas uroczystej gali w Muzeum Historii Polski ministra Marta Cienkowska wręczyła nagrody twórcom, animatorom, ludziom kultury i przedstawicielom instytucji, przyczyniającym się do rozwoju, upowszechniania oraz ochrony kultury i dziedzictwa narodowego.

Wojciech Mann, który otrzymał nagrodę za całokształt twórczości, jest obecny w mediach od pół wieku. W 1965 roku został redaktorem Rozgłośni Harcerskiej. Dwa lata później dołączył do redakcji Programu III Polskiego Radia. W latach 70. rozpoczął współpracę z Telewizją Polską. Prowadził i współtworzył kultowe audycje radiowe i programy telewizyjne, m.in. „Szansę na sukces”,

„Non stop kolor”, „Nie tylko dla orłów”, „Duże dzieci” czy „Mdm” (w duecie z Krzysztofem Materną).

Jest autorem tekstów piosenek dla takich artystów jak: Anna Jantar, Zbigniew Wodecki czy Urszula Sipińska. Występował również jako aktor i lektor, m.in. w filmach, serialach, grach komputerowych i dubbingu („Shrek”, „Wiedźmin 3”). Od 2020 roku związany z Radiem Nowy Świat, którego jest współzałożycielem.

Pozostali laureaci: sztuki wizualne – Małgorzata Mirga-Tas; animacja kultury – Marcin Piotrowski; teatr – Agnieszka Przepiórska; film – Emi Buchwald; taniec – Adam „Hefo” Stefański; muzyka – Chór VRC; upowszechnianie kultury – Małgorzata Ziętkiewicz; literatura – Ewa Lipska; kultura ludowa – Władysław Apolonia Prucnal; ochrona dziedzictwa – Fundacja Ruinersi; architektura i przestrzeń – Grzegorz Piątek; mecenas kultury – Katarzyna Jordan.

TOM

Firma z USA pomoże Polsce w analizie i zarządzaniu danymi Cenniejsze od złota i dolarów

W Warszawie minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz podpisał list intencyjny między MON i Palantir Technologies Inc, amerykańską firmą technologiczną specjalizującą się w analizie danych na dużą skalę.

– List intencyjny z firmą Palantir – absolutnym liderem w zakresie zarządzania danymi i ich wykorzystania w zabezpieczeniu logistycznym pola walki, projektowaniu przyszłości z użyciem sztucznej inteligencji – to krok milowy. Rozwiązania tej firmy są wykorzystywane perfekcyjnie m.in. przez ukraińską armię – mówił w Wojskowym Centrum Edukacji Obywatelskiej szef MON.

– Dzisiaj najważniejszym wyzwaniem dla wszystkich armii świata jest budowa zasobów informacyjnych. Bazy danych są największą walutą – cenniejszą niż złoto, dolary, euro czy jakiegokolwiek inne środki płatnicze. To największy skarb współczesnego świata, dlatego trzeba nimi dobrze zarządzać i odpowiednio je chronić – podkreślał Władysław Kosiniak-Kamysz.

Palantir Technologies oferuje zaawansowane oprogramowanie umożliwiające integrację, przetwarzanie, analizę i wizualizację ogromnych zbiorów danych – w szczególności dla potrzeb sektora publicznego, obronnego, wywiadowczego oraz dużych firm przemysłowych.

Współpraca MON z Palantir Technologies Inc. (Palantir) rozpoczęła się 23 grudnia 2024 roku podpisaniem „Memorandum of Understanding on Cybersecurity of Information Technology Cooperation”. Współpraca dotyczy obszarów sztucznej inteligencji (AI), technologii informacyjnych (IT) oraz cyberbezpieczeństwa.

TOM

– List intencyjny z firmą Palantir to krok milowy – uważa Władysław Kosiniak-Kamysz (z prawej)

Nowo otwarty magazyn w Chicago kolejnym etapem rozwoju firmy spedycyjnej Polonez America

W sam raz na święta!

 Polonez America

Od połowy października w dzielnicy Schaumburg na obrzeżach Chicago działa nowy magazyn firmy spedycyjnej Polonez America. Jest to drugie po Port Reading w New Jersey centrum logistyczne Poloneza, który dynamicznie rozwija dostęp do swoich usług w całym kraju. Obecnie paczki do Polski można nadać w ponad 250 autoryzowanych punktach Poloneza od wschodniego po zachodnie wybrzeże USA. Osoby, które nie mieszkają blisko jednego z nich, mogą za pośrednictwem Poloneza nadać przesyłkę bezpośrednio z domu.

Sieć punktów obsługi klienta Poloneza urosła już do ponad 250 w całym kraju

Firma Polonez America działa w USA już prawie pół wieku – w tym roku świętowała swoje 45-lecie. Polonez powstał w Springfield w stanie Massachusetts w 1980 roku i na przestrzeni ostatnich czterech dekad stał się jedną z największych polonijnych firm spedycyjnych w USA. Dwa lata temu markę przejął międzynarodowy konglomerat z branży logistycznej, co przyczyniło się nie tylko do rozszerzenia oferty firmy i zwiększenia zasięgu jej działalności w innych częściach USA, ale również do konkurencyjności cenowej.

Na rynku chicagowskim firma zadebiutowała dokładnie rok temu, uruchamiając sieć punktów, w których przyjmowane są paczki. Jak tłumaczy Bartosz Madera, manager Polonez America, otwarcie lokalnego magazynu jest nie tylko kolejnym etapem rozwoju firmy, ale przede wszystkim daje lokalnej Polonii nowe możliwości tańszego, szybszego i bardziej bezpiecznego wysyłania paczek, i to nie tylko do Polski. Za pośrednictwem Poloneza można wysłać

paczki do ponad 160 krajów na całym świecie.

Firma Polonez może się poszczycić również nowoczesną infrastrukturą i technologią, w jaką zostały wyposażone oba magazyny firmy – zarówno ten nowy w Chicago, jak i istniejący od lat magazyn w Port Reading w New Jersey, który obsługuje całe wschodnie wybrzeże USA. Przesyłki są monitorowane na każdym etapie ich drogi, co daje nadawcy możliwość zlokalizowania w każdej chwili, gdzie znajduje się paczka oraz kiedy będzie dostarczona.

– Cały czas inwestujemy w nowe technologie i rozwiązania, które mają ogromne przełożenie na tempo dostarczania przesyłek i poziom usług, jakie jesteśmy w stanie zapewnić swoim klientom – zapewnia Bartosz Madera. Dodaje, że termin otwarcia drugiego magazynu nie został wybrany przypadkowo. – Zbliża się koniec roku, a to czas, kiedy rodacy mieszkający bądź przebywający w USA wysyłają najwięcej paczek do Polski. Cieszymy się, że nowe cen-

**Zbliża się koniec roku,
a to czas, kiedy rodacy
mieszkający bądź
przebywający w USA
wysyłają najwięcej
paczek do Polski.**

trum logistyczne Poloneza udało nam się uruchomić w sam raz na święta! – podkreśla.

Kiedy należy wysłać paczkę, żeby zdążyła dotrzeć do bliskich na święta? Wg niedawno opublikowanego grafiku Poloneza na tegoroczny okres świąteczny, paczki morskie do Polski muszą trafić do magazynu w New Jersey do 10 listopada lub do 3 listopada w przypadku innych krajów Europy. Paczki lotnicze do Polski muszą być w magazynie do 11 grudnia w przypadku przesyłki standardowej bądź do 15 grudnia, jeżeli wysyłane są drogą ekspresową. Paczki lotnicze do innych krajów Europy muszą opuścić magazyn do 1 grudnia.

Adresy lokalnych punktów Poloneza, a także informacje na temat wszystkich świadczonych przez firmę usług można znaleźć na stronie **polonez.express**. Warto też śledzić profile Poloneza w mediach społecznościowych, gdzie na bieżąco umieszczane są zarówno informacje na temat nowych punktów, jak i promocje. Profil na Facebooku można znaleźć pod **Facebook.com/Polonezusa**, a na Instagramie – **Instagram.com/polonezusa**.

Polonez

Paczki do Polski

Wyślij taniej i szybciej na święta!

Znajdź punkt
Poloneza
w twojej okolicy:

☎ 908-862-1700
🌐 polonez.express

**Terminy
wysyłek
paczek
z naszego
magazynu
na święta
2025**

Morska Standardowa
do innych krajów
Europy
3
LISTOPADA

Morska
Ekspresowa
do Polski
10
LISTOPADA

Lotnicza Standardowa
do innych krajów
Europy
1
GRUDNIA

Lotnicza
Standardowa
do Polski
11
GRUDNIA

Lotnicza
Ekspresowa
do Polski
15
GRUDNIA

UWAGA: Paczki muszą być dostarczone do naszego magazynu w Port Reading, NJ przed podanymi powyżej datami. Zapytaj u swojego agenta Poloneza o terminy odbioru paczek, aby upewnić się, że Twoja przesyłka trafi do naszego magazynu na czas. Polonez nie odpowiada za opóźnienia w dostarczeniu paczek powstałe z przyczyn od nas niezależnych.

 W OBIEKTYWIE
CHICAGO, IL – 22 września

W obchodach 47. Peace Day wzięli udział przedstawiciele 193 państw członkowskich ONZ, w tym Polski w osobach konsula generalnej Reginy Jurkowskiej i Królowej Podhalan (Związku Podhalan w Północnej Ameryce) 2025.

KG w Chicago

MANHATTAN, NY – 28 września

W najstarszej polskiej parafii w Nowym Jorku – kościele św. Stanisława B. i M. – odsłonięto tablicę poświęconą kapelanom katyńskim. W uroczystości wzięli udział konsul generalny RP Mateusz Sakowicz.

KG w NY

POZNAŃ, POLSKA – 2 października

Podczas inauguracji roku akademickiego na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu podpisano umowę o współpracy z Fundacją Kościuszkowską, a jej prezes Marek Skulimowski wręczył stypendia sześciu studentom.

THEKT

MANHATTAN, NY – 5 października

W tym roku polskie harcerstwo miało piękną platformę na Paradzie Pułaskiego w Nowym Jorku, której motywem było 1000-lecie Królestwa Polskiego. Harcerki wcieliły się m.in. w królową Jadwigę, św. Kingę, Emnilidę czy Bonę.

M. Bielecki

MANHATTAN, NY – 7 października

W konsultacji generalnym RP odbyło się spotkanie nt. korzyści płynących z dwujęzyczności oraz możliwości uzyskania Certyfikatu Pieczęci Dwujęzyczności w stanie Nowy Jork z udziałem władz i przedstawicieli szkół.

KG w NY

BROOKLYN, NY – 8 października

Z okazji Narodowego Dnia Pierogów w restauracji Pierozek na Greenpoincie odbył się konkurs jedzenia pierogów. Zwycięzca – Wayne – zjadł aż 76 pierogów i jako zwycięzca otrzymał nagrodę pieniężną w wysokości 500 dolarów.

FB – Pierozek

WALLINGTON, NJ – 10 października

Październik jest obchodzony jako Miesiąc Świadomości Raka Piersi. W promowanie tej inicjatywy włączyły się też pracownicy oddziału Polsko-Słowiańskiej Federalnej Unii Kredytowej w Wallington.

PSFCU

BRIDGEPORT, CT – 12 października

Uczniowie Szkoły Kultury i Języka Polskiego im. św. Jana Pawła II przygotowali z okazji Dnia Papieskiego akademię poświęconą patronowi szkoły, a po każdej mszy św. w kościele św. Michała Archaniola sprzedawano kremówki.

Archiwum szkoły

WYANDOTTE, MI – 12 października

W ramach obchodów Dnia Pułaskiego Polonia spotkała się przy pomniku generała, odprawiona została też msza św. z udziałem m.in. weteranów, harcerskiej młodzieży i konsula honorowego RP w Detroit Ryszarda Walawendera.

Polish Weekly – A. Mitosz

Organizowaliście lub braliście udział w ciekawym wydarzeniu. Chcecie, aby wiadomość o nim ukazała się w naszym „Obiektywie”?

Prosimy o przesłanie zdjęcia z krótkim opisem wydarzenia oraz informacją, kto jest autorem fotografii na adres: info@whiteeaglenews.com.

The Polish Pottery Outlet

Największy wybór ręcznie malowanej ceramiki z Polski – piękno, jakość i tradycja w jednym miejscu!

- Naczynia do pieczenia • Miski
- Dekoracje • Kubki i filiżanki • Talerze
- Akcesoria kuchenne • Zastawa stołowa

Zniżka - 10% z hasłem: WHITE EAGLE

The Polish Pottery Outlet
1800 West Oxford Suite A, Englewood, CO 80110

☎ 303-789-0100

www.polishpotteryoutlet.com

Marzysz o własnym domu w Kolorado?
Zrealizuj swoje marzenia z moją pomocą!

Jolanta Wencel
Broker/Owner

Doświadczenie
Profesjonalizm
Zaufanie

Skontaktuj się
ze mną już dziś!

☎ **720-201-1483**

📍 452 Red Thistle Dr, Highlands Ranch, CO 80126
✉ jwencel125@gmail.com

Okaz swoją miłość!

SINGLE PAY WHOLE LIFE INSURANCE

*Dla dzieci w wieku
od 2 tygodni do 15
lat i 5 miesięcy*

202510-WE-XMS

Każdy aplikant zostanie nagrodzony prezentem i losem na loterię, w której do wygrania jest jedna z trzech nagród głównych. Aplikacje na sumy 25,000 dolarów lub więcej otrzymają dwa losy na loterię! Lowosanie odbędzie się w dniu 12 lutego 2026r. Zwycięzcy ogłoszeni będą w marcowym wydaniu Narodu Polskiego i na www.PRCUA.org.

Przykładowe składki dla dziewcząt			
Wiek	\$10,000	\$25,000	\$50,000
0	\$876.80	\$2,042.00	\$3,984.00
5	\$995.00	\$2,337.50	\$4,575.00
10	\$1,134.00	\$2,685.00	\$5,270.00
15	\$1,294.60	\$3,086.50	\$6,073.00

Przykładowe składki dla chłopców			
Wiek	\$10,000	\$25,000	\$50,000
0	\$976.20	\$2,290.50	\$4,481.00
5	\$1,109.40	\$2,623.50	\$5,147.00
10	\$1,266.30	\$3,015.75	\$5,931.50
15	\$1,445.50	\$3,463.75	\$6,827.50

Wszystkie wnioski podlegają szczegółowej weryfikacji i muszą być wystane do **31 stycznia 2026r.**

Ubezpieczenie na życie
Single Pay Whole Life oferuje:

- Jednorazową spłatę ubezpieczenia
- Przyrost wartości gotówkowej
- Dywidendy dla ubezpieczonego
- Korzyści członkowskie

Skontaktuj się z działem sprzedaży pod numerem **(800) 772-8632 WEW. 2755** lub pisząc na sales@prcu.org

KOLORADO

Inspirujące spotkanie w Denver zakończyło amerykańską trasę Marka Kamińskiego Empower Tour 2025

Zdobywca biegunów w Kolorado

 Archiwum klubu

5 października w Polskiej Szkole przy kościele św. Józefa w Denver odbyło się spotkanie z Markiem Kamińskim – podróżnikiem, filozofem i innowatorem. Wydarzenie było częścią amerykańskiej trasy Marka Kamińskiego Empower Tour 2025, której celem było promowanie idei odporności psychicznej oraz inspirowanie ludzi w różnym wieku do aktywności i realizowania własnych marzeń.

Spotkanie w Denver, zorganizowane w dwóch turach – o 11:15 dla dorosłych i o 12:30 dla dzieci i młodzieży – zamknęło trasę po Stanach Zjednoczonych, obejmującą wcześniej m.in. Florydę, Chicago i Los Angeles.

Zdobywca biegunów

Marek Kamiński to pierwszy człowiek, który w ciągu jednego roku samotnie dotarł na oba bieguny Ziemi – północny w 1995 roku i południowy w 1996 roku. Jego osiągnięcie zostało wpisane do Księgi Rekordów Guinnessa, a sam podróżnik stał się w Polsce symbolem wytrwałości i odwagi w dążeniu do celu.

Kamiński znany jest również z wyprawy z Jankiem Melą, najmłodszym i pierwszym niepełnosprawnym zdobywcą obu biegunów. W 2004 roku piętnastoletni wówczas Mela wyruszył z Kamińskim na Biegun Północny, a kilka miesięcy później na Biegun Południowy. Mimo amputacji ręki i nogi w wyniku porażenia prądem, Janek Mela nigdy się nie poddał i postanowił żyć pełnią życia. To wydarzenie na wiele lat zapadło Polakom w pamięć jako niezwykle przykład pokonywania fizycznych barier i budowania wiary w siebie.

Potrzeba motywacji

Marek Kamiński od lat dzieli się swoimi doświadczeniami, przekładając ekstremalne wy-

prawy na praktyczne narzędzia wspomagające samorozwój. Jako założyciel Kamiński Academy i Fundacji Marka Kamińskiego promuje rozwój osobisty w oparciu o autorską metodę Biegun, której filarami są marzenia, droga, energia, wytrwałość i wiedza.

Fundacja Kamińskiego realizuje m.in. program LifePlan, wspierający młodych ludzi w odkrywaniu swojego potencjału i wyznaczaniu życiowych celów.

Lekcja akceptacji

Podczas spotkania w Denver uczestnicy mogli nie tylko wysłuchać inspirującego wykładu, ale także porozmawiać z podróżnikiem i zakupić jego książki. W wydarzeniu wzięła udział m.in. Dorota Kamieniecki, prezes klubu American & Polish Heart of Colorado, która przyjechała specjalnie z Colorado Springs, by spotkać się z Kamińskim.

Prezes w ramach upominku wręczyła mówcy torbę z amerykańską i polską flagą, książki oraz słodczyce i klubowe gadżety. Jak przyznała, jedno zdanie wypowiedziane przez podróżnika szczególnie zapadło jej w pamięć. – Marek Kamiński w krótkim zdaniu „Ciepłej nie będzie” zawarł całe swoje doświadczenie o prawdziwej sile człowieka i konieczności akceptacji tego, co przynosi życie. To zdanie symbolizuje pogodzenie się z rzeczywistością i gotowość do działania mimo przeciwności – powiedziała Kamieniecki.

Dorota Kamieniecki zdradziła również, że planuje zaprosić Marka Kamińskiego do Colorado Springs w przyszłym roku. – Chciałabym zabrać go do lokalnego parku rozrywki North Pole – gdzie, jak żartobliwie mówiła – mógłby zdobyć kolejny biegun.

 AD

Prezes klubu American & Polish Heart of Colorado Dorota Kamieniecki i Marek Kamiński podczas spotkania w Polskiej Szkole w Denver

Klub American and Polish Heart of Colorado ma otwarte drzwi dla każdego, kto chce poznać lub na nowo odkryć polską kulturę, wziąć udział w interesujących wydarzeniach, nawiązać nowe znajomości i spędzić czas w rodzinnej atmosferze.

Zapraszamy do kontaktu z klubem pod numerem telefonu **602-697-3487** lub odwiedzenia strony internetowej: **www.aphoco.com**

KOLORADO

Październik w Polskiej Szkole przy kościele św. Józefa w Denver

Ważne uroczystości

 Archiwum szkoły

Wpaździerniku w Polskiej Szkole w Denver odbyły się dwie ważne uroczystości. Najpierw społeczność szkolna świętowała Dzień Edukacji Narodowej, składając nauczycielom podziękowania za trud, oddanie i pasję w kształtowaniu młodych umysłów. Natomiast w drugiej połowie miesiąca zorganizowano pasowa-

nie na ucznia. Podczas pasowania najmłodszy uczniowie zostali oficjalnie przyjęci do społeczności szkolnej. W programie znalazły się wiersze i piosenki, a rodzice towarzyszyli dzieciom z widoczną dumą. Każde dziecko otrzymało dyplom oraz symboliczny upominek na pamiątkę tego dnia.

 JLS

Pasowanie na ucznia miało tradycyjny przebieg

Obchody Dnia Nauczyciela były okazją do złożenia podziękowań polonijnym pedagogom

KOLORADO

 Archiwum WEM

Dyżur konsularny w Denver

W dniach 20-21 listopada odbędzie się dyżur konsularny w Denver, podczas którego będzie można złożyć wniosek o polski paszport. Dyżur odbędzie się w siedzibie Klubu Polskiego w Denver (3121 W Alameda Ave, Denver, CO 80219).

Aby wziąć udział w dyżurze, konieczne jest wcześniejsze zapisanie się na wizytę. Zapisy przyjmowane są wyłącznie online poprzez system e-Konsulat (e-konsulat.gov.pl). Zapisy na dyżur zostały uruchomione 28 października.

Przed zarezerwowaniem wizyty w sprawie paszportowej należy sprawdzić, czy posiada się wszystkie niezbędne dokumenty. Osoby, których termin ważności polskiego pasz-

portu już upłynął, powinny mieć ze sobą inny ważny dokument tożsamości np. amerykański paszport lub prawo jazdy. Warto pamiętać o konieczności wcześniejszej aktualizacji w polskim Systemie Rejestrów Państwowych wszystkich zmian dotyczących stanu cywilnego (np. zawarcie związku małżeńskiego) lub zmian danych osobowych (np. zmiana imienia/imion w Stanach Zjednoczonych). Jeśli ktoś nie posiada polskich aktów stanu cywilnego lub decyzji potwierdzających te zmiany, nie należy umawiać wizyty paszportowej. W pierwszej kolejności należy dokonać rejestracji w polskim rejestrze aktów stanu cywilnego i dopiero po otrzymaniu polskich dokumentów można umówić wizytę paszportową.

Opłaty paszportowe wynoszą:

- 129 USD – paszport dla osoby dorosłej
- 42 USD – paszport dla dziecka do 12. roku życia
- 65 USD – paszport dla dziecka, które ukończyło 12 lat
- 65 USD – uczniowie lub studenci pomiędzy 18. a 26. rokiem życia
- 0 USD – paszport dla osoby powyżej 70. roku życia
- 18 USD – paszport tymczasowy na okres oczekiwania na doręczenie paszportu biometrycznego

Więcej informacji można znaleźć na stronie gov.pl.

 WEM

KALIFORNIA

Polski Festiwal w parafii Matki Boskiej Jasnogórskiej w Los Angeles

Święto polskiej kultury

 KG w LA, Krakusy LA

W dniach 4-5 października na terenie parafii Matki Boskiej Jasnogórskiej w Los Angeles odbył się Polski Festiwal – dwudniowe święto kultury, muzyki i kuchni. Wydarzenie otwarto tradycyjnym powitaniem chlebem i solą oraz błogosławieństwem, którego udzielił proboszcz ks. Mirosław Frankowski. Następnie głos zabrali goście specjaliści, w tym konsul generalna RP w Los Angeles Paulina Kapuścińska.

Na uczestników czekały pyszne potrawy: pierogi, gołąbki, placki ziem-

niaczane, kiełbasa, kaszanka oraz domowe ciasta i pączki. Program wypełniły występy folklorystyczne – zespół Krakusy pięknie prezentował się na festiwalowej scenie – i koncerty, konkurs jedzenia pierogów, loteria z nagrodami, wystawy poświęcone polskiej kulturze i sztuce, kiermasz książek oraz pokazy filmowe. Przygotowano także atrakcje dla dzieci.

Festiwal zakończył niedzielny koncert zespołu White Slope.

Więcej zdjęć znajdziesz na
www.BialyOrzel24.com

Wyślij kwiaty i prezenty na święta do Polski

W NASZEJ STAŁEJ OFERCIE:

- bukiety okolicznościowe
- kompozycje na śluby i rocznice
- wieńce i wiązanek pogrzebowe
- prezenty delikatesowe
- bukiety z prezentem
- kosze kwiatowe

Niech święta
rozkwitną magią i ciepłem!
ZAMÓWIENIA ONLINE

www.eurokwiat.com

E-MAIL: kwiaty@eurokwiat.com | TOLL FREE: 1-877-738-9844

Dostarczamy
do każdej, nawet
najmniejszej
miejscowości
w Polsce.

NOTARIUSZ PUBLICZNY
ROZLICZENIE (INCOME TAX)
TŁUMACZ

lic. #01925

8760 Skylark Street, Highlands Ranch
Colorado 80126

720-331-2477
mirahabina@gmail.com

Mira Habina
Notary Public
Polish Language Translator

KALIFORNIA

Lekcja o Ignacym Janie Paderewskim w Polish Music Center na University of Southern California w Los Angeles

Co łączyło wirtuoza z Kalifornią?

KG w LA

W sobotnie przedpołudnie, 25 października, w Polish Music Center na University of Southern California w Los Angeles odbyła się lekcja o Ignacym Janie Paderewskim, zorganizowana wspólnie przez Polską Macierz Szkolną w L.A. i Polish Music Center. Uczniowie polonijni poznali postać wybitnego pianisty i patriotę – zarówno jego działalność na rzecz Polski, jak i związki z USA i Kalifornią.

Zajęcia w języku polskim poprowadził prof. Marek Żebrowski, łącząc opowieść o życiu Paderewskiego z pokazami muzycznymi. Uczniowie wysłuchali krótkich prezentacji fortepianowych, które przybliżyły styl i epokę mistrza.

Przedstawiciele PMC zaprezentowali oryginalne eksponaty ze zbiorów Centrum – m.in. listy i telegramy, archiwalną piano-rolkę oraz walizkę pianisty z jednego ze światowych tournée. Następnie uczestnicy zwiedzili kampus USC; w części poświęconej muzyce obejrzeli pomnik Paderewskiego.

Po części wykładowej uczniowie przygotowali prace rysunkowe inspirowane biografią artysty pod hasłem „Jak wyobrażasz sobie działalność Paderewskiego na rzecz Polski dzisiaj?”. Spotkanie zakończył słodki poczęstunek – herbatniki serwowane przez gospodarzy – przy muzyce Ignacego Jana Paderewskiego.

Wydarzenie zrealizowano dzięki współpracy Polish Music Center i Polskiej Macierzy Szkolnej w L.A., przy wsparciu rodziców oraz koordynacji Konsulatu Generalnego RP w Los Angeles, który reprezentował konsul Mateusz Gmura

JLS

Dzięki wydarzeniu polonijni uczniowie mieli szansę lepiej poznać sylwetkę Paderewskiego

KALIFORNIA

Uroczystości w synagodze Emanu-El w San Francisco

Medal dla
śp. Tada Taube

28 października w synagodze Emanu-El w San Francisco odbyły się uroczystości upamiętniające śp. Thaddeusa (Tada) Taube – filantropa polskiego pochodzenia i wieloletniego konsula honorowego RP w Kalifornii.

W imieniu wicepremiera i ministra spraw zagranicznych Radosława Sikorskiego konsul generalna RP w Los Angeles Paulina Kapuścińska przekazała pośmiertnie medal Bene Merito na ręce wdowy, Dianne Taube, przypominając zasługi zmarłego dla dialogu polsko-żydowskiego, m.in. wsparcie powstania Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Ka-

tedry Judaistyki na Uniwersytecie Wrocławskim i Festiwalu Kultury Żydowskiej w Krakowie.

Tad Taube urodził się 1 kwietnia 1931 r. w Krakowie; tuż przed wybuchem II wojny światowej wyemigrował z rodziną do Stanów Zjednoczonych. Był przedsiębiorcą (założyciel Woodmont Companies), twórcą i prezesem Taube Philanthropies oraz wieloletnim mecenasem inicjatyw edukacyjnych i kulturalnych w USA i w Polsce. W 2007 r. został mianowany konsulem honorowym RP w rejonie Zatok San Francisco. Zmarł 13 września 2025 r. w wieku 94 lat.

JLS

O przyznaniu medalu poinformowała konsul generalna RP w Los Angeles Paulina Kapuścińska

TEKSAS

Marek Probosz gościem specjalnym 26. Edycji Festiwalu Filmów Polskich w Houston

Klasyka i nowości

 Polonia Houston – Stan Aponiuk

W czwartek, 30 października, na University of St. Thomas w Houston zainaugurowano 26. edycję dorocznego Festiwalu Filmów Polskich. Galę otwarcia uświetnił Marek Probosz autorskim występem z towarzyszeniem Huberta Pralitz (skrzypce) i Alicji Boyko (fortepian). Publiczność usłyszała scenę z „Kordiana” Juliusza Słowackiego (na Mont Blanc), fragment homilii ks. Jerzego Popiełuszki z mszy za Ojczyznę oraz części ze spektaklu „Norwid’s Return”. O 19.30 odbył się poczęstunek, a następnie pokaz dokumentu

„The True Story of Tamara de Lempicka & The Art of Survival” w reżyserii Julie Rubio – filmu o życiu i dziedzictwie słynnej malarki, opowiedzianym m.in. przez Victorię i Marisę de Lempickie oraz Paulę Birnbaum.

Festiwalowe pokazy miały miejsce w dniach 31 października – 2 listopada. Program był zróżnicowany i ciekawy – od klasyki po nowe tytuły. Widzowie zobaczyli komedie kryminalne „Vinci” i „Vinci 2” Juliusza Machulskiego, z wartką intrygą i charakterystycznym humorem, w których wystąpili Robert Więckiewicz i

Gala inaugurująca festiwal miała miejsce 30 października i zgromadziła wielu znamiennych gości

Gościem specjalnym festiwalu był aktor Marek Probosz (w środku)

Borys Szybc. Pojawił się też dramat „Under the Volcano” („Pod wulkanem”) z 2024 roku – opowieść o wyborach i konsekwencjach podejmowanych w obliczu życiowych napięć. Dokument „The Pin” („Szpilka”) Filipa Dzierżawskiego przybliżył drogę sportową i osobistą pięściarza Artura Szpilki. Pokazano również „Sparrow” („Wróbel”) Tomasza Gassowskiego – kameralny dramat o kruchych relacjach i dojrzewaniu do odpowiedzialności, z rolami Jacka Borusińskiego i Krzysztofa Stroińskiego.

W części biograficznej zaprezentowano „Chopin, Chopin!” Michała Kwiecińskiego – film o życiu i muzyce kompozytora, który koncentruje się na cenie talentu i legendy. Na ekranie zobaczyliśmy m.in. Eryka Kulma, Joséphine de La Baume i Victora Meuteleta. Festiwal domknął „Franz Kafka” w reżyserii Agnieszki Holland – szeroka, historyczno-biograficzna panorama życia pisarza i epoki, polskie zgłoszenie do Oscarów 2026, z Idanem Weisssem w roli tytułowej.

 WEM

TEKSAS

Dzień Edukacji Narodowej w Polskiej Szkole w Houston

Pasowanie i spotkanie

 Polonia Houston

19 października Polska Szkoła w Houston obchodziła Dzień Edukacji Narodowej. Program święta połączono z uroczystością pasowania na ucznia oraz spotkaniem absolwentów i nauczycieli.

Podczas pasowania pierwszoklasiści zostali oficjalnie przyjęci do społeczności szkolnej. Uczniowie odebrali dyplomy, a nauczyciele i rodzice towarzyszyli im w tym ważnym momencie. Druga część dnia upłynęła na wspomnieniach i rozmowach w gronie dawnych i obecnych pedagogów oraz absolwentów szkoły.

 WEM

NEVADA**Polskie firmy na rekordowych targach się Imex America 2025 w Las Vegas**

Promocja Polski

Polska po raz kolejny zaprezentowała swój potencjał na targach w Ameryce Północnej. W dniach 7–9 października podczas targów Imex America w Las Vegas narodowe stoisko promowało ofertę polskiego sektora MICE – czyli części branży turystycznej obejmującej organizację i obsługę m.in. spotkań firmowych, warsztatów, konferencji, targów itd., prezentując możliwości organizacji wydarzeń i współpracy z partnerami z rynku amerykańskiego.

Wspólnie z Poland Convention Bureau Polskiej Organizacji Turystycznej oraz Zagranicznego Ośrodka POT w Chicago krajową ofertę w Mandalay Bay Convention Center w Las Vegas promowali: Polskie Linie Lotnicze LOT, Warsaw Convention Bureau, Mazurkas Travel DMC Poland, Kraków Convention Bureau, ICE Kraków Congress Centre, Bespoke Agency Poland DMC oraz Radisson Hotel Group Poland.

– Wspólnymi siłami udało się zrealizować około 130 zaplanowanych spotkań z kluczowymi hosted buyers bezpośrednio na stoisku. Nasze działania nie ograniczały się jednak wyłącznie do przestrzeni wystawienniczej, która w tym roku była dwukrotnie większa niż w edycji poprzedniej. Wzięliśmy udział w Imex Run oraz zorganizowaliśmy sesję edukacyjną z MPI w ramach Smart Monday, co podkreśliło nasze zaangażowanie w rozwój branży i pozwoliło na bezpośredni kontakt z kolejnymi 80 hosted buyers ze Stanów Zjednoczonych – przekazała mediom Aneta

Na targach w Nevadzie prezentowały się polskie firmy z branży turystycznej

Książek, kierownik Poland Convention Bureau.

Tegoroczna edycja Imex America zgromadziła ponad 17 tys. uczestników, co stanowi rekord zarówno dla amerykańskiej, jak i europejskiej odsłony wydarzenia. Na największej w historii powierzchni wystawienniczej zaprezentowało się ponad 3.7 tys. wystawców, co oznacza wzrost o 5 proc. w porównaniu z rokiem

2024. W targach uczestniczyło ponad 6 tys. kupców, w tym 4.7 tys. gości programu hosted buyers, którzy odbyli łącznie 90 tys. spotkań biznesowych, z czego 77 tys. stanowiły wcześniej zaplanowane spotkania indywidualne.

– Wyjątkowym elementem naszej obecności na Imex America 2025 było pięć mikrowydarzeń zorganizowanych na stoisku wspólnie z ekstremalnym biegaczem

Tomaszem Sobanią, zwanym polskim Forrestem Gumpem, ambasadorem naszych działań podczas targów. Jego historia i energia doskonale wpisały się w przesłanie targów, promując ideę wytrwałości, pasji i współpracy – dodała Aneta Książek.

Więcej informacji dostępnych jest na stronie pot.gov.pl.

UTAH**Polska Szkoła w Utah podziękowała polonijnym pedagogom**

Święto nauczycieli

Dzień Edukacji Narodowej to polskie święto oświaty obchodzone 14 października, ustanowione na pamiątkę powołania w 1773 r. Komisji Edukacji Narodowej – pierwszego w Europie ministerstwa oświaty.

Obecnie potocznie zwany Dniem Nauczyciela to okazja podziękowań dla nauczycieli i pracowników szkół za ich pracę, odpowie-

dzialność i wkład w wychowanie młodego pokolenia.

Spółeczność Polskiej Szkoły w Utah uczciła to święto, składając wyrazy uznania nauczycielom oraz podkreślając znaczenie ich roli w nauczaniu języka polskiego i przekazywaniu kultury poza granicami kraju. Dzieci własnoręcznie przygotowali laurki, które polonijni pedagodzy dostali na pamiątkę.

 Archiwum szkoły

12 października weszły w życie nowe procedury dla podróżnych przekraczających granicę UE na amerykańskim paszporcie

Nowe zasady

Infografika: gov.pl/Polska w USA

12 października w Unii Europejskiej rozpoczął działanie system EES, który zastąpi pieczętąki w paszporcie i umożliwi cyfrową rejestrację podróżnych. Obywatele USA odwiedzający Europę muszą przygotować się na składanie odcisków palców i rejestrację wizerunku przy pierwszym wjeździe do strefy Schengen.

12 października 2025 r., po kilku latach opóźnienia, wszedł w życie Entry-Exit System (EES) – nowy unijny system cyfrowej kontroli granicznej. Obejmuje on 29 państw europejskich należących do strefy Schengen, w tym Polskę, i zmienia zasady podróżowania dla obywateli krajów spoza UE, w tym Stanów Zjednoczonych.

Podróżni nieposiadający obywatelstwa żadnego z krajów Unii przy pierwszym wjeździe do Europy będą musieli przejść dodatkową procedurę bezpieczeństwa – zeskanować paszport w samoobsługowym kiosku oraz zarejestrować swoje dane biometryczne – zdjęcie twarzy i odciski palców. Dane te, wraz z datami wjazdu i wy-

jazdu, będą przechowywane w systemie przez trzy lata i będą obowiązywały przy kolejnych podróżach.

Komisja Europejska zakłada, że nowy system będzie działał na 10% przejść granicznych w każdym państwie członkowskim. Mimo to, w pierwszych miesiącach od daty wprowadzenia EES, podróżni powinni spodziewać się dłuższych kolejek przy granicach, ponieważ system jest

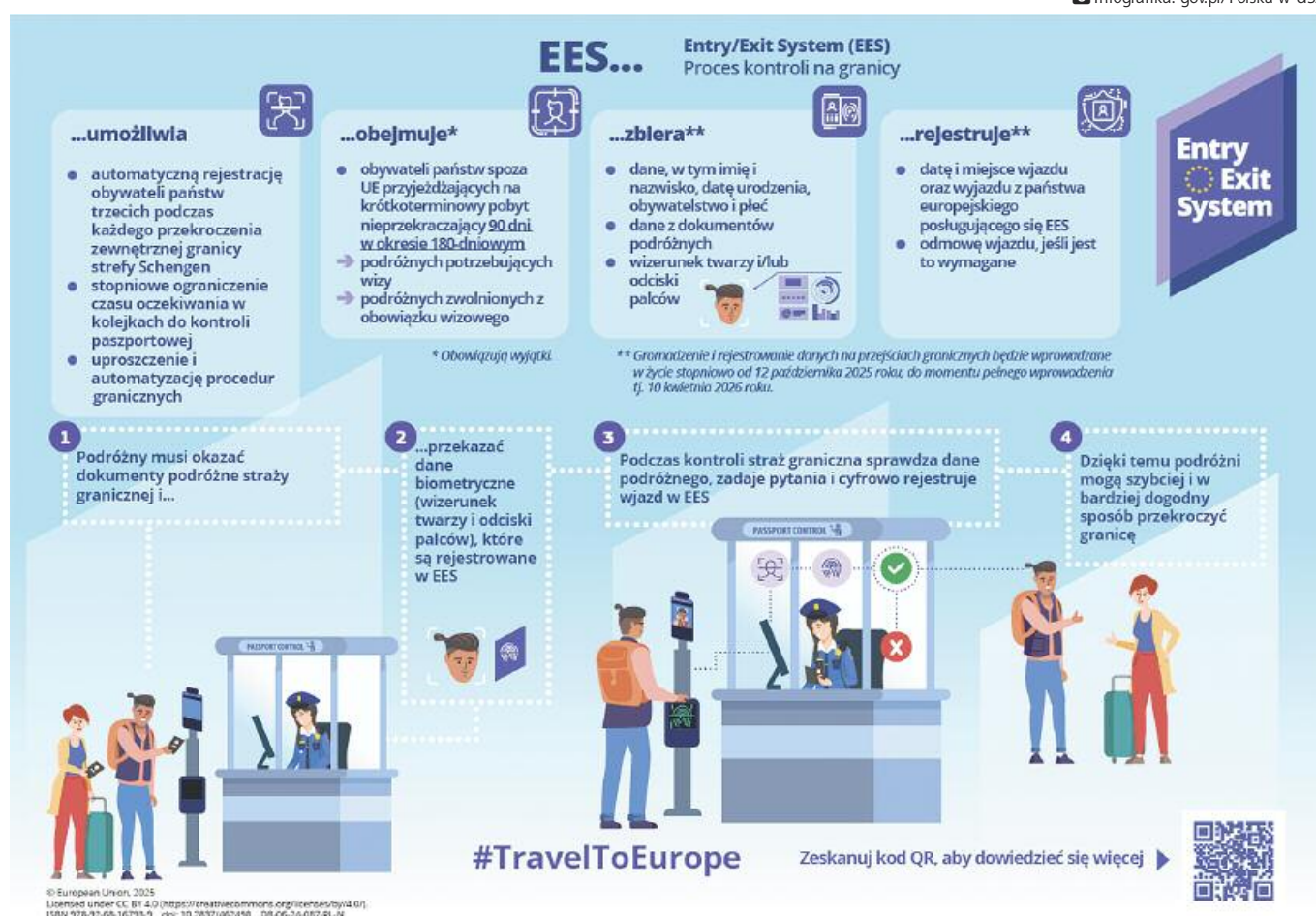
wdrażany stopniowo, a w pełni zacznie działać dopiero po sześciu miesiącach. Do tego czasu paszporty będą zarówno stemplowane, jak i rejestrowane elektronicznie.

Wprowadzenie elektronicznej rejestracji podróżnych dla obywateli USA oznacza koniec tradycyjnych pieczętów w paszporcie, ale dla Polonii posługującej się polskimi dokumentami – ułatwienie proce-

dur. Posiadacze paszportów państw UE, w tym Polski, będą zwolnieni z rejestracji EES, przechodząc kontrolę graniczną tak jak dotychczas.

W założeniu nowy system ma zwiększyć bezpieczeństwo granic UE, ograniczyć nadużycia związane z przekraczaniem dozwolonego czasu pobytu i w przyszłości przyspieszyć odprawy.

AD

WYSYŁAMY DO POLSKI:

▪ KWIATY ▪ UPOMINKI ▪ KOSZE
▪ ZESTAWY SPOŻYWCZE

NA KAŻDĄ OKAZJĘ Z GWARANTOWANĄ DOSTAWĄ DO DOMU ODBIORCY

SPRAW
KOMUŚ
WIELKĄ
RADOŚĆ!

908-352-9100

www.polamerNY.com

POLAMER

BLACK FRIDAY, KTÓRY TRWA CAŁY MIESIĄC!

**PONAD
600 KANAŁÓW
ZA \$200 NA ROK!**

Najlepsza polska
i amerykańska
telewizja

slingTM

800-524-0101

slingpol.com
slingpol@gmail.com

Promocja ważna do 30 listopada na hasło BLACK FRIDAY

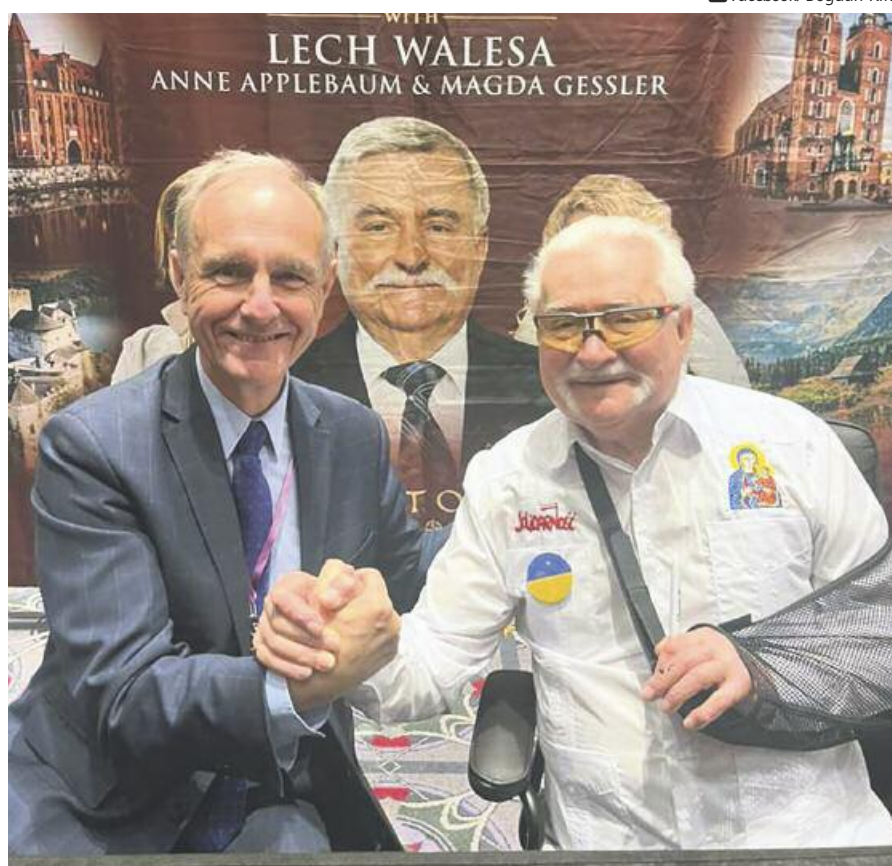
Promocja ważna tylko w firmie SlingPol i wymaga zakupu polskiego pakietu na min. 1 rok.

Ogromne zainteresowani i tysiące słuchaczy na wykładach byłego prezydenta RP i laureata Pokojowej Nagrody Nobla w ramach dwumiesięcznej trasy „Grand Lecture Tour 2025”

Lech Wałęsa w USA i Kanadzie

Facebook/Bogdan Klich

30 października w Vancouver zakończyła się jedna z najdłuższych zagranicznych tras Lecha Wałęsy w ostatnich latach. Mimo niedawnych problemów zdrowotnych, 82-letni były prezydent Polski przez dwa miesiące spotykał się z publicznością w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie w ramach cyklu „Grand Lecture Tour 2025”. Polityk i laureat Pokojowej Nagrody Nobla wygłosił łącznie 28 wykładów, podczas których mówił o historii „Solidarności”, przemianach demokratycznych w Europie i współczesnych zagrożeniach dla wolnego świata.

17 października, Filadelfia; na zdj. z szefem ambasady RP Bogdanem Klichem

Trasa rozpoczęła się 31 sierpnia w Los Angeles – dokładnie w 45. rocznicę podpisania Porozumień Sierpniowych i w dniu, w którym w Polsce obchodzony jest Dzień Wolności i Solidarności. Wybór daty był nieprzypadkowy: Wałęsa w swojej działalności wielokrotnie podkreślał, że to właśnie idea solidarności stała się punktem wyjścia do przemian polityczno-społecznych, które zmieniły bieg historii. W kolejnych tygodniach były prezydent RP odwiedził największe miasta Ameryki Północnej, gdzie spotykał się z Polonią, studentami, lokalnymi liderami i politykami.

Dwa miesiące w trasie

Cykl spotkań „Grand Lecture Tour 2025” zorganizowała amerykańska grupa History Explorer. Każde wydarzenie odbywało się w pomieszczeniach przygotowanych na przyjęcie setek osób, m.in. w salach koncertowych i centrach kongresowych. Frekwencja niemal wszędzie przekraczała oczekiwania organizatorów – w wielu miastach konieczne było przenoszenie wydarzeń do większych sal, a w Chicago, Bostonie i Nowym Jorku dodatkowe miejsca były rezerwowane jeszcze na kilka godzin przed rozpoczęciem wykładu.

Jeszcze przed rozpoczęciem trasy Lech Wałęsa nie krył dumy z ogromnego zainteresowania jego wykładami. – Bilety są wyprzedane na moje wykłady. Będę miał serię odczytów, wykładów, a zaczynam od Los Angeles, a później inne miasta i w końcu Kanada. I tak do końca października – mówił w rozmowie z „Super Expressem”.

Na wystąpieniach byłego prezydenta pojawiały się tłumy – jak podaje na swoim facebookowym profilu organizator trasy, 27 września w Baltimore i 30 września w Minneapolis na byłego prezydenta czekało ponad 1,000 słuchaczy, a 13 października w Bostonie w wykładzie wzięło udział blisko 1,200 osób.

Na wykładach pojawiali się też goście specjálni. 8 września w Seattle Lecha Wałęsę uhonorował gubernator stanu Waszyngton Rob Ferguson, który osobiście wręczył byłemu prezydentowi wyróżnienie w uznaniu dla jego wkładu w obalenie komunizmu w Europie. 27 września w Baltimore gościem specjalnym była dziennikarka i historyczka Anne Applebaum, laureatka Nagrody Pulitzera, która w krótkim przemówieniu mówiła o kondycji współczesnych demokracji i globalnych zagrożeniach dla wolności. Dzień później, 28 września w Cleveland, koncert na żywo dał kwartet smyczkowy z Cleveland Orchestra, świętując w ten sposób 82. urodziny Wałęsy. Na jednym z ostatnich spotkań w USA, które odbyło się 17 października w Filadelfii, byłemu prezydentowi towarzyszył szef ambasady RP w Stanach Zjednoczonych Bogdan Klich.

Od ostatniego dnia sierpnia do końca października Lech Wałęsa odwiedził Los Angeles, Phoenix, San Diego, Oakland, Seattle, Denver, Houston, Austin, Dallas, Atlantę, Columbus, Pittsburgh, Baltimore, Cleveland, Minneapolis, St. Louis, Chicago, Milwaukee, Miami, Orlando, Boston, Charlotte, Filadelfię i Nowy Jork w Stanach Zjednoczonych oraz Montereal, Toronto, Detroit i Vancouver w Kanadzie. W sumie odbył dwadzieścia osiem spotkań w języku polskim z symultanicznym

tłumaczeniem na angielski, dzięki czemu jego przekaz dotarł zarówno do Polonii, jak i do amerykańskiej publiczności.

Postać, która inspirowała

Tematyka wykładów koncentrowała się wokół haseł: „Największe wyzwania naszych czasów”, „Demokracja w kryzysie” i „Przyszłość wolnego świata”. Wałęsa opowiadał o kulisy powstania „Solidarności”, o dramatycznych wydarzeniach podczas strajków w 1980 roku i o trudnych negocjacjach z władzami PRL.

Jednocześnie podkreślał, że jego wykłady nie są jedynie wspomnieniem historii. W każdym z wystąpień zwracał uwagę na współczesne zagrożenia dla demokracji – dezinformację, wzrost radykalizacji i spadek zaufania społecznego do polityków. Przypominał, że wartości takie jak wolność słowa czy prawa człowieka nie są dane raz na zawsze, lecz wymagają ciągłej troski i zaangażowania obywateli w ich obronę.

Podczas wystąpień byłego prezydenta nie zabrakło również odniesień do wojny w Ukrainie. Wałęsa mówił w tym kontekście o potrzebie solidarności międzynarodowej i obrony ustalonego porządku, opartego na praworządności i wolności.

Wypowiedzi Wałęsy oraz jego nieustająca aktywność pokazują, że pomimo wieku, problemów zdrowotnych i politycznych kontrowersji, wciąż jest on postacią, która budzi emocje i zainteresowanie, zarówno wśród Polaków w kraju, jak i za granicą. O wystąpieniach byłego prezydenta w USA i Kanadzie pisały zarówno media amerykańskie, jak i polonijne. Finansowo-lifestylowy magazyn „Worth” przypominał, że to właśnie Wałęsa, elektryk z Gdańska, był człowiekiem, który w rzeczywistości pomógł obalić komunizm i został uznany przez magazyn „TIME” za Człowieka Roku 1981.

Informacyjny portal „MSN News” promował wizytę byłego prezydenta RP w Illinois, a polonijny „Nowy Dziennik” z New Jersey zapraszał na spotkania na wschodnim wybrzeżu, podkreślając, że Wałęsa potrafił połączyć historię i osobiste doświadczenia z refleksją nad przyszłością współczesnego świata.

W Kanadzie trasę promowała „GAZETA dziennik Polonii w Kanadzie”, której redakcja zwróciła uwagę na ogromne zainteresowanie wydarzeniem wśród lokalnej Polonii. W Polsce o planowanej trasie Wałęsy za oceanem pisały czołowe portale informacyjne, m.in. Onet.pl i wp.pl.

Choć trasa „Grand Lecture Tour 2025” dobiegła końca, to jej przesłanie wydaje się wybrzmiewać daleko poza salami wykładowymi. Dla wielu słuchaczy spotkanie z Lechem Wałęsą było okazją, by posłuchać człowieka, który mimo upływu dekad ciągle przypomina, że demokracja wymaga odpowiedzialności i odwagi.

 ALICJA DĘBEK

 Facebook/Lech Wałęsa

31 sierpnia, Los Angeles; pierwsze spotkanie w ramach trasy

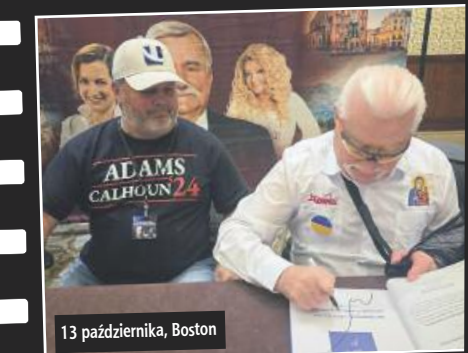
8 września, Seattle; na zdj. z gubernatorem stanu Waszyngton Robem Fergusonem

26 września, Pittsburgh

20 września, Dallas

13 października, Boston

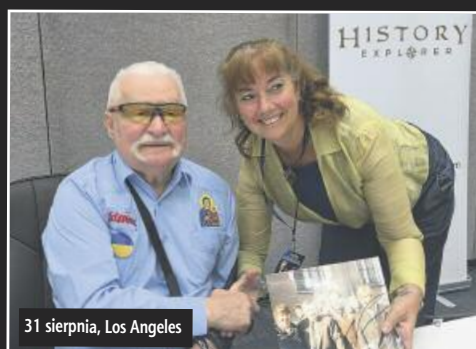
27 września, Baltimore

18 września, Austin

4 września, San Diego

31 sierpnia, Los Angeles

9 października, Miami Beach

28 września, Cleveland

 Facebook/History Explorer; Facebook/Lech Wałęsa

Nowy rozdział

 Archiwum WEM

Dokończenie ze str. 1

Kongres Polonii Amerykańskiej to organizacja z ogromnym dorobkiem i bogatą historią. W tej historii niewątpliwie zasługi Kongresu przeplatają się z momentami mniej chwalebnyymi, które do dzisiaj w niektórych środowiskach budzą kontrowersje. Jednak rola oraz zasięg działania KPA są niepodważalne – na przestrzeni lat lokalne oddziały powstały niemal w każdym stanie, zrzeszając setki, a nawet w pewnych okresach tysiące mieszkających w USA Polaków, którzy chcieli przekształcić swoje idee i dziedzictwo kulturowe w realne działanie. Kongres nadal pozostaje jedną z największych, jeśli nie największą polonijną organizacją w USA, która działa zarówno na szczeblach lokalnych, jak i na poziomie ogólnokrajowym, roszcząc sobie prawa do bycia głosem Polonii w Ameryce. A kto będzie twarzą i wyrazicielem tego głosu? Od października tego roku, po dwóch dekadach niepodzielnego rządów Franka Spuli, nowym prezesem KPA został Hubert Cioromski. Kim jest i co ważniejsze – dokąd poprowadzi Kongres?

Zasługi i skuteczność

Żeby należycie zrozumieć rolę Kongresu Polonii Amerykańskiej trzeba się nieco cofnąć w czasie, a dokładniej – do roku 1944, czyli początków tej organizacji. Jej utworzenie wynikało z potrzeby skonsolidowania głosu Polonii wobec wyzwania politycznych tamtego czasu, w tym kwestii przyszłości Polski po wojnie, a udział w zebraniu założycielskim, które miało miejsce w Buffalo, NY wzięło ponad 2,500 aktywistów polonijnych i polskich księży z 26 stanów.

Czy misję KPA udawało się realizować? Trzeba przyznać, że w znacznej mierze tak. W latach 50. Kongres angażował się w działania na rzecz wolnego świata w okresie zimnej wojny, w latach 60. wspierał Kościół i rozwój inicjatyw kulturalnych, a w latach 70. prowadził szeroką działalność charytatywną i wspierał polską opozycję demokratyczną. W latach 80. KPA odegrał istotną rolę w promocji i pomocy dla ruchu „Solidarność”, w walce przeciwko stanowi wojennemu oraz w procesie przemian ustrojowych w Polsce. Po 1989 roku Kongres wspierał rozwój młodej polskiej demokracji, a w latach 90. prowadził intensywny lobbying na rzecz przyjęcia Polski do NATO, co uznawane jest za jeden z największych sukcesów or-

Obecnie skład zarządu krajowej centrali KPA to: prezes – Hubert Cioromski (Chicago, Illinois), pierwszy wiceprezes – James Robaczewski (Chicago, Illinois), sekretarz – Stephen Flor – (Pensylwania), skarbnik – Agnieszka Bastrzyk (Chicago, Illinois), wiceprezes ds. amerykańskich – Tom Kołodziej (Waszyngton DC), wiceprezes ds. finansowych i rozwoju – Sylvia Gładkowska – (Surprise, Arizona), wiceprezes ds. członkostwa – Joseph Mikołaj Rey – (Buffalo New York), wiceprezes ds. kultury – Bożena Kamiński (New York), wiceprezes ds. polskich – Andrzej Tomasz Niemyjski – (Arizona), wiceprezes ds. nauki i edukacji – Alicja Kuklińska oraz wiceprezes ds. kontaktów zewnętrznych i mediów – Łukasz Dudka (Chicago, Illinois)

ganizacji. Dzięki zbiórce pieniędzy zorganizowanej przez KPA do Polski trafiła pomoc materialna w wysokości 200 milionów dolarów na sprzęt medyczny i pomoc dla ofiar powodzi w latach 1997 i 2001. A już w XXI wieku KPA prowadził akcję lobbującą w celu zniesienia dla Polaków wiz do USA – co udało się osiągnąć w roku 2019.

Głos Polonii

Na przestrzeni tych lat głos KPA był słyszany – zarówno w Waszyngtonie, jak i w Warszawie. I nawet jeśli nie zawsze działania Kongresu przynosiły wymierne skutki lub nawet jeśli na osiągnięcie za-

mierzzonego efektu wpływ miały jeszcze inne czynniki – trzeba oddać Kongresowi sprawiedliwość: wielokrotnie pozostawał jedyną polonijną organizacją, która potrafiła przedstawić postulaty i podejmować wysiłki tudzież lobbować za ich realizacją. Jednak nie zawsze Polonia zgadzała się z tym głosem – co każdorazowo rozniecało dyskusję (skądinąd bardzo potrzebną) – czym tak naprawdę jest Polonia i czy jest na tyle jednolita, żeby jej potrzeby oraz opinie mógł tak naprawdę wyrazić jeden głos?

Przykładem sytuacji, które wzbudziły kontrowersje i ujawniły podziały zarówno w Polonii, jak i w samej organizacji, może

być opowiedzenie się przez Edwarda Moskale, prezesa KPA w latach 1988 – 2005, przeciw wejściu Polski do Unii Europejskiej – co zostało negatywnie przyjęte przez ówczesną za tym rozwiązaniem większość, czy wydane w 2012 r. przez KPA oświadczenie, w którym podkreślono neutralne stanowisko Kongresu m.in. w sprawie wyjaśniania katastrofy smoleńskiej – co mocno krytykowały niepodległościowe środowiska polonijne, w tym klub „Gazety Polskiej” w Chicago. Kolejną kontrowersyjną deklaracją, która odbiła się szerokim echem zarówno wśród Polonii, jak i Polaków w kraju, był list skierowany w 2024 r. w imieniu szeroko ro-

zumianej „amerykańskiej Polonii” do prezydenta Andrzeja Dudy i premiera Donalda Tuska, wzywający do zmniejszania zaangażowania w sprawy ukraińskie. Po publikacji listu KPA odcięło się od członków organizacji zaangażowanych jego powstanie, w tym inicjatora apelu, podkreślając, że poglądy w nim wyrażone nie odzwierciedlają stanowiska całej organizacji oraz szkodzą interesom Polonii amerykańskiej i Polsce. Po tej sytuacji do dzisiaj w niej jakimś zawieszeniu pozostają niektóre lokalne oddziały Kongresu, których próżno szukać na oficjalnej stronie organizacji...

Te sytuacje skłaniają do refleksji nad tym, jaka może i jaka powinna być rola Kongresu obecnie. Czy jedna organizacja może reprezentować całą Polonię amerykańską, skoro ta nie jest monolitem, a podziały – zwłaszcza w sferze politycznej – są tak głębokie, że trudno szukać „złotego środka”? A może jednak są sprawy, które faktycznie łączą Polonię i skupiają wokół prawdziwego wspólnego celu – a Kongres mógłby być wyrazicielem tego celu? To są pytania, na które niewątpliwie odpowiedź będzie musiał spróbować znaleźć nowy prezes organizacji, Hubert Cioromski, a czekające go zadanie wydaje się niełatwe... z wielu względów.

Nowe wyzwania

W dniach 16-17 października w Chicago odbywała się konwencja sprawozdawczo-wyborcza Kongresu Polonii Amerykańskiej (KPA), podczas której wybrany został nowy zarząd organizacji z jej prezesem na czele. Zgodnie ze zmienionymi w 2018 r.

zapisami statutu KPA wprowadzono ograniczenie kadencji prezesa, wskutek czego o reelekcję nie mógł ubiegać się dotychczasowy prezes Frank Spula, który tę funkcję pełnił przez ostatnie 20 lat. Jednak pozostał on prezesem Polskiego Związku Narodowego – co jest sytuacją bez precedensu, ponieważ przez 81 lat istnienia Kongresu obie te funkcje były ze sobą nierozdzielnie związane. Trudno w tej chwili stwierdzić czy i w jaki sposób przełoży się to na funkcjonowanie obu organizacji, zwłaszcza Kongresu, w którym praca zarówno prezesa, jak i członków zarządu opiera się na wolontariacie.

Utworzono też nową pozycję „emerytowanego prezesa” – którym oczywiście został Frank Spula. Ma to być w swym zamierzeniu funkcja doradcza, mająca na celu wsparcie nowego prezesa doświadczeniem i wiedzą osoby sprawującej wcześniej to stanowisko.

Zmiany te były motywowane chęcią większego zaangażowania w działalność i struktury Kongresu młodego pokolenia. Cel ten już w swoich pierwszych wypowiedziach dla mediów podkreślał nowy prezes, zapowiadając kontynuację dotychczasowej misji organizacji przy jednoczesnym wprowadzaniu nowych idei. Cioromski w swoich wystąpieniach podkreśla, że jego priorytetem jest wzmocnienie pozycji Polonii w życiu publicznym USA oraz zacieśnianie więzi z Polską. Szczególny nacisk kładzie na aktywizację młodego pokolenia Polonii, w tym studentów, harcerzy i młodych profesjonalistów oraz zwiększenie obecności Polaków w życiu politycznym Stanów

Zjednoczonych. – Ci, którzy teraz kształcą się na wyższych uczelniach w Stanach Zjednoczonych i mają polskie pochodzenie, należą do najlepiej wyedukowanych w Stanach Zjednoczonych. Jest bardzo ważne, żeby angażować tych właśnie ludzi. Pragnę się na tym skoncentrować, jak też przyciągnąć ludzi z biznesu – stwierdził Cioromski w wywiadzie dla radia polonijnego Deon z Chicago. Zapowiada też przywrócenie obecności Kongresu w Waszyngtonie i bardziej skuteczny lobbing na rzecz Polonii i spraw dla niej ważnych wśród amerykańskich polityków.

Czy mu się to uda i jaka przyszłość czeka Kongres Polonii Amerykańskiej – nie tylko pod jego rządami, ale też w kontekście nowych realiów, nowych wyzwań z nimi związanych i Polonii, która wskutek zmian demograficznych i praktycznie zerowego napływu emigrantów z Polski w ostatnich dekadach zdecydowanie zmieniła swoją strukturę? Czy KPA podejmie wyzwanie i będzie w stanie przededefiniować swoją misję, pozostając jednocześnie wiernym ideałom, jakie przyświecały jego założycielom? Czy ma szansę być słyszalnym głosem amerykańskiej Polonii, a jeśli tak – to co zostanie powiedziane? Na te pytania odpowiedź przyniesie czas, ale na pewno warto się bacznie temu przyglądać – bo KPA nie jest jedyną polonijną organizacją stojącą obecnie na rozdrożu i zmagającą się z koniecznością znalezienia odpowiedzi na to, jak funkcjonować we współczesnych, tak dynamicznie się zmieniających, realiach.

 JOANNA SZYBIAK

 KPA

Hubert Cioromski urodził się w 1960 roku w Chicago. Pochodzi z ziemianńskiej rodziny z Leszna, w której tradycje patriotyczne i przywiązanie do Polski przekazywano z pokolenia na pokolenie. W rodzinnych majątkach Cioromskich w Polsce i Chicago gościli niegdyś Ignacy Jan Paderewski i Jan Nowak-Jeziorański. Matka nowego prezesa, Grażyna, działała w Armii Krajowej, a ojciec Wojciech był żołnierzem partyzantki, po wojnie więzionym we Wronkach.

Od najmłodszych lat Hubert Cioromski aktywnie uczestniczył w życiu polonijnym w Chicago. Uczęszczał do polskich szkół dokształcających, działał w harcerstwie i biegle posługuje się językiem polskim. W wieku 30 lat został wiceprezesem KPA ds. finansowych.

Rodzina Cioromskich jest związana z Fundacją Kopernikowską w Chicago, będącą właścicielem słynnego Copernicus Center – największej na świecie polonijnej sali widowiskowej. Obecnie Hubert Cioromski pełni funkcję prezesa zarządu fundacji. Od 1982 roku jest też zaangażowany w organizację Festiwalu Kultury Polskiej „Taste of Polonia”. Jest również członkiem Związku Narodowego Polskiego oraz Rzymsko-Katolickiego Związku w Chicago, a także darczyńcą Polskiego Muzeum w Ameryce.

Za zasługi w działalności na rzecz Polonii i promocji Polski, 11 listopada 2024 roku w Pałacu Prezydenckim w Warszawie Hubert Cioromski został odznaczony przez prezydenta RP Andrzeja Dudę Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP.

Prywatnie jest mężem i ojcem czworga dzieci – synów Nikołasa, Zachariusza i Stefana oraz córki Grażyny, którzy kontynuują rodzinne tradycje patriotyczne i angażują się w życie Polonii.

Kongres Polonii Amerykańskiej przez wiele lat reprezentował interesy Polonii zarówno w Waszyngtonie, jak i w Warszawie. Na zdj. spotkanie liderów KPA z prezydentem USA Johnem F. Kennedym w w Białym Domu

Kto zdobył w tym roku Nagrodę Nobla? Wśród tegorocznych laureatów są Amerykanie, ale Donald Trump musiał się obejść smakiem

Medal, dyplom i... miliony

 Łászló Krasznahorkai/facebook

Nagroda Nobla niezmiennie zachowuje potężną markę. Laureaci zyskują światową sławę i... solidny zastrzyk gotówki. W tym roku spore emocje towarzyszyły oczekiwaniom na werdykt Norweskiego Komitetu Noblowskiego. Ten, w odróżnieniu od Królewskiej Szwedzkiej Akademii Nauk, przyznaje tylko (i aż) pokojową nagrodę.

Jeśli wierzyć biografom Alfreda Nobla (1833–1896), nagroda wzięła się z wyrzutów sumienia szwedzkiego wynalazcy, inżyniera i przemysłowca. Twórca dynamitu przeczytał w gazecie swoje nekrologii (w rzeczywistości zmarł jego brat), a z prasy dowiedział się dodatkowo, że na tamten świat przeniósł się „kupiec śmierci”. Takie opinie skłoniły do głębszych przemyśleń właściciela... 355 zarejestrowanych patentów. Aby zostawić po sobie coś pozytywnego, Alfred przeznaczył lwią część majątku na ufundowanie wyróżnień dla tych, którzy przynoszą ludzkości największe korzyści.

Miliony i prestiż

Laureaci są wyłaniani corocznie, choć zdarzały się lata bez wyróżnionych. Są nimi osoby żyjące, najwyżej trzy w każdej z dziedzin – oprócz przypadków uhonorowania nagrodą pokojową całych orga-

nizacji lub instytucji. Nagrody wręczane są corocznie 10 grudnia, w rocznicę śmierci Alfreda Nobla. Wręczenie wyróżnień w dziedzinie fizyki, chemii, medycyny, literatury i ekonomii odbywa się w Sztokholmie, stolicy Szwecji, a pokojowa nagroda przyznawana jest w Oslo, stolicy Norwegii.

Pierwsza ceremonia rozdania nagród odbyła się w 1901 roku w Królewskiej Akademii Muzycznej w Sztokholmie. Pokojowego Nobla otrzymali wtedy Jean Henri Dunant, założyciel Czerwonego Krzyża, i Frédéric Passy, francuski ekonomista i polityk. Od 1902 nagrody są wręczane przez króla Szwecji.

Każdy z laureatów otrzymuje złoty medal i dyplom honorowy. Nagroda Nobla ma także wymiar finansowy, który wynosi obecnie 11 mln koron szwedzkich (ok. 4.2 mln złotych/1.15 mln dolarów).

Trump bez Nobla

Do tegorocznej Pokojowej Nagrody Nobla zgłoszono 338 kandydatów – 244 osoby fizyczne i 94 organizacje. W tym gronie znalazł się też Donald Trump.

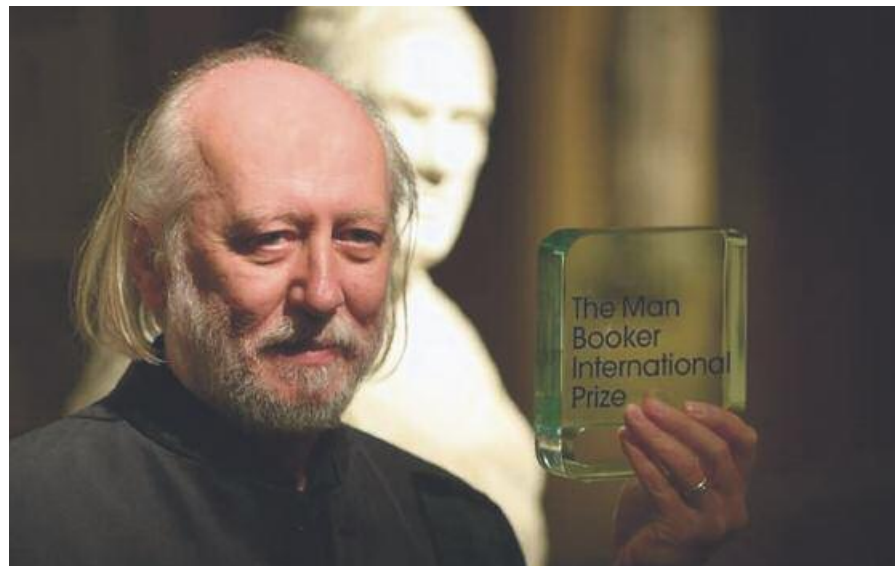
Prezydent USA wiele razy sygnalizował, że należy mu się Nobel. Gdy Hamas i Izrael zawarły porozumienie, zaakceptowawszy pierwszy etap planu pokojowego, Trump ogłosił, że zakończył osmą wojnę w pierwszych ośmiu miesiącach prezydentury.

Norweski Komitet zagłosował jednak na Marię Corinę Machado, wenezuelską polityczkę, liderkę obozu demokratycznego i opozycji wobec rządów Nicolása Maduro. Podkreślono, że nagrodę zdobywa kobieta, która „podtrzymuje płomień demokracji w obliczu narastającej ciemności”, a także „uosabia nadzieję na inną przyszłość, w której podstawowe prawa obywateli są chronione, a ich głosy są słyszane”.

Dwa lata temu Machado kandydowała w prezydenckich prawyborach, ale wenezuelski komisarz wyborczy odebrał jej prawa wyborcze na 15 lat. Protestowały m.in. ONZ, UE i Organizacja Państw Amerykańskich. W styczniu 2024 r. Sąd Najwyższy potwierdził odebranie jej praw wyborczych.

Amerykanie i... tunelowanie

W dziedzinie fizyki szwedzka akademia uznała, że na Nobla zasłużyli John Clarke (Uniwersytet Kalifornijski), Michel H. De-

Łászló Krasznahorkai nagrodzono w dziedzinie literatury „za fascynującą i wizjonerską twórczość, która (...) potwierdza siłę sztuki”.

voret (Uniwersytet Yale i Uniwersytet Kalifornijski) i John M. Martinis (Uniwersytet Kalifornijski). Amerykanie zostali nagrodzeni za odkrycie makroskopowego kwantowego tunelowania mechanicznego i kwantyzacji energii w obwodzie elektrycznym.

Makroskopowe tunelowanie kwantowe to zachodzący w całym obwodzie proces tunelowania, w którym cząstka przechodzi przez barierę potencjału, która – według fizyki klasycznej – jest nieprzekraczalna. Szwedzka Akademia uzasadniając werdykt, podkreśliła, że „ich eksperymenty pokazały fizykę kwantową w działaniu”.

„Tegoroczni laureaci Nagrody Nobla przeprowadzili eksperymenty z obwodem elektrycznym, w którym zademonstrowali zarówno kwantowe zjawisko tunelowania, jak i kwantyzację poziomów energii – w układzie na tyle dużym, że można go trzymać w dłoni” – głosił komunikat.

Metalooorganiczne sieci

Nagroda Nobla w dziedzinie chemii trafiła do przedstawicieli trzech krajów – Sumu Kitagawy (Uniwersytet w Kioto), Richarda Robsona (Uniwersytet w Melbourne) i Omara Yaghiego (Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley). Wymieniony tercet opracował nowy typ materiałów – metalooorganiczne sieci (MOF, ang. Me-

tal-organic frameworks). Odkrycie zrewolucjonizowało sposób projektowania materiałów do magazynowania gazów, oczyszczania środowiska i katalizowania reakcji chemicznych.

Laureaci stworzyli unikalną architekturę molekularną, w której jony metali pełnią rolę „węzłów konstrukcyjnych”, a organiczne cząsteczki działają jak łączniki. Razem tworzą uporządkowane kryształy o ogromnych, regularnych pustkach – przypominających mikroskopijne sieci z tunelami, przez które mogą przepływać gazy lub inne substancje chemiczne. Tak powstałe struktury nazwano metal-organic frameworks.

Dzięki możliwości łączenia różnych jonów i cząsteczek organicznych, MOF-y dają się projektować w sposób niemal nieograniczony. Można je dostosowywać do przechwytywania określonych substancji, np. dwutlenku węgla, toksycznych gazów czy par wodnych, a także wykorzystywać jako katalizatory reakcji chemicznych lub materiały przewodzące prąd.

Co zwalczać, co chronić

Mary Brunkow, Fred Ramsdell (oboje USA), Shimon Sakaguchi (Japonia) – laureaci w dziedzinie medycyny – zostali nagrodzeni za przełomowe odkrycia dotyczące obwodowej tolerancji odpornościowej, która zapobiega uszkodzeniu układu odpornościo-

CIEKAWOSTKA

Trump wygrałby w Polsce, ale...

Donald Trump musiał obejść się smakiem w kwestii Pokojowej Nagrody Nobla. Ciekawostkę stanowi fakt, że dostałby Nobla w Polsce, ale pod warunkiem, że werdykt wydaliby wyborcy Konfederacji. Tak wynika z sondażu IBRiS dla Radia Zet. Spośród badanych sympatyków partii Sławomira Mentzena i Krzysztofa Bosaka aż 76 procent stwierdziło, że prezydentowi USA należał się Nobel. Daleko gorzej brzmiały ogólne wyniki – 63.8 proc. badanych uznało, że nagroda Donaldowi Trumpowi się nie należy, a tylko 23.1 proc. pytanych było na tak. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej próbie 1067 Polaków.

© Maria Corina Machado/facebook

Komitet noblowski podkreślił, że Maria Corina Machado, laureatka tegorocznej Pokojowej Nagrody Nobla, „podtrzymuje płomień demokracji w obliczu narastającej ciemności”

wego. Naukowcy zidentyfikowali „ochroniarzy” tego układu, czyli regulacyjne komórki T, które zapobiegają atakowaniu komórek odpornościowych na nasz własny organizm.

Każdego dnia układ odpornościowy chroni nas przed tysiącami drobnoustrojów próbujących wtargnąć do organizmu. Nagrodzeni badacze odkryli, w jaki sposób system immunologiczny odróżnia to, co powinien zwalczać, od tego, co powinien chronić.

Jak podkreślił przewodniczący Komitetu Noblowskiego Olle Kämpe, ich odkrycia były „decydujące dla zrozumienia, jak działa układ odpornościowy i dlaczego nie wszyscy rozwijamy ciężkie choroby autoimmunologiczne”. Odkrycie miało istotny wpływ na rozwój leczenia raka i chorób autoimmunologicznych. W przyszłości może także przyczynić się do udanych transplantacji.

Kafkowska proza

Werdykty szwedzkiej akademii dotyczącej literatury są tyleż wyczekiwane, co niekiedy burzliwie dyskutowane (vide nagroda dla Boba Dylana). 10 grudnia medal, dyplom i 11 mln SEK otrzyma László Krasznahorkai. Węgierskiego pisarza nagrodzono „za fascynującą i wizjonerską twórczość, która w obliczu apokaliptycznego terroru potwierdza siłę sztuki”.

Krasznahorkai urodził się w 1954 roku w Gyula – miasteczku na południowym wschodzie Węgier. Rozgłos zyskał w 1985 roku, kiedy opublikował książkę „Szatańskie tango”. – To jest proza wymagająca

estetycznie, intelektualnie. Zdania są rozbudowane, często wielopiętrowe – przyznała w rozmowie w Radiu RMF24 dr Katarzyna Witkiewicz, literaturoznawczyni, autorka podcastu „Literatura Przepiękna”.

– „Szatańskie tango” jest nasycone symbolami. Wędrujemy trochę labiryntami językowymi, pozbawioną linearności strukturą, w której liczy się dotarcie do sensów, które są daleko pod słowem. Znowu wracamy do literatury jako wielkiej sztuki, czyli powrót do korzeni, gdzie liczy się struktura narracyjna, intelektualne i estetyczne wyzwanie rzucone czytelnikowi – podkreśliła dr Katarzyna Witkiewicz.

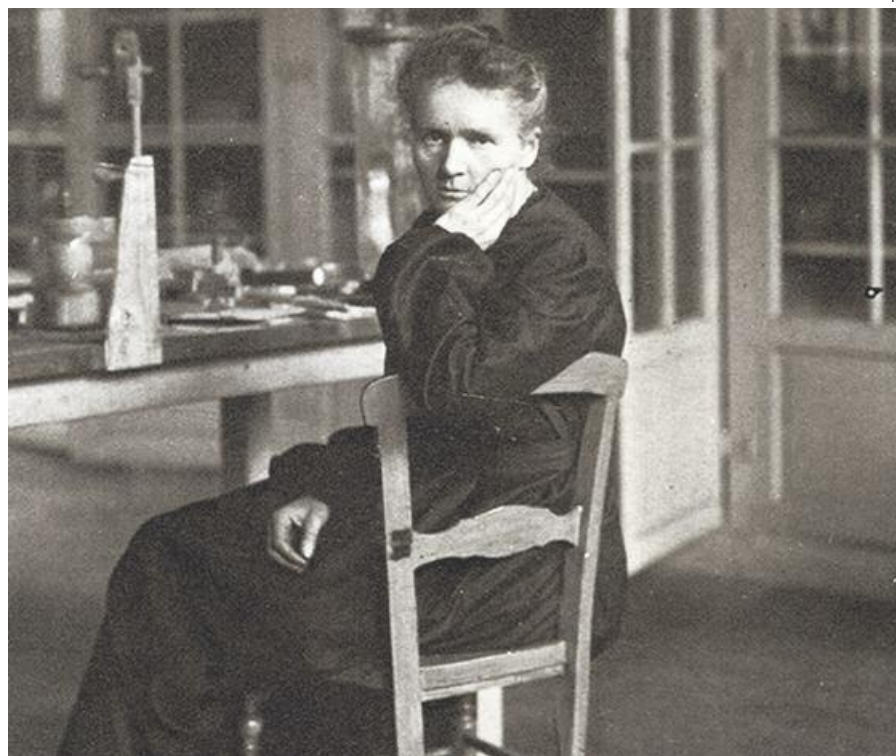
W „Szatańskim tango” pojawia się fikcyjna osada, której protagonista ma dość. W tle pojawia się natomiast wątek totalitarny, który może mieć źródło w historii Węgier w XX wieku, która jest wspólna dla regionu Europy środkowej. Badaczka zaznaczyła, że do polskiego czytelnika może trafić uniwersalizm, paraboliczny i „kafkowski” charakter prozy Krasznahorkai.

„Kreatywna destrukcja”

W 1968 r. Narodowy Bank Szwecji ustanowił nagrodę imienia Alfreda Nobla w dziedzinie ekonomii. W tym roku uhonorowano amerykańsko-francuskie trio w składzie: Joel Mokyr (Northwestern University), Philippe Aghion (Collège de France, INSEAD, LSE) i Peter Howitt (Brown University). Nagrodę przyznano za „wyjaśnienie wzrostu gospodarczego napędzanego innowacjami”.

Noblisci łączą historię gospodarki, teorię wzrostu i empiryczne badania nad innowacjami. Joel Mokyr w swoich pracach historycznych przekonująco opisał kulturowe i instytucjonalne warunki, które umożliwiły rewolucję technologiczną i jej utrwalenie – od kultury wzrostu po rolę praktyk naukowych.

© mmsc.waw.pl

Maria Skłodowska-Curie, pierwsza kobieta-profesor na Sorbonie, dwukrotnie otrzymała Nagrodę Nobla

POLACY NAGRODZENI NOBLEM

Maria Skłodowska-Curie (1903, 1911, fizyka i chemia) – nagroda z fizyki w 1903 roku za badania nad promieniotwórczością razem z mężem Pierrem Curie i Henrim Becquerellem, oraz z chemii w 1911 za odkrycie dwóch nowych pierwiastków: radu i polonu.

Henryk Sienkiewicz (1905, literatura) – za całokształt twórczości, a konkretnie za „wybitne osiągnięcia w dziedzinie eposu i rzadko spotykany geniusz, który wcielił w siebie ducha narodu”.

Władysław Reymont (1924, literatura) – za czterotomową powieść „Chłopi”, którą doceniono za realizm, epicki rozmach i plastyczność, uznając ją za „prawdziwy epos prozą”.

Czesław Miłosz (1980, literatura) – za „bezkompromisową wnikliwość w ujawnianiu ludzkich i narodowych losów zapisanych w poezji”.

Lech Wałęsa (1983, pokojowa nagroda) – za swoją walkę o prawa człowieka i wolność w Polsce.

Józef Rotblat (1995, pokojowa) – za „wysiłki na rzecz umniejszenia roli odgrywanej przez broń jądrową w polityce międzynarodowej i, w dłuższej perspektywie, do wyeliminowania takiej broni”.

Wisława Szymborska (1996, literatura) za „ironiczną precyzję”, która „pozwala historycznemu i biologicznemu kontekstowi ukazać się we fragmentach ludzkiej rzeczywistości”.

Olga Tokarczuk (2018, literatura) – za „narracyjną wyobraźnię, która z encyklopedyczną pasją przedstawia przekraczanie granic jako formę życia”.

Philippe Aghion i Peter Howitt zbudowali z kolei matematyczny model „kreatywnej destrukcji” – schumpeterowskiego mechanizmu, w którym nowe produkty i technologie wypierają stare, zmieniając strukturę rynków i popytu.

Ponad tysiąc laureatów

Na przestrzeni 124 lat przyznano 633 Nagrody Nobla dla 990 osób i 28 organizacji. Stanowi to łącznie 1026 nagrodzonych, jednak niektórzy z nich byli otrzymali nagrodę więcej niż raz, więc laureatów jest nieco mniej – 1004. Nagroda nie została przyznana łącznie 49 razy. Miało to miejsce głównie podczas II wojny światowej.

W gronie 987 nagrodzonych osób znalazło się 68 kobiet. Pierwszą wyróżnioną była Maria Skłodowska-Curie (fizyka w 1903 r.). Jest jedyną kobietą, która otrzymała Nobla dwukrotnie oraz jedną z dwóch osób, obok Linusa Paulinga, która została nagrodzona w dwóch różnych dziedzinach.

📖 TOMASZ RYZNER

RAPORT SPECJALNY

Dobiegła końca tegoroczna Wystawa Światowa Expo 2025 w Osace. Odwiedziło ją ponad 25 milionów osób, a wśród nich dziennikarze „Białego Orła”

Polska zachwyciła świat

 Polska Agencja Inwestycji i Handlu

13 października, po sześciu eksperymentujących miesiącach, dobiegła końca wystawa światowa World Expo 2025. Odbijające się od 1851 roku co pięć lat wystawy są nie tylko okazją dla państw, aby zaprezentować się przed całym światem, ale również do uczestniczenia w dialogu na temat obecnych, globalnych wyzwań i przyszłości, jaką chcemy kreować dla naszej ziemi i ludności. Wśród 158 reprezentowanych w Osace krajów nie zabrakło Polski. Polski pawilon odwiedzili też przedstawiciele „Białego Orła”, którzy mieli okazję na własne oczy zobaczyć, jak zaprezentował się nasz kraj.

Co pokazała Polska?

Polski pawilon na Expo 2025 w Osace był jednym z najchętniej odwiedzanych i najlepiej ocenianych obiektów wystawy. W ciągu sześciu miesięcy – od kwietnia do października – odwiedziło go ponad milion osób, a w jego przestrzeni odbyło się ponad sto wydarzeń promujących polską gospodarkę, kulturę i technologię. Za jego koncepcję i organizację, a także za całokształt obecności naszego kraju na EXPO w Osace odpowiadała Polska Agencja Inwestycji i Handlu (PAIH). Polska zaprezentowała się pod hasłem „Dziedzictwo, które napędza przyszłość”, podkreślając znaczenie tradycji, kultury i innowacyjności jako fundamentów budowania nowoczesnej gospodarki i wspólnej, lepszej przyszłości.

Budząca zainteresowanie i bardzo ciekawa wizualnie forma polskiego pawilonu,

przypominająca rozchodzącą się falę, została zaprojektowana przez Alicję Kubicką i Borję Martineza z pracowni Interplay Architects w Warszawie. Wykonana głównie z drewna konstrukcja powstała z wykorzystaniem tradycyjnej japońskiej techniki łączenia elementów kigumi koho – bez użycia gwoździ – stanowiąc architektoniczny symbol połączenia polskiej i japońskiej tradycji. Drewniane łuki i krzywoliniowe ściany stworzyły przestrzeń pełną światła, ciepła i ruchu – metaforę twórczej energii i nieustannego rozwoju.

Sercem wystawy była „Plantacja Idei” – interaktywna instalacja, która w poetycki sposób łączyła naturę z technologią. Zwiedzający mogli tworzyć własne „cyfrowe rośliny duchowe”, symbolizujące indywidualne cechy i emocje. Kolejną z głównych atrakcji polskiego pawilonu była instalacja „Aura” – wierzbowe gałązki, które szumiąc i przesuwając się po ścianie, na której je umocowano, odtwarzały kompozycję Fryderyka Chopina. Kolejne wystawy, które można było zobaczyć, to „Spirit Plant” – instalacja oparta na parametrycznych roślinach, animowany zielnik „Siedem Ziół”, instalacja łącząca wiedzę biologiczną z artystyczną ekspresją „Przednówek” oraz „Chmura”, pokazująca drewniane, ludowe ozdoby znane jako „pajaki”.

Całość ekspozycji budowała opowieść o Polsce jako kraju łączącym tradycję i przyrodę z nowoczesnym myśleniem o przyszłości, której doświadczyc można było niemal wszystkimi zmysłami: wzrokiem, słuchem, dotykem i smakiem.

 Polska Agencja Inwestycji i Handlu

Drewniana konstrukcja polskiego pawilonu nawiązywała do polskich i japońskich tradycji

Nie tylko natura

Wystawa była również okazją do pokazania innowacyjnych polskich projektów badawczych i technologicznych o globalnym potencjale. Wśród nich znalazły się m.in. Bioniczna Trzustka 3D opracowana przez Polbionica S.A., ekologiczne technologie wodorowe, inteligentne systemy transportowe czy nowoczesne kosmetyki naturalne.

Polski pawilon był także ważną platformą dla biznesu. Zorganizowano tu m.in. Polsko-Japońskie Forum Eksportowe i Forum Inwestycyjne, w których udział wzięło ponad 700 przedstawicieli firm i instytucji z obu krajów. Spotkania te stworzyły przestrzeń do rozmów o współpracy w sektorach rolno-spożywczym, medycznym, kosmetycznym, IT/FinTech oraz zielonych technologii.

Wśród gości polskiego pawilonu znaleźli się przedstawiciele świata polityki, biznesu i kultury – w tym japońska księżniczka Takamado, Lech Wałęsa, Jerzy Owsiak oraz parlamentarzyści i dyplomaci z Polski, Japonii oraz Unii Europejskiej.

Nie bez znaczenia dla sukcesu pawilonu była także praca 48 polskich studentów japonistyki, którzy jako przewodnicy płynnie komunikowali się z japońską publicznością. Dzięki ich zaangażowaniu oraz otwartości polskiego zespołu Pawilon Polski zyskał ogromną sympatię odwiedzających i został wyróżniony przez „The New York Times” jako jedna z 25 rzeczy, które warto zobaczyć na Expo 2025.

Projekt został również dostrzeżony na arenie międzynarodowej: Międzynarodowe Biuro Wystaw (BIE) przyznało Polsce złoty medal w kategorii „Exhibition Design” dla pawilonów samodzielnie budowanych do 1500 m², a w ramach konkursu World Expolympics polska ekspozycja zdobyła srebro za instalację „Plantacja Idei” oraz brąz w kategorii Best Medium Pavilion.

Bogaty program

Ogromnym zainteresowaniem publiczności cieszyły się również codzienne recitale chopinowskie, których do zakończenia Expo odbyło się ponad pięćset. Występy pianistów związanych z Narodowym Instytutem Fryderyka Chopina stanowiły subtelne połączenie sztuki i emocji, przybliżając japońskim słuchaczom twórczość polskiego kompozytora w niezwyklej, kameralnej scenerii. Do wyjątkowych wydarzeń muzycznych należały także koncerty Leszka Możdżera, Orkiestry Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina oraz premierowe wykonanie poematu symfonicznego „Symbiosis Symphony” autorstwa Łukasza Rostkowskiego, zorganizowanego w ramach obchodów zakończenia polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

Jednym z filarów programu, obok wystawy stałej, były również tygodnie regionalne – inicjatywa, która w oryginalny sposób prezentowała bogactwo i różnorodność polskich województw. Każdy ty-

Uroczyste otwarcie polskiego pawilonu na Expo 2025 miało miejsce 13 kwietnia

Polski pawilon odwiedził Darek Barcikowski z „Białego Orła”

Odwiedzający polski pawilon na Expo 2025 mieli okazję wziąć udział w różnych warsztatach, w tym wyplatania wianków

dzień poświęcony był innemu regionowi, dając odwiedzającym szansę poznania jego dziedzictwa kulturowego, oferty turystycznej, produktów lokalnych oraz potencjału inwestycyjnego. W przestrzeni pawilonu odbywały się wówczas liczne pokazy rzemiosła, wystawy multimedialne, degustacje, warsztaty i koncerty. Tygodnie regionalne były również platformą współpracy samorządów i przedsiębiorców, stwarzając realną przestrzeń do nawiązywania kontaktów międzynarodowych i promocji lokalnych marek.

Uzupełnieniem programu były dni tematyczne, poświęcone wybranym obszarom życia społecznego i kulturalnego. Wśród nich znalazły się m.in. Dni Polskiej Nauki i Edukacji, obchody Dnia Flagi, Święta Konstytucji 3 Maja, Polski Dzień Życzliwości czy Dzień Morza, który uświetnił występ Chóru Uniwersytetu Morskiego w Szczecinie.

W centrum uwagi

Tydzień Polski, zorganizowany w dniach 4–10 września oraz obchodzony kilka tygodni później Narodowy Dzień Polski stanowiły artystyczne i symboliczne podsumowanie udziału naszego kraju w Wystawie Światowej, prezentując Polskę jako przestrzeń dialogu kultur, inspiracji, nowoczesności i kreatywności.

Tydzień Polski otworzył Dzień Młodej Polski, poświęcony postaci i twórczości Władysława Reymonta. W jego ramach zaprezentowano sylwetkę pisarza oraz relację z wystawy „Młoda Polska” w Kioto, a punktem kulminacyjnym dnia był spektakularny pokaz audiowizualny „Chłopi Tańcu Remixed”, łączący projekcję filmu „Chłopi”, polskiego kandydata do Oscara, z muzyką wykonywaną na żywo. Kolejny dzień, Dzień Tańca i Muzyki ponad Półkoleniami, przyniósł występy dwóch wyjątkowych artystek: Urszuli Dudziak, ikony polskiego jazzu oraz Yuki Ebihary, pochodzącej z Japonii solistki baletu Teatru Narodowego w Warszawie.

Dzień Literatury Polskiej, obchodzony 6 września, wypełniły spotkania literac-

kie i czytania, w tym Narodowe Czytanie poezji Jana Kochanowskiego w tłumaczeniu na język japoński, prezentacja twórczości Olgi Tokarczuk, Wisławy Szymborskiej i Jana Brzechwy, a także rozmowy z tłumaczami literatury polskiej.

Równolegle w Osace odbywała się pierwsza japońska edycja Festiwalu Unsound, jednej z najbardziej rozpoznawalnych polskich marek muzyki elektronicznej i eksperymentalnej. W ramach Unsound Japan wystąpili artyści z Polski i Japonii, prezentując nowoczesne formy dźwięku i sztuki audiowizualnej.

W tym samym czasie trwał również wyjątkowy projekt „Jazz from Poland in Japan 2025”, w którym zaprezentowało się dziewięć czołowych zespołów jazzowych reprezentujących różne nurty współczesnego polskiego jazzu. Kulminacyjnym punktem przedsięwzięcia było przedpremierowe wykonanie jazzowej suity skomponowanej specjalnie na Expo przez Nikołą Kołodziejczyka.

W organizację Tygodnia Polskiego zaangażowały się liczne instytucje – m.in. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA), FilMOTEKA Narodowa, Instytut Adama Mickiewicza oraz Polski Instytut Sztuki Filmowej (PISF), które wspólnie przygotowały ponad sto wydarzeń promujących polską kulturę, sztukę i naukę.

Kulminacją polskiej obecności na Expo był Narodowy Dzień Polski, obchodzony 30 września i 1 października. Uroczystości zainaugurowała Ceremonia Otwarcia Dnia Narodowego, połączona z rozpoczęciem Tygodnia Województwa Podkarpackiego, podczas której odbyła się uroczysta parada i prezentacje artystyczne regionu. W programie znalazły się również wydarzenia o charakterze edukacyjnym i kulturalnym – m.in. prezentacja publikacji „ABC Sławnych Polaków” oraz konferencja poświę-

cona premierze japońskiego wydania filmu „Kanał” w reżyserii Andrzeja Wajdy.

Najważniejszym wydarzeniem obchodów Dnia Polskiego był koncert galowy „Polskie Konstelacje” z udziałem Amabile Orkiestra pod batutą światowej sławy muzyka Radzimira Dębskiego.

Świat w pigułce

Tegoroczna Wystawa Światowa EXPO w Osace odbyła się pod hasłem „Designing Future Society for Our Lives” – „Projektowanie społeczeństwa przyszłości dla nas samych”. Motyw przewodni wydarzenia koncentrował się wokół poszukiwania innowacyjnych rozwiązań, które pozwolą stworzyć bardziej zrównoważony, przyjazny i odporny świat. W centrum uwagi znalazły się technologie przyszłości, nowe modele społecznej współpracy, a także idee łączące rozwój gospodarczy z troską o człowieka i środowisko naturalne.

Na pół roku sztuczna wyspa Yumes-hima, powstała na wodach Zatoki Osaka, na której odbywało się Expo, stała się światem w pigułce, stanowiąc dla aż 158 krajów i regionów oraz 7 organizacji międzynarodowych okazję do zaprezentowania się, a dla milionów odwiedzających – do jedynego w swoim rodzaju doświadczenia tego, co ów świat ma do zaoferowania.

Biorąc pod uwagę skalę całego przedsięwzięcia, tym bardziej cieszyć może sukces Polski, która po raz kolejny udowodniła, że potrafi połączyć tradycję z nowoczesnością – i zaprezentować to w ciekawy sposób, o czym przekonało się ponad milion osób. Nasza obecność w Osace była wyraznym sygnałem dla świata: polskie firmy są gotowe do globalnej ekspansji. Polska zakończyła EXPO 2025 w Osace z rekordowym zainteresowaniem, trzema międzynarodowymi na-

gradami i – co najważniejsze – z nowymi szansami dla przedsiębiorców. To był pokaz siły polskiej gospodarki i kreatywności, która dziś jest naszą najlepszą wizytówką na świecie.

Za 5 lat

Pomimo iż tegoroczne Expo dobiegło końca zaledwie kilka tygodni temu, przygotowania do następnej edycji wydarzenia są już w toku. Kolejna wystawa światowa World Expo odbędzie się w 2030 roku w Rijadzie w Arabii Saudyjskiej. Będzie to drugi raz w historii, kiedy gospodarzem wydarzenia będzie Bliski Wschód – przedostatnie Expo miało miejsce w Dubaju w 2022 roku (dwa lata później niż planowano ze względu na pandemię). Organizatorzy szacują, że w Rijadzie zaprezentuje się 195 krajów, a na przestrzeni 2 milionów metrów kwadratowych powstanie aż 230 pawilonów, które odwiedzi 40 milionów osób. Wśród krajów prezentujących się na Expo na pewno nie zabraknie też Polski, która zapewne ponownie w kreatywny i unikatowy sposób połączy stulecia historii Polski i polskiego dorobku kulturalnego z rosnącą rangą kraju nad Wisłą i udziałem w kreowaniu przyszłości światowej gospodarki, nauki, innowacji i ekologii.

DAREK BARCIKOWSKI

REKORDY

- ➔ Expo 2025 w Osace zapisało się w historii jako jedno z najbardziej imponujących wydarzeń w dziejach Wystaw Światowych, ustanawiając szereg rekordów.
- ➔ Symbolem innowacyjnego ducha przedsięwzięcia stał się monumentalny Grand Ring – centralna konstrukcja ekspozycji, która została oficjalnie wpisana do Księgi Rekordów Guinnessa jako największa drewniana konstrukcja świata, która osiągnęła imponujące parametry – ponad 61,000 m² powierzchni i ponad 600 m średnicy.
- ➔ Rekordy odnotowano także w zakresie frekwencji. 6 września – w trakcie obchodów Tygodnia Polskiego – padł rekord dziennej frekwencji, kiedy teren wystawy odwiedziło ponad 200 tysięcy osób, a łączna liczba gości osiągnęła poziom 20.25 miliona. Cieszy również rekord Pawilonu Polski, który przekroczył milion odwiedzających.
- ➔ Rekordy ustanowiono także w sferze wydarzeń artystycznych. Podczas jednego z koncertów zorganizowanych w maju w ramach programu muzycznego Expo odnotowano udział 12,269 członków orkiestry, co według uznanej japońskiej gazety „The Asahi Shimbun” stanowiło rekord Guinnessa w liczbie uczestników tzw. „marching band”.

Serdecznie dziękujemy PAIH za wsparcie i pomoc w udziale przedstawicieli „Białego Orła” w WorldExpo 2025. Szczególne słowa wdzięczności kierujemy do menedżer ds. komunikacji Marty Alf.

SUKCES W SPÓDNICY

Marta Zawadzka

Marta@succesinskirt.com

Certyfikowany life coach
i mówca motywacyjny.Założycielka grupy Success
in Skirt oraz Polish American
Network, a także była prezen-
terka audycji „Bez Limitu”

Jesień to nie koniec, to początek czegoś pięknego!

Jak nie dać się jesiennej melancholii i odzyskać motywację przed końcem roku? Złote liście, ciepłe swetry, dyniowe latte... brzmi cudownie, prawda? Ale jesień to nie tylko Instagramowe kadry. To też czas, kiedy wiele z nas czuje spadek energii, motywacji i... chęci do działania. Dni są krótsze, słońca mniej, a Netflix kusi bardziej niż siłownia. Ale hej, nie damy się!

1. Zrób miejsce na siebie (i swoje kaprysy!)

Jesień to idealny moment, by zwolnić i wsłuchać się w siebie.

- Masz ochotę na wieczór z serialem i kocem? Super!
- Chcesz zapisać się na warsztaty z robienia świec zapachowych? Jeszcze lepiej!
- A może po prostu potrzebujesz ciszy i herbaty z miodem? Też dobrze.

Nie musisz być produktywna 24/7. Wystarczy, że jesteś dla siebie dobra.

2. Podsumuj rok – bez dramatu

Zamiast robić rachunek sumienia, zrób... rachunek wdzięczności.

- Co Ci się udało? Nawet jeśli to „tylko” prze-trwanie trudnego dnia.
- Kogo poznałeś? Co Cię rozśmieszyło? Co Cię wzruszyło?
- Zapisz to. Albo narysuj. Albo wytańcz w kuchni.

Bo życie to nie tylko cele, to też momenty, które warto celebrować.

3. Ustal małe cele i baw się nimi!

Nie musisz czekać na 1 stycznia, by coś zmienić.

- Codzienny spacer w kolorowych liściach?
- Tydzień bez scrollowania Instagrama po 22:00?
- Nauka jednego nowego przepisu?

Archiwum WEM

Zrób z tego zabawę, stwórz własne „Jesienne Bingo” i odhaczaj małe sukcesy!

4. Otaczaj się dobrymi ludźmi (i dobrym humorem!)

Jesień to czas, kiedy szczególnie potrzebujemy bliskości.

- Zorganizuj wieczór z planszówkami, nawet online.
- Wyślij komuś miły SMS bez powodu.
- Dołącz do kobiecej grupy wsparcia, serio, to działa cuda.

Bo nic tak nie rozgrzewa jak śmiech z kimś, kto Cię rozumie.

5. Celebryz codzienność, nawet jeśli to tylko kanapka z serem

Nie czekaj na „lepszy moment”.

- Zapal świeczkę do śniadania.
- Ubierz się w coś, co poprawia Ci humor, nawet jeśli nigdzie nie wychodzisz.

• Zrób playlistę „Jesień 2025” i tańcz przy niej, robiąc porządki.

Bo codzienność to nie kara, to tło dla Twojej wyjątkowości.

Jesień to nie koniec: to Twoja scena!

Zamiast walczyć z nastrojem, zatańcz z nim. Zamiast czekać na nowy rok, zacznij już dziś.

Bo każda pora roku ma swój sens, a Ty masz w sobie wszystko, czego potrzebujesz, by rozkwitać. A jeśli potrzebujesz przypomnienia... jesteś niesamowita. I to się nie zmienia, bez względu na pogodę!

„Jesteś wystarczająca. Zawsze byłaś” – Michelle Obama

„Nie musisz świecić jak słońce codziennie. Czasem wystarczy być ciepłym światłem dla siebie” – autor nieznany, ale warto to zapisać i powiesić jako przypomnienie na lodówce.

Bogdan K. Kaleta

Broker Associate, GRI, CNE

 970.215.1067 bogdanhomes@gmail.com www.Bogdan-Kaleta.remax.com

“Leave all your
HOMEwork to me!”

RE/MAX

ALLIANCE

Each office independently
owned and operated.   NATIONAL
ASSOCIATION OF
REALTORS®

Północne Kolorado

25 lat w real estate/35 lat w construction

 4703-A Boardwalk Drive, Fort Collins, CO 80525

* FIX-AND-FLIP * VACATION RENTALS * SINGLE FAMILY * ATTACHED PROPERTIES

Nowy rozdział w polityce wobec Polonii. Co naprawdę oznacza strategia 2025-2030 dla środowisk polonijnych w USA?

600 milionów dla Polonii

Rządowa Strategia Współpracy z Polonią i Polakami za granicą na lata 2025–2030, przyjęta w kwietniu br., otwiera – jak ujął to wicepremier i szef polskiej dyplomacji Radosław Sikorski – „nowy rozdział w relacjach z diasporą”. To dokument, który porządkuje priorytety, wyznacza jasne reguły finansowania i, co najważniejsze, przesuwając punkt ciężkości z doraźnej pomocy na współpracę nastawioną na rezultaty: język, edukację obywatelską, powroty, media i dziedzictwo. Dla Polonii w Stanach Zjednoczonych ta zmiana może być szansą, ale stawia także konkretne wymagania: profesjonalizacji, partnerstw lokalnych i umiejętności łączenia źródeł finansowania.

Wędk, nie ryby

16 października Sikorski przedstawił w Senacie RP exposé, w którym mówił o osiągnięciach ostatniego roku i planach dotyczących polskiej diaspory. – Dziś inna jest Polska, inna jest Polonia – stwierdził Sikorski, dodając, że państwo, którego PKB przekroczył bilion dolarów, a skumulowany wzrost w ciągu 35 lat „wyniósł ponad 300 proc.”, może formułować wobec swojej diaspory atrakcyjne zaproszenie do współpracy i powrotów. Ten gospodarczy fundament jest klamrą spinającą cały projekt: Polska chce dokonać „skoku do gospodarki opartej na wiedzy”, a doświadczenia rodaków z zagranicy mają ten proces przyspieszyć.

W praktyce strategia proponuje nową architekturę instytucjonalną: Międzyresortowy Zespół ds. Współpracy z Polonią ma koordynować działania państwa, a „specjalizacja finansowania” dzieli odpowiedzialności – ministerstwa będą realizować projekty merytoryczne, zaś Senat utrzyma wsparcie dla działań tradycyjnych. Jednocześnie rząd zapowiada stabilność środków. – 600 milionów złotych (...) będzie wydawane w sposób zaplanowany, skrupulatny i nakierowany na maksymalne wzmocnienie polskiej obecności w świecie – zadeklarował Sikorski. Zmienia się jednak filozofia: „w niektórych miejscach będziemy rozdawać wędk, a nie ryby”. Innymi słowy, projekty będą punktowane za wkład własny, partnerstwa i zdolność do sięgania po fundusze lokalne.

Powroty i nowe możliwości

Jednym z najważniejszych pól działania pozostaje język polski. Wicepremier wy-

16 października szef polskiej dyplomacji Radosław Sikorski przedstawił w Senacie RP exposé, w którym mówił o osiągnięciach ostatniego roku i planach dotyczących polskiej diaspory

powiedział zdanie, które może stać się mottem tej części polityki: „Przekazanie potomkom naszego niełatwego języka polskiego jest najważniejszym kryterium patriotyzmu wśród Polaków mieszkających za granicą”. Strategia przewiduje unowocześnienie nauczania (glottodydaktyka, narzędzia cyfrowe, szkolenia kadry).

Drugim filarem jest polityka powrotowa. W 2025 roku pilotaż „Poland. Business Adventure” przyciągnął młodych ludzi polskiego pochodzenia (18–35 lat) na trzymiesięczne staże w polskich firmach. Jak przekazał Sikorski, po programie 20 osób zdecydowało się zostać i pracować w Polsce. Rząd zapowiada rozszerzenie pilotażu, obok staży pojawić się mają wizyty studyjne dla młodych profesjonalistów. Wicepremier zasygnalizował także potrzebę regulacyjnych ułatwień: od powszechnie stosowanych na świecie „predicted grades” przy rekrutacji na uczelnie po jasne zasady certyfikacji języka polskiego dla kandydatów z zagranicy. To ważne sygnały dla polonijnych licealistów w USA – oznaczają, że ścieżka do polskich studiów i pracy może stać się krótsza, bardziej przewidywalna i tańsza.

Strategia przewiduje też wsparcie rodaków w trudnych warunkach. – Nadal spoczywa na nas wielki obowiązek uwolnienia więźniów politycznych, takich jak niezłomny Andrzej Poczobut – podkreślił Sikorski. Państwo deklaruje m.in. przyspieszenie repatriacji (zapowiedziana „pokaźna suma 70 mln zł” na przyszły rok) czy nowelizację ustawy o Karcie Polaka.

Inwestycja w infrastrukturę

Ważnym elementem jest dziedzictwo i kultura. Organizacje polonijne mają nadal pielęgnować pamięć, infrastrukturę i miejsca pamięci, ale finansowanie infrastrukturalne ma zostać rozsądnie skadrowane: mniejsze remonty, profesjonalne kosztorysy, obowiązkowy wkład własny. Jednocześnie rząd stawia na ruch w stronę Polski. Doświadczenie pokazuje, że nawet krótkie wizyty „są najbardziej efektywnym sposobem na ukazanie jej nowego oblicza”. Stąd obok staży pojawiają się programy studyjne, a nad wszystkim zawisł zapowiedziany „Atlas Polonii i Polaków za granicą” – cyfrowe narzędzie, które powinno ułatwić mapowanie kontaktów, potrzeb i potencjałów diaspory.

Osobny, strategiczny wątek to media polonijne. Rząd zapowiada szkolenia dziennikarskie we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim i budowanie kompetencji w zakresie walki z dezinformacją. Dla redakcji polonijnych w USA to okazja, aby przejść z modelu „od wydarzenia do wydarzenia” na ciągłą produkcję treści cyfrowych wspartych analityką, fact checkingiem i nowymi formatami (audio, wideo, newsletter). Wicepremier mówił wprost o liderstwie politycznym i społecznym Polonii – padła nawet ambicja „żeby wreszcie był polski burmistrz Chicago”. Nie chodzi jednak o pojedyncze nazwiska, lecz o sieć kompetentnych liderów, którzy potrafią łączyć amerykańskie realia z polską perspektywą.

Polonia siłą Polski

Jak te założenia mogą przełożyć się na codzienność Polonii w USA? Przede wszystkim wzrośnie premia za partnerstwa lokalne. Szkoły sobotnie, parafie, organizacje młodzieżowe, media będą musiały skuteczniej współpracować z lokalnymi amerykańskimi organizacjami – być mostami, które łączą, a nie samotnymi wyspami.

To jednak nie wydarzy się samo. Strategia wyraźnie sugeruje, że wygrywać będą projekty zarządzane jak przedsięwzięcia rozwojowe: z mierzalnymi celami, harmonogramem, budżetem hybrydowym i klarowną ewaluacją efektów. W języku grantodawców to KPI, partnerstwa i match funding. Po stronie państwa jest stabilność i koordynacja, po stronie Polonii – profesjonalizacja, koalicje i odwaga sięgania po lokalne fundusze.

– Polska chce być silną siłą swojej diaspory – mówił Sikorski. Z perspektywy USA ta siła nie bierze się z jednego, spektakularnego programu, lecz z setek dobrze poprowadzonych projektów, które uczą, jak łączyć dwa światy: amerykański i polski. Jeżeli środowiska polonijne wykorzystają oferowaną infrastrukturę finansową i organizacyjną, nowa strategia może stać się czymś więcej niż dokumentem – kontraktem na współtworzenie. Kontraktem, w którym państwo utrzymuje finansowanie i porządkuje narzędzia, a Polonia dostarcza pomysły, partnerstwo i wynik. Wtedy „nowy rozdział” nie będzie tylko retoryką. Będzie opowieścią o Polonii, która jest dobrym sąsiadem w Ameryce i mocnym głosem Polski w świecie.

Święto Dziękczynienia to dla milionów Amerykanów okazja do wspólnej celebracji w gronie rodziny i przyjaciół

Tradycja, która łączy

 Archiwum WEM

Każdego roku w ostatni czwartek listopada Amerykanie zasiadają do stołu, by celebrować jedno z najważniejszych świąt w kalendarzu – Święto Dziękczynienia. Jest to czas rodzinnych spotkań, dziękowania za obfitość minionego roku i pielęgnowania tradycji, które ewoluowały przez wieki. Kluczowym elementem świętowania jest wspólny posiłek, w którego centrum króluje indyk, podawany z tradycyjnymi dodatkami, takimi jak ziemniaki, żurawina czy dyniowe ciasto.

Historyczna uczta

Pierwsze Święto Dziękczynienia odbyło się w 1621 roku w kolonii Plymouth w dzisiejszym stanie Massachusetts. Pielgrzymi, którzy przyплыли na pokładzie statku Mayflower, podzielili się posiłkiem z rdennym plemieniem Wampanoag, by uczcić pierwsze żniwa. Chociaż to wydarzenie często romantyzowane jest jako symbol pokoju i współpracy między kolonistami a rdennymi mieszkańcami, historycy wskazują, że była to przede wszystkim uczta dziękczynna z okazji obfitych plonów.

Narracja o pierwszym Święcie Dziękczynienia jako o momencie pojednania między pielgrzymami a Wampanoagami została ukształtowana dopiero w XIX wieku. W 1841 roku bostoński wydawca Alexander Young opublikował list Edwarda Winslowa, w którym opisywał trzydniową ucztę z 1621 roku, nazywając ją „pierwszym Świętem Dziękczynienia”. Jednak nie był to świąteczny posiłek, który dzisiejsi Amerykanie utożsamiają z tym dniem, a raczej angielska tradycja dziękczynna, związana z modlitewnym pos-tem.

Tradycja narodowa

Na przestrzeni lat słowo „dziękczynienie” zmieniło swoje znaczenie. Początkowo, jak głosi angielska tradycja, dni dziękczynienia zazwyczaj były dedykowane nabożeństwu religijnym, aby podziękować Bogu lub świętować obfite zbiory. George Washington często ogłaszał dni dziękczynienia podczas swojej kadencji jako generał Armii Kontynentalnej. Gdy został prezydentem, ustanowił pierwsze narodowe Święto Dziękczynienia w 1789 roku. Wiele kolejnych prezydentów zignorowało tę tradycję, aż prezydent Abraham Lincoln ponownie ustanowił Święto Dziękczynienia w czasie wojny secesyjnej, przedsta-

Kolacja w Dniu Dziękczynienia jest okazją do spotkania w gronie rodziny i przyjaciół

wiając tę tradycję jako część amerykańskiej tożsamości.

W ciągu wieków Święto Dziękczynienia nabrało narodowego znaczenia za sprawą prezydenta Abrahama Lincolna. W 1863 roku, podczas wojny secesyjnej, Lincoln ustanowił Dzień Dziękczynienia narodowym świętem, mającym na celu zjednoczenie narodu w trudnych czasach. Od tego momentu święto zaczęło być obchodzone regularnie, zyskując nowe znaczenia i tradycje. Jedną z prób zmiany daty święta podjął prezydent Franklin Delano Roosevelt w 1939 roku. Chciał on przesunąć Dzień Dziękczynienia o tydzień wcześniej, aby wydłużyć okres zakupów przedświątecznych i pobudzić gospodarkę po Wielkim Kryzysie. Mimo początkowego zamieszania i oporu społecznego, przesunięcie to wpłynęło na powstanie nowoczesnego

Black Friday, a Kongres w 1941 roku ustalił oficjalnie czwarty czwartek listopada jako Dzień Dziękczynienia. Z biegiem lat tradycje związane z tym świętem ewoluowały, przekształcając się w wyjątkową okazję do rodzinnych spotkań i celebracji.

Ewolucja świątecznego menu

Podczas pierwszej uczty z 1621 roku pielgrzymi i Wampanoagowie dzielili się potrawami, które odzwierciedlały lokalne zasoby. Wedle przekazów na stole znalazły się mięso z jelenia, kukurydza, skrupiaki, mąka kukurydziana, fasola, orzechy, suszone jagody, dynia oraz drób. Współczesne święto nie byłoby jednak kompletnie bez indyka, który stał się nieodłącznym elementem tej uroczystości.

Indyk jest jednym z dań, które można poniekąd powiązać z pierwszym Świętem

Dziękczynienia. Według „Holiday Symbols and Customs”, pielgrzymi i rdenni Amerykanie przygotowywali dzikiego ptaka, takiego jak gęś, kaczkę lub indyka. Duży ptak był stosunkowo łatwy do schwytania i stał się ważnym źródłem pożywienia dla wczesnych osadników amerykańskich. Nie jest jasne, czy indyk był pieczony na rożnie, duszony czy gotowany podczas pierwszej uczty. Źródła historyczne podają natomiast, że resztki ptaków, które zostały upieczone jednego dnia, wrzucano do garnka i gotowano, aby otrzymać bulion i sos na następny dzień.

Niemniej ważne od indyka są dodatki, takie jak sos żurawinowy, tłuczone ziemniaki czy ciasto dyniowe. Jak podaje National Geographic, już pierwsi pielgrzymi przygotowywali nadzienie do indyka. Potwierdzają to przepisy z dawnych kolo-

nialnych książek kucharskich. Pielgrzymi nazywali nadzienie „puddingami w brzucho” i przygotowywali je z ziół, żółtek jaj, bułki tartej, śmietany, rodzynek lub porzeczek, przypraw i orzechów. Dynia, wprowadzona na stół przez rdzennych Amerykanów, również znalazła swoje miejsce w świątecznym menu, początkowo jako gotowane warzywo z przyprawami. Tradycyjny sos żurawinowy prawdopodobnie nie był dostępny na wczesnych Świątach Dziękczynienia z powodu braku cukru. Jagody rosły wówczas dziko w bagiennych terenach Nowej Anglii i mogły być przetwarzane jedynie na sosy do mięsa lub mieszane z nadzieniem. Tłuczone ziemniaki to również bardziej współczesna tradycja na świątecznych stołach.

Alternatywne rozwiązania

Sarah Josepha Hale, autorka powieści „Northwood”, była najbardziej wpływawą osobą w kształtowaniu klasycznego nowoangielskiego posiłku dziękczynnego w XIX wieku. W swojej powieści z 1827 roku opisała posiłek z pieczonym indykiem, nadzieniem i sosem. Kilka lat później opublikowała przepisy na ciasto dyniowe w „Godey’s Lady Book”. Jednak przez krótki czas w XX wieku wiktoriańska pasja do elegancji zmieniła menu Świąta Dziękczynienia, wprowadzając do niego francuską kuchnię, m.in. lody i ostrygi. Indyk stał się głównym daniem dziękczynnym dzięki dostępności i rosnącej popularności po II wojnie światowej, wspieranej przez kampanie marketingowe.

W okresie Wielkiego Kryzysu, kiedy indyk stał się luksusowym daniem, Amerykanie zaczęli poszukiwać alternatywnych rozwiązań. Jednym z popularnych rozwiązań było wykorzystanie starych kur, które już nie znosiły jaj. Długie gotowanie zmiękczało mięso, co czyniło je dostępną alternatywą dla droższego indyka. Innym pomysłem było przygotowanie „fałszywej kaczki”, która powstawała przez zawija-

nie steku z nadzieniem, a następnie pieczenie go w taki sposób, by przypominał prawdziwego ptaka. Oszczędne podejście obejmowało również wykorzystanie prostych składników, takich jak ryż, który zwiększał objętość potraw i czynił je bardziej sycącymi. Puszowane warzywa, które zaczęły być szeroko dostępne, umożliwiały przygotowanie zapiekanecek z cebulą i kandyzowanych słodkich ziemniaków.

Współczesne zwyczaje

Z biegiem lat tradycje związane z Dniem Dziękczynienia nie uległy znaczącym zmianom. W latach 60. XX wieku tradycyjny obiad świąteczny składał się z takich potraw jak indyk z nadzieniem, zapiekanka z zielonej fasoli, puree ziemniaczane i dyniowe ciasto, z niewielką różnicą w porównaniu do współczesnych potraw. Galaretki, które były popularne w tamtych czasach, zaczęły znikać z menu, podczas gdy domowe potrawy stały się dominującą formą przygotowywania posiłków. Choć Świąto Dziękczynienia często kojarzone jest z regionalnymi potrawami z Nowej Anglii, dziś na stołach obok klasycznego indyka pojawiają się również potrawy inspirowane różnymi kulturami i tradycjami rodzinnymi, jak makaron z serem czy tamales. Współcześnie większość Amerykanów kończy świąteczny posiłek kawałkiem ciasta dyniowego lub pekanowego (szczególnie popularnego na południu kraju).

Choć tradycje świąteczne wciąż ewoluują, esencja Świąta Dziękczynienia – dziękczynienie za to, co mamy, i spędzanie czasu z bliskimi – pozostaje niezmienna. Pomimo złożonej historii tego święta, dla większości Amerykanów Dzień Dziękczynienia to przede wszystkim okazja do spotkania w gronie rodziny i przyjaciół i cieszenia się swoim towarzystwem.

ALICJA DĘBEK

Faszerowany indyk jest głównym daniem w dziękczynnym menu

Przykładowe menu na Świąto Dziękczynienia, które łączy tradycyjne amerykańskie potrawy z prostotą i klasycznymi smakami:

Przystawki

- **Kremowa zupa dyniowa** – delikatna, kremowa zupa z dodatkiem przypraw takich jak gałka muszkatołowa i cynamon.
- **Salatka jesienna z jabłkami i orzechami** – mieszanka zielonych liści z pokrojonymi jabłkami, orzechami włoskimi, suszoną żurawiną i sosem winegret na bazie octu jabłkowego.

Danie główne

- **Pieczony indyk z farszem** – tradycyjnie przyprawiony indyk faszerowany mieszanką chleba, cebuli, selera i świeżych ziół takich jak szaflwia i tymianek.
- **Sos żurawinowy** – gęsty sos z całych żurawin, z dodatkiem odrobiny cukru i soku pomarańczowego.
- **Sos pieczeniowy** – sos z naturalnych soków z pieczonego indyka, podawany na ciepło.

Dodatki

- **Puree ziemniaczane** – kremowe puree z ziemniaków z dodatkiem masła i śmietany.
- **Zapiekanka z batatów** – słodkie bataty zapiekane z odrobiną masła i posypką z brązowego cukru i cynamonu.
- **Fasolka szparagowa z migdałami** – gotowana fasolka z chrupiącymi płatkami migdałów, lekko podsmażona na maśle.
- **Bufeczki maślane** – miękkie, puszyste bułeczki, idealne do każdego dania.

Desery

- **Tarta dyniowa** – klasyczna tarta z gładkim nadzieniem dyniowym, doprawiona cynamonem, imbirem i goździkami.
- **Szarlotka** – ciepła szarlotka z kruszonką, podawana z lodami waniliowymi.
- **Ciasto orzechowe** – ciasto z orzechami pekan i odrobiną miodu, idealne do kawy.

A to ciekawe!

Zwyczaj łamania kości w indyku, przynoszący szczęście osobie, która dostanie większą część, można prześledzić aż do czasów Rzymian. Z pewnością była to praktykowana tradycja w Anglii, skąd pielgrzymi przywieźli ją do Ameryki.

BLACK FRIDAY: co najczęściej kupujemy i jak zaplanować wydatki, żeby naprawdę skorzystać z promocji?

Gorączka piątkowych zakupów

Black Friday, czyli piątek przypadający po Święcie Dziękczynienia, co roku elektryzuje miliony ludzi. Ta data kojarzy się z szalonymi wyprzedażami, promocyjnymi cenami i zakupami, których zbiorowa wartość w samych tylko USA przekracza miliardy dolarów. Ale czy promocje oferowane przez sklepy na Black Friday naprawdę stanowią okazję jedyną w swoim rodzaju? Co najczęściej jest kupowane tego dnia i na co uważać, by nie dać się ponieść zakupowemu szaleństwu?

Zakupy warte miliardy

W 2024 r. amerykańscy konsumenci wydali w sam Black Friday 10.8 mld dolarów w samych tylko sklepach internetowych, co stanowi wzrost wobec 9.8 mld dolarów rok wcześniej. To kolejny rekord potwierdzający rosnące znaczenie kanału online w tym dniu wyprzedaży. Przewiduje się, że tegoroczna sprzedaż również przekroczy pułap 10 miliardów dolarów i wzrośnie do 12.3 miliardów do 2028 r. A na co najczęściej klienci wydawali pieniądze?

Według analiz Adobe największe wzrosty popytu odnotowano w zabawkach, biżuterii, dużym AGD, odzieży i elektronice. A jak kupowano? 2024 r. był wyjątkiem: „mobilny” – ponad połowa transakcji online w Czarny

PORADNIK: jak sprawić, aby Czarny Piątek się opłacił?

1. Przygotuj plan zakupów. Zastanów się z wyprzedzeniem, co chcesz kupić. W sklepach mogą pojawić się przedmioty, których nie będzie na Twojej liście, ale ich cena będzie atrakcyjna. Plan zakupów pomoże uniknąć pokus i zaoszczędzić pieniądze.
2. Trzymaj się budżetu. Ustalenie limitu pieniędzy, jakie można wydać, pomoże kontrolować kwotę, która zostanie na koncie bankowym po zakupach.
3. Porównaj oferty różnych sprzedawców. Pierwsza oferta może nie być tą najlepszą. Warto porównać oferty w różnych sklepach i być elastycznym w kwestii marki kupowanego produktu.
4. Zachowaj rozsądek przy zakupie nowych przedmiotów. Kupowanie rzeczy używanych może pomóc zaoszczędzić pieniądze i jest dobre dla środowiska. Czasem kupno czegoś z drugiej ręki może okazać się lepszą decyzją.

Piątek została zrealizowana na smartfonach, a korzystanie z płatności odroczonych (BNPL) dalej rośnie i w całym sezonie świątecznym osiągnęło rekordowe poziomy.

Czy jednak „okazje” były naprawdę najlepsze? Adobe wskazuje, że w szczycie Cyber Week średnie obniżki cen w kluczowych kategoriach (m.in. komputery, zabawki, elektronika, telewizory, odzież) sięgały około 17–18%. Jednocześnie badanie Which? pokazuje, że wiele ofert bywało również korzystnych w innych momentach roku. Dla konsumenta praktyczny wniosek pozostaje niezmienny: porównywać ceny i śledzić historię ofert, zamiast kierować się wyłącznie etykietą „Black Friday”.

Po Czarnym Piątku w zeszłym roku odnotowano też rekord całego sezonu. Jak podaje portal Adobe, między 1 listopada a 31

grudnia 2024 r. zakupy online w USA sięgnęły 241.4 mld dolarów. Jak wskazują eksperci, przyczyniły się do tego łatwiejsze zakupy mobilne i intensywne wykorzystanie płatności odroczonej.

Trendy ostatniej dekady

Przyglądając się trendom zakupowym w ostatniej dekadzie można za uważać nie tylko wzrost cen produktów i rozwój technologii, ale także zmiany w trendach konsumenckich i kupowanych artykułach. Według analiz dostępnych na portalu The Verge, w roku 2012 Amerykanie chętnie kupowali komputery i laptopy, aparaty fotograficzne i faksy. Rok 2013 był zdominowany przez wielkie wyprzedaże iPhone'ów. Portal BestBlackFriday.com podaje, że ówczesny model 5c iPhone'a można było kupić w Walmarcie za 45 dolarów. W roku 2014 najchętniej kupowano odtwarzacze DVD oraz płyty z serialem „Breaking Bad”. Według portalu Money w 2015 r. najchętniej kupowano przecenione telewizory, laptopy i ... piżamy marki Old Navy. Forbes podaje, że rok 2016 przyniósł wyprzedaże nowinek technologicznych, takich jak zegarki Apple i drony. Co ciekawe, w tym roku pojawiły się także zniżki na kredyty hipoteczne zaciągnięte w Czarny Piątek. Według USA Today rok 2017 był przełomowy, ponieważ konsumenci zaczęli szukać sezonowych wyprzedaży poza wielkimi markietami jak Target czy Walmart. W tym roku najchętniej kupowano perfumy, kosmetyki, artykuły AGD i aparaty

fotograficzne. Lata 2018 i 2019 przyniosły trend na kupowanie drogich akcesoriów takich jak słuchawki bezprzewodowe, oczyszczacze powietrza, inteligentne telewizory, wodoodporne kamery i zestawy do wykonywania testów DNA w domu.

Zakupy w pandemii

Trendy zakupowe w Czarny Piątek w ostatnich latach pokazały zmiany, jakie zaszły w zachowaniach konsumenckich ze względu na pandemię i wzrost inflacji. W 2020 r. wzrosło zainteresowanie zakupami online, które stały się dominującym sposobem robienia zakupów w sezonie świątecznym. Koronawirus niemal położył kres zakupom stacjonarnym w Święto Dziękczynienia. Większość sklepów po raz pierwszy od dziesięciu lat zdecydowała się pozostać zamkniętą. Choć niektóre sklepy oferowały w tym czasie wyprzedaże z okazji Czarnego Piątku, były one znacznie bardziej stonowane w porównaniu z poprzednimi latami. Niektórzy sprzedawcy oferowali rabaty w sklepach stacjonarnych oraz w internecie przez cały miesiąc. Inne, takie jak Walmart i Target, oferowały kilka wyprzedaży z okazji Czarnego Piątku przez cały listopad.

Rok 2021 przyniósł nowe trendy. Pandemia nadal była obecna, dlatego eksperci mieli trudności z przewidzeniem, jak przebiegnie Czarny Piątek. Jak podaje Adobe Analytics, w czasie Cyber tygodnia 2021 suma zakupów w internecie była jeszcze wyższa niż w roku ubiegłym – zanotowano zaskakujący wzrost o 13.9% w stosunku do 2020 r., ale rabaty były znacznie niższe: na przykład zniżki na elektronikę wyniosły średnio tylko 12% w porównaniu z 27% w 2020 r.

W 2022 r. pomimo wyższych cen produktów wydatki online w USA osiągnęły rekordowy poziom 9.12 miliarda dolarów. Odnotowano, że na świecie około 124.7 mln osób zrobiło zakupy online podczas weekendu Czarnego Piątku w 2022 r., a globalna sprzedaż online przekroczyła 65.3 miliarda dolarów.

W sezonie 2023 r. zaczęto mówić o powrocie prawdziwego Czarnego Piątku. Sklepy rozpoczęły wyprzedaże na kilka dni przed Świętem Dziękczynienia lub oferowały zniżki na przestrzeni całego miesiąca. Średni rabat w Czarny Piątek w 2023 roku wyniósł około 31%. Wydatki w ubiegłoroczny Czarny Piątek w USA osiągnęły poziom 9.8 miliarda dolarów, co oznacza wzrost o 7.5% w porównaniu z rokiem poprzednim. Całkowite wydatki w ramach Cyber tygodnia wyniosły łącznie aż 38 mi-

liardów dolarów, co stanowi wzrost o 7.8%.

Rok 2024 przyniósł kolejne rekordy. Z danych Adobe Analytics wynika, że w Czarny Piątek wydano online 10.8 mld dolarów (ok. +10% rok do roku), a Cyber Monday osiągnął 13.3 mld dolarów, co jest najwyższym wynikiem w historii. W całym Cyber tygodniu (od Święta Dziękczynienia do Cyber Monday) sprzedaż internetowa sięgnęła 41.1 mld dolarów. Ponad połowa transakcji została zrealizowana na urządzeniach mobilnych.

Czy warto kupować w Czarny Piątek?

Jak wynika z raportu Adobe Analytics, podczas wyprzedaży w Czarny Piątek wielu sprzedawców oferuje duże zniżki na droższe artykuły. Nawet jeśli zniżka nie jest najlepszą możliwą do znalezienia, może być skutecznym sposobem na zaoszczędzenie pieniędzy na przedmiotach, których potrzebujemy lub chcemy kupić przed świętami. Święto Dziękczynienia i Boże Narodzenie to kosztowny czas, więc oszczędzanie pieniędzy, kiedy jest to możliwe, wydaje się uzasadnione w dłuższej perspektywie. Kolejną zaletą jest wysoka dostępność pożądaných przedmiotów. Podczas Czarnego Piątku wielu sprzedawców przygotowuje się na napływ kupujących, dlatego dodatkowo zaopatrują magazyny. Dodatkową korzyścią są oferty łączone. Niektóre wyprzedaże z okazji Czarnego Piątku obejmują wiele przedmiotów lub gwarantują bezpłatne prezenty. Tego rodzaju oferty mogą sprawić, że kupowanie w Czarny Piątek się opłaci.

Portal Tech Radar, ekspert w dziedzinie zakupów i trendów konsumenckich, przewiduje, że w tego-roczny Czarny Piątek 64% konsumentów w USA zrobi zakupy online, a 36% będzie szukać okazji w mediach społecznościowych. Wśród najchętniej kupowanych przedmiotów znajdują się smartfony, smartwatche, AGD oraz markowe ubrania i kosmetyki.

Black Friday może być zarówno okazją do oszczędności, jak i impulsem do nieprzemyślanych wydatków. Kluczem jest świadome podejście do zakupów – planowanie, porównywanie ofert i zachowanie umiaru. Dzięki temu możemy nie tylko skorzystać z atrakcyjnych promocji, ale także uniknąć pułapek nadmiernej konsumpcji, które często towarzyszą temu zakupowemu szaleństwu. W końcu najważniejsze jest, abyśmy to my kontrolowali swoje wydatki, a nie one nas.

ALICJA DĘBEK

Czasem zakupowe szaleństwo przeradza się w prawdziwe, co niestety często kończy się tragicznie. Oto kilka incydentów i wypadków, do jakich doszło w Black Friday w ciągu ostatnich lat:

Walka o gofrownice (2011) – Little Rock, Arkansas

W 2011 roku w jednym z supermarketów Walmart w Little Rock wyprzedaż gofrownic za dwa dolary przerodziła się w prawdziwy chaos. Klienci, napierając na siebie nawzajem, rozrywali kartony, a niektórzy wychodzili z tej burzliwej sceny z sześcioma urażeniami w rękach. Napięcie rosło, aż wywiązała się bójka, podczas której niektórzy klienci upadli na sklepową podłogę lub wylądowali w wózkach zakupowych.

Bitwa o bony подарunkowe (2006) – Torrance, Kalifornia

W 2006 roku centrum handlowe Del Amo Fashion Center w Torrance zorganizowało promocję, podczas której z sufitu wypuszczono 500 balonów z bonami подарunkowymi. Ta atrakcja przyciągnęła aż dwa tysiące osób, co zmieniło zaplanowane wydarzenie w chaotyczną walkę. W wyniku przepychanek dziewięć osób odniosło obrażenia, a jedna kobieta trafiła do szpitala. Nieprzygotowany personel centrum handlowego musiał wezwać straż pożarną, aby opanować sytuację.

Żołnierz ranny w Best Buy (2010) – Augusta, Georgia

Kapral Phillip Duggan, rezerwista Korpusu Piechoty Morskiej USA, pełnił wolontariat przy stoisku Toys for Tots przed sklepem Best Buy w Georgii, kiedy świąteczna atmosfera przerodziła się w dramat. Jeden z klientów próbował ukraść laptopa. Po porzuceniu łupu rzucił się do ucieczki, atakując nożem jednego z pracowników. Kiedy wybiegł na zewnątrz, kapral Duggan zdołał go powstrzymać, jednak podczas szamotaniny napastnik ranił go w plecy. Choć rana nie zagrażała życiu, Duggan trafił do szpitala.

Ciężarna stratowana przez tłum (2005) – Grand Rapids, Michigan

Tłum klientów w Grand Rapids wpadł do Walmartu zaraz po jego otwarciu. Wśród chaosu ciężarna kobieta została przewrócona i stratowana. Niestety, jak to bywa w takich sytuacjach, klienci kontynuowali przepychanki, ignorując leżącą na ziemi kobietę. Oprócz niej hospitalizacji wymagała także 13-letnia dziewczynka, która również została zdeptana.

Spór o miejsce parkingowe (2012) – Tallahassee, Floryda

W 2012 roku napięcie przed Walmartem w Tallahassee osiągnęło tak wysoki poziom, że klienci zaczęli walczyć o miejsca parkingowe. Po sprzeczce dwóch par, jeden z mężczyzn wyciągnął broń i postrzelił drugiego mężczyznę oraz kobietę, którzy zostali natychmiast przewiezieni do szpitala. Świadkowie relacjonowali, że w trakcie strzelaniny dziesiątki klientów rzuciły się do ucieczki w stronę sklepu, próbując uniknąć kul.

Strzelanina w Toys “R” Us (2008) – Palm Desert, Kalifornia

Sprzeczka pomiędzy dwoma klientkami przerodziła się w fizyczną konfrontację. Gdy jedna z kobiet została ranna, mężczyźni, którzy im towarzyszyli, wyciągnęli pistolety. Jeden z nich strzelił w powietrze, a następnie wymierzył broń w drugiego mężczyznę. Mężczyźni zaczęli gonić się po sklepie, a w trakcie wymiany ognia padło od pięciu do sześciu strzałów. Strzelanina zakończyła się w momencie dotarcia do kasy, gdzie obaj mężczyźni zginęli.

Tragedia w Walmarcie (2008) – Valley Stream, Nowy Jork

Tuż przed otwarciem Walmartu na Long Island klienci zaczęli szturmować szklane drzwi sklepu. Pracownicy próbowali opanować sytuację, jednak tłum wdarł się do środka, przewracając jednego z pracowników. Setki osób straszyły leżącego na ziemi mężczyznę, nie zwracając uwagi na policję i ratowników medycznych, którzy próbowali mu pomóc. W ciągu godziny mężczyzna zmarł, a klienci, nie zrażeni tragedią, kontynuowali zakupy.

A TO CIEKAWE!

- Elektronika stanowi 49% przedmiotów sprzedawanych podczas Czarnego Piątku.
- Wielu konsumentów robiło zakupy z wyprzedzeniem, zanim faktycznie rozpoczął się sezon zakupów świątecznych, przy czym około 54% robiło zakupy co najmniej 7 dni przed Black Friday.
- W Czarny Piątek milenialsi stanowią 24% kupujących, podczas gdy osoby w średnim wieku stanowią około 33%.
- Kobiety stanowią większość kupujących w Czarny Piątek, średnio 62%, podczas gdy mężczyźni stanowią 50% kupujących.
- Amazon zrealizował ponad 17.7% wszystkich sprzedaży w 2023 r. w Czarny Piątek.

Źródło: WiserNotify

Nie mieszkasz blisko punktu

POLAMER?

Odbierzemy paczkę z Twojego domu.

Zadzwoń pod

773-685-8222

bądź wejdź na

send.polamerusa.com

i sprawdź, jak!

POLAMER

Twoja zaufana firma
spedycyjna do Polski
i innych krajów Europy
od ponad 50 lat.

WYŚLIJ PACZKĘ

DO POLSKI

BEZ WYCHODZENIA

Z DOMU!

POLAMER

Bez względu na to, co potrzebujesz
wysłać, możesz polegać na naszym ponad
50-letnim doświadczeniu i reputacji.

POLAMER

Wyślij wszystko.

Wyślij tak, jak trzeba!

WYSYŁAMY DO POLSKI:

- ✓ Samochody
- ✓ Motory i łodzie
- ✓ Maszyny i inny sprzęt
- ✓ Mienie przesiedleńcze
- ✓ Całe i częściowe kontenery

Więcej na **polamerusa.com** bądź pod **773-685-8222**

**117830 W Fairview ST,
Goodyear, AZ 85338**

2 sypialnie + 1 dodatkowy pokój
2 łazienki, widok na góry, ogród z grillem,
zadaszony taras, dostęp do basenu,
1 418 sqft

**7401 W ARROWHEAD CLUBHOUSE
DR 2047, Glendale, AZ 85308**

2 sypialnie i 1 łazienka zadaszony balkon,
miejsce parkingowe w garażu,
nowa klimatyzacja, pralnia, 909 sqft

Danusia Donna Laguna

AGENTKA NIERUCHOMOŚCI w Arizonie

- 27 lat doświadczenia i znajomość prawa nieruchomości
- Pracuję z kupującymi, sprzedającymi, rodzinami i inwestorami
- Klienci cenią mnie za skuteczność, spokój i indywidualne podejście
- Wiele zadowolonych osób wraca do mnie i poleca mnie dalej
- Mówię po polsku!

REALTYONEGROUP

🏠 2950 N. Litchfield Rd., Goodyear, AZ 85395

📞 602-882-8483

✉ azhome9988@gmail.com

Ewa Sosnowska Burg

Profesjonalna Agentka Nieruchomości
w Kolorado

🏠 **Denver i okolice**
☎ **303-886-0545**
✉ **ewa@ewarealty.com**
🌐 **www.EwaRealty.com**

**Ponad 25 lat doświadczenia w
sprzedaży i kupnie nieruchomości!**

*Zaufaj mi, a
pomogę Ci
znaleźć dom
Twoich marzeń
lub sprzedać
nieruchomość
bez stresu!*

| Doświadczenie | Rzetelność | Zaufanie | Znajomość rynku |

Myślisz o przeprowadzce na Florydę?

- ✓ Kupno domu?
- ✓ Inwestycja w nieruchomość
w wynajem sezonowy
albo całoroczny?
- ✓ Chcesz wystawić
swoją dom na sprzedaż?

Orlando i okolice.
20 lat doświadczenia.
KOMPLEKSOWA OBSŁUGA
W JĘZYKU POLSKIM!

**MAGDALENA
DANOS**
Licensed Real Estate Agent

tel. 407-760-9286

Florida Realty Investments
magdalenadanos@gmail.com
3451 Technological Ave., Suite 11
Orlando, FL 32817

Instytut Glottodydaktyki Polonistycznej jest jednostką naukowo-dydaktyczną Uniwersytetu Jagiellońskiego, najstarszego uniwersytetu w Polsce, założonego w 1364 roku. Instytut, powstały w 2020 roku z przekształcenia Centrum Języka i Kultury Polskiej w Świecie, należy do najważniejszych polskich ośrodków kształcenia cudzoziemców. Wchodzi w skład Wydziału Polonistyki. Instytut prowadzi intensywne zajęcia z języka polskiego na wszystkich poziomach zaawansowania oraz wykłady z literatury, historii, kultury oraz wiedzy o społeczeństwie polskim, umożliwiające ich uczestnikom zdobycie wiedzy o przeszłości i współczesności Polski. Zajęcia prowadzą wykwalifikowani nauczyciele akademicki Instytutu i innych jednostek UJ, mający doświadczenie w nauczaniu obcokrajowców zdobyte w uczelniach na całym świecie.

Instytut Glottodydaktyki Polonistycznej oferuje następujące programy dla obcokrajowców:

- semestralne
- roczne
- roczne i semestralne programy przygotowujące do podjęcia studiów w Polsce na następujących kierunkach: nauki społeczne, nauki polityczne i stosunki międzynarodowe, marketing i zarządzanie oraz na medycynie
- kursy wakacyjne w ramach Szkoły Letniej Języka i Kultury Polskiej UJ
- wakacyjny kurs języka i kultury polskiej dla młodzieży „Lato Odkrywców”
- kursy języka polskiego dla studentów programu Erasmus
- kursy języka polskiego dla obcokrajowców odbywających staże naukowe
- indywidualne kursy dla biznesmenów i tłumaczy
- kursy przygotowujące do zdawania egzaminu certyfikowanego z języka polskiego jako obcego.

**UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE**

Szczegóły dotyczące oferowanych programów są dostępne na stronie
<https://polschool.uj.edu.pl>

Pytania dotyczące programów prosimy kierować tutaj:
Instytut Glottodydaktyki Polonistycznej UJ

ul. Grodzka 64, 31-044 Kraków, Polska, tel. +48 12 6631814, 6631813

e-mail: polish.for.foreigners@uj.edu.pl

lub

Szkoła Języka i Kultury Polskiej

ul. Garbarska 7a, 31-131 Kraków, Polska

tel. +48 12 4213692, e-mail: plschool@uj.edu.pl

The Institute of Polish Language and Culture for Foreigners is a research and teaching department of the Jagiellonian University, the oldest Polish university, founded in 1364. Institute, established in 2020 as a result of the transformation of the Center for Polish Language and Culture in the World, has grown to become the main Polish research and teaching center of Polish as a foreign language. The Institute is part of the Faculty of Polish Studies. The Institute conducts intensive Polish language classes at all level of proficiency as well as lectures on Polish literature history, culture and contemporary society, enabling their participants to gain comprehensive knowledge of Poland's past and present. The classes are conducted by qualified academic teachers of the Institute and other units of the Jagiellonian University, with experience in teaching foreigners gained at universities around the world.

The Institute of Polish Language and Culture for Foreigners offers the following classes for foreigners:

- One-semester program in Polish language and culture
- One-year program in Polish language and culture
- One-year and one-semester courses for studying in Poland in the following fields: social sciences, political sciences and international relations, marketing and management, and medicine.
- Summer courses as part of the School of Polish Language and Culture
- Summer course of Polish language and culture for young learners "Explorers Summer"
- Polish language courses for students of the Erasmus Program students
- Polish language courses for graduate students
- Individual courses for businessmen and translators

Details of the programs offered are available on the website
<https://polschool.uj.edu.pl>

For further information please contact:

Institute of Polish Language and Culture for Foreigners of the JU
Ul. Grodzka 64, 31-044 Kraków, Polska

tel. +48 12 6631814, 6631813, e-mail: polish.for.foreigners@uj.edu.pl

or

School of Polish Language and Culture

ul. Garbarska 7a, 31-131 Kraków, Polska, tel. +48 12 4213692

e-mail: plschool@uj.edu.pl

**JAGIELLONIAN
UNIVERSITY
IN KRAKOW**

 Wikipedia

Historyczna operacja

40 lat temu, 5 listopada 1985 r., w Wojewódzkim Ośrodku Kardiologii w Zabrze zespół profesora Zbigniewa Religi dokonał pierwszej w Polsce udanej transplantacji serca. Był to przełomowy moment dla polskiej kardiologii i początek dynamicznego rozwoju transplantologii w kraju. Pacjentem, który otrzymał nowe serce, był 62-letni rolnik Józef Krawczyk.

Prof.
Zbigniew
Religa

 Wikipedia

Matematyka w praktyce

Od nowego roku szkolnego uczniowie polskich szkół będą uczyć się matematyki w praktyce. Nowa podstawa programowa wprowadzi do nauczania m.in. moduł finansowy, dzięki któremu uczniowie nauczą się obliczać koszty kredytów, wysokość podatków czy obliczać opłacalność promocji. Te zmiany mają pomóc młodym ludziom w planowaniu budżetu oraz podejmowaniu trafnych decyzji finansowych w przyszłości.

Moda na termy

Polska znajduje się na trzeciej pozycji wśród krajów z największą liczbą źródeł termalnych w Europie, ustępując tylko Słowacji i Węgrom. Największe uzdrowiska wykorzystujące zasoby wód termalnych znajdują się na Podhalu, w Cieplicach, Uniejowie i Szaflarach. Bogate w minerały

wody są wykorzystywane zarówno w celach rekreacyjnych (ciepłe baseny, SPA), jak i leczniczych, w tym do leczenia schorzeń dermatologicznych i reumatoidalnych. Termy z roku na rok zyskują na popularności i przyciągają coraz większą liczbę odwiedzających.

 Termy Chochołowskie

Termy Chochołowskie na Podhalu

Polski dworzec najlepszy!

Dworzec kolejowy Szklarska Poręba Górna zdobył pierwszą nagrodę wśród małych dworców w prestiżowym konkursie TopRail Tourist-Friendly Awards, organizowanym przez Międzynarodowy Związek Kolei (UIC) – największą organizację kolejową na świecie. UIC co roku nagradza obiekty i

usługi, które w wyjątkowy sposób łączą funkcjonalność, przyjazność dla turystów oraz zrównoważony rozwój. W budynku dworca, oprócz infrastruktury kolejowej, znajdują się apartamenty w stylu „Orient Expressu”, sala kinowa z przestrzenią wystawową oraz stanowisko bookcrossingu.

 X/PKP S.A.

Dworzec w Szklarskiej Porębie

Najpiękniejsze w Polsce

Internauci wybrali najpiękniejsze miejsca w kraju. O zwycięstwo w dorocznym plebiscycie „Cuda Polski 2025” National Geographic Traveler ubiegało się 48 lokalizacji wybranych przez redakcję magazynu. Czytelnicy oddali w sumie 200 tysięcy głosów i wybrali 16 najbardziej malowniczych miejsc we wszystkich województwach. Wśród wyróżnionych znalazło się m.in. Wzgórze Lecha w Gnieźnie, sztolnia Królowa Luiza w Zabrzu, zatopiony las koło Czołpina, zamek w Krasicy i geopark Kraina Wygastłych Wulkanów na Dolnym Śląsku.

 Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego

Zamek w Krasicy

320 lat Orderu Orła Białego

320 lat temu, 1 listopada 1705 r., król August II Mocny ustanowił Order Orła Białego, obecnie najstarszy i najwyższy order państwowy RP. Nadawany jest za znamienite zasługi cywilne i wojskowe dla Polski. Wśród uhonorowanych tym odznaczeniem znajdują się wybitni Polacy i cudzoziemcy, m.in. Józef Piłsudski, papież Jan Paweł II, Lech Wałęsa, Stefan Wyszyński, Anna Walentynowicz, Władysław Szymborska, prezydent Czech Václav Havel, królowa Elżbieta II, historyk Norman Davies i prezydent Ukrainy Wołodymyr Zełenski.

Złoty Kangur dla Gajosa

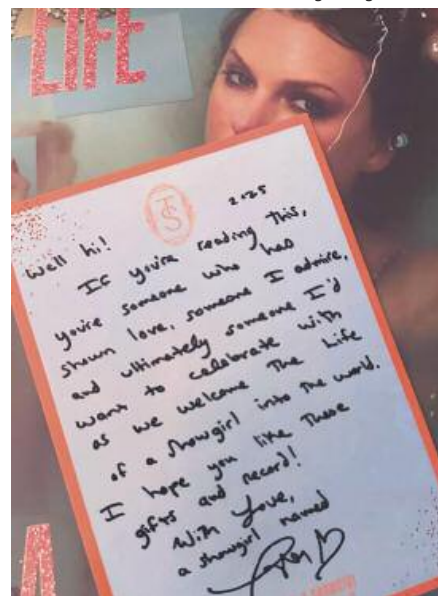
 Materiały prasowe

Janusz Gajos został uhonorowany przez australijskich dystrybutorów filmowych i otrzymał statuetkę Złotego Kangura za całokształt twórczości. Nagrodę odebrał podczas uroczystości w warszawskim Teatrze Kamienica. 86-letni aktor jest aktywny zawodowo od ponad sześciu dekad. W swojej karierze zdobył uznanie w Polsce i za granicą. Zasłynął rolami w takich produkcjach jak m.in. „Czterej pancerni i pies”, „Przesłuchanie”, „Ucieczka z kina Wolność” oraz „Piłkarski poker”.

Prezent od Taylor Swift dla Igi Świątek

Iga Świątek dostała prezent od Taylor Swift. Tenisistka opublikowała na swoim Instagramie zdjęcie kartki z odręcznie napisanym listem i okładką nowej płyty amerykańskiej piosenkarki „The Life of a Showgirl”. Świątek nie kryła radości jaką sprawił jej upominek, pisząc, że jeszcze kilka lat temu nie była w stanie nawet marzyć o takich chwilach. Zawodniczka wielokrotnie wspominała, że muzyka Taylor Swift często towarzyszy jej podczas treningów i turniejów.

 Instagram/iga.swiatek

Drugi sezon

Nagrządzany serial Netflixu „Matki pingwinów” powróci z drugim sezonem. Polska produkcja, która w nowym świetle przedstawiła rodziny niepełnosprawnych dzieci, zdobyła serca widzów i uznanie środowiska filmowego. O serialu pisał nawet New York Times,

określając go jednym z najciekawszych zagranicznych seriali 2024 r. W nowym sezonie widzowie będą towarzyszyć znanym już bohaterom w dążeniach do stworzenia placówki edukacyjnej dostosowanej do potrzeb ich dzieci. Zdjęcia do serialu już się rozpoczęły.

 Materiały prasowe

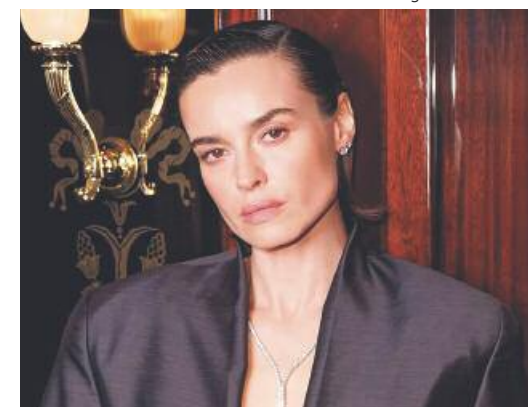
Serial z Meksyku hitem w Polsce

Meksykański serial podbija polskiego Netflixu. Oparta na faktach produkcja „Nikt nie widział, jak odchodzimy” w 24 godziny od premiery była numerem jeden w 20 krajach i od kilku tygodni utrzymuje się na liście najchętniej oglądanych seriali w Polsce. Fabuła rozgrywa się w 1968 r.

i ukazuje poruszającą historię Valerii Goldberg, kobiety zmuszonej do małżeństwa, która popada w konflikt z teściami. Za namową rodziny mąż wywozi ich dzieci do Europy. Zdesperowana Valeria zatrudnia prywatnego detektywa, który próbuje pomóc jej odnaleźć syna i córkę.

Polka zagra Maryję

Polska aktorka zagra w nowym filmie Mela Gibsona. Kasia Smutniak wcieli się w rolę Maryi w „The Resurrection of the Christ”, sequełu „Pasji” z 2004 r. Artystka od lat pojawia się w międzynarodowych produkcjach, głównie we Włoszech, gdzie w ostatnich latach otrzymała kilka nominacji do prestiżowych nagród. Zdjęcia do nowego filmu nagrywane są w Rzymie.

 Instagram/lasmusniak

Medal dla Martyny

Martyna Wojciechowska została odznaczona Medalem Komisji Edukacji Narodowej za swoje zasługi dla oświaty i wychowania – zwłaszcza za działania na rzecz dzieci i młodzieży w Fundacji Unaweza i projekcie Młode Głowy. Podróżniczka odebrała odznaczenie z rąk minister Barbary Nowackiej podczas uroczystości, która odbyła się 13 października w gmachu ministerstwa.

 Instagram/mlode_glowy

Julia Szeremeta wyprzedza swą pogromczynię z MŚ

Polki na czele rankingu

 Julia Szeremeta/facebook

Julia Szeremeta nie zdobyła złota w mistrzostwach świata w Liverpoolu, ale i tak przewodzi w światowym rankingu w swej kategorii wagowej. Podobnie rzecz się ma z Agatą Kaczmarską, która akurat w Liverpoolu zdobyła tytuł.

Wspomniany ranking dotyczy każdej kategorii wagowej i sam w sobie jest nowością – organizacja World Boxing opublikowała go pierwszy raz w swej historii. W zestawieniu zamieszczonym na oficjalnej stronie internetowej World Boxing Julia Szeremeta została sklasyfikowana na pierwszym miejscu w kat. do 57 kg.

Pięściarka rodem z Chelma zgromadziła 2,075 punktów, czyli o 425 więcej niż druga w zestawieniu Jaismine Lamboria, z którą Polka przegrała w finale światowego czempionatu. Na najniższym stopniu podium w tej dywizji uplasowała się Brazylijka Jucielen Romeu (865 pkt).

W kategorii 80 kg+ prowadzi Agata Kaczmarska (1,500 pkt), która wyprzedza Nupur Sheoran z Indii (1150 pkt) oraz Kazażkę Jeldanę Talipową (700 pkt).

Polskie zawodniczki zajmują też miejsca w ścisłej czołówce innych kategorii wagowych. Aneta Rygielska jest druga w dywizji do 60 kg, ustępując jedynie Brazylijce Rebecce De Limie Santos. W Top 10 rankingu znalazły się także Emilia Koterska (6. miejsce w

Julia Szeremeta jest wicemistrzynią świata, ale w rankingu zgromadziła najwięcej punktów

kat. do 80 kg), Barbara Marcinkowska (9. – 70 kg), Kinga Krówka (10. – 65 kg) i Wiktoria Rogalińska (10. – 54 kg).

Wśród mężczyzn najwyżej sklasyfikowanym Polakiem jest Paweł Brach, który zajmuje 7. lokatę w kat. do 60 kg, a Adam Tutak jest 9. w dywizji do 90 kg.

W lutym World Boxing zostało tymczasowo uznane przez MKOl za międzynarodową federację zarządzającą boksem olimpijskim. Organizacja przejęła rolę, którą wcześniej pełniła IBA.

 TOM

Lech Poznań dał wielką plamę w meczu Ligi Konferencji

„Katastrofa” w Gibraltarze

– To straszne uczucie. Jestem zażenowany – powiedział Niels Frederiksen, trener Lecha Poznań, po wyjazdowej porażce w meczu 2. kolejki Ligi Konferencji. „Kolejorz” przegrał 1:2 (0:1) z Lincoln Red Imps, drużyną z Gibraltaru.

Po 4:1 z Rapidem Wiedeń w 1. kolejce LK Lech rozbudził apetyty kibiców. W kolejnym meczu poznaniacy zdawali się skąpani na sukces, bo zespoły z Gibraltaru stanowią etatowych dostarczcicieli punktów w europejskich pucharach.

Ekipa ze stolicy Wielkopolski kompletnie jednak zawiodła w pojedynku z mist-

rzem zamorskiego terytorium Wielkiej Brytanii. Dodajmy, że terytorium, którego powierzchnia wynosi 6.7 km kwadratowych, a populacja liczy ok. 40 tysięcy mieszkańców (Poznań ponad 500 tysięcy).

Mistrz Polski grał na sztucznej murawie, przy porywistym wietrze, niby nie zlekceważył przeciwnika, ale trener Niels Frederiksen w wyjściowym składzie umieścił kilku piłkarzy drugiego planu. Po przerwie na boisku pojawili się kluczowi zawodnicy Lecha, Mikael Ishak wyrównał z karnego, ale w 88. minucie Bartosz Mrozek został przełobowany przez Chris-

tiana Rutjensa i sensacja stała się faktem. Lech pokpił sprawę, ale gospodarze mieli sporo farta, bo już w I połowie w poręczkę wycelował Agnero, po przerwie tego samego doświadczył Fiabema, a Ismaheel trafił w słupek. – To straszne uczucie. Jestem zażenowany. Zawiedliśmy mnóstwo osób. Przeciwnik rozegrał bardzo dobry mecz, ale to nie może być wymówką. Powinniśmy wygrać – komentował trener „Kolejorza”.

W czwartek 6 listopada „Kolejorz” w 3. kolejce LK zagra na wyjeździe z Rayo Vallecano.

 TOM

Igor Milicić powołał szeroką kadrę na eliminacje MŚ

Katar celem koszykarzy

Mecz z Austrią będzie pierwszym, który polska reprezentacja koszykarzy rozegra w ramach eliminacji do mistrzostw świata. Pojedynek odbędzie pod koniec listopada w Gdyni, a sam czempionat globu odbędzie się w 2027 roku w Katarze.

EuroBasket 2025 przyniósł fanom koszykówki nad Wisłą sporo satysfakcji – reprezentacja wygrała 4 z 7 meczów i na koniec została sklasyfikowana na 6. miejscu. Teraz Ponitka i spółka ma do wykonania kolejne zadanie – 28 listopada meczem z Austrią w Gdyni Polska rozpocznie walkę o mundial. Ostatni raz grała na nim w 2019 roku w Chinach, gdzie zajęła 8. miejsce.

– Kontynuujemy pracę na bazie ogromnego entuzjazmu, który mamy w sobie po świetnym EuroBaskecie – przyznał Igor Milicić, coach Biało-Czerwonych. – W Katowicach i Rydze dokonaliśmy czegoś niewiarygodnego, ale teraz czas skupić się na nowych rzeczach. Przed nami cel, który napędza mnie, cały sztab i wszystkich graczy – dodał.

Chorwacki trener ogłosił szeroką kadrę przed początkiem eliminacji. Na liście znalazło się aż 31 nazwisk. Wśród nich m.in. Jordan Loyd i Jerick Harding (przechodzi rehabilitację po kontuzji), wspomniany Mateusz Ponitka (kapitan), Aleksander Balcerowski czy Michał Sokołowski.

– Zaczynamy meczem z Austrią i nie ma tu miejsca na błędy. Struktura eliminacji, z podziałem na dwa etapy grupowe, jest wymagająca, a każdy mecz szalenie istotny – przyznał Milicić. Coach kadry do 7 listopada wybierze 14 graczy, którzy pojawią się na zgrupowaniu. Trzy dni po meczu z Austrią Polacy zmierzą się w Hadze z Holandią. W grupie mają jeszcze Łotwę.

 TOM

 pzkosz.pl

Reprezentacja koszykarzy zajęła 6. miejsce na niedawnym EuroBaskecie

Były reprezentant Polski ogłosił koniec kariery i... zagrał w „okręgówce”

Krychowiak (prawie) skończył

 Grzegorz Krychowiak/fb

Grzegorz Krychowiak, stukrotnie reprezentant Polski, ostatnio piłkarz cypryjskiego Anorthosis Famagusta, zakończył profesjonalną karierę. Pozostaje jednak zarejestrowany jako gracz Mazura Radzymin, drużyny klasy okręgowej.

Krychowiak powiedział „pas” zawodowemu futbolowi w wieku 35 lat, czyli, jak na dzisiejsze standardy, nieprzesadnie podeszłym. W mediach społecznościowych popularny „Krycha” najpierw zamieścił nagranie, na którym łowi ryby, potem opublikował pełny wpis.

„Jestem spełnionym piłkarzem – niczego nie żałuję i niczego bym nie zmienił. Przyjmuję swoją karierę taką, jaka była: z chwilami pełnymi radości i sukcesów, ale też z tymi trudniejszymi momentami, które mnie wiele nauczyły” – napisał były defensywny pomocnik kadry Polski.

Dwa dni po pożegnaniu pan Grzegorz zaliczył drugi mecz w barwach Mazura Radzymin, zespołu grupy 1 warszawskiej „okręgówki”. Jego team pokonał 2:0 Świt Nowy Dwór Mazowiecki, a on sam zaliczył asystę przy

Grzegorz Krychowiak postanowił nie przedłużać na siłę zawodowej kariery

gol z dystansu, który strzelił... Quebonafide (popularny raper).

Wychowanek Orła Mrzeżyno w reprezentacji debiutował w 2008 roku za kadencji Leo Beenhakera, a filarem kadry stał się pod wodzą Adama Nawalki. Był jednym z bohaterów Euro 2016, gdzie Polska dotarła do ćwierćfinału. 100 meczów w kadrze okraślił zdobyciem 5 bramek.

Pikiem jego klubowej kariery był okres gry w hiszpańskiej Sevilli (2014–16), z którą dwukrotnie triumfował w Lidze Europy. W Paris Saint-Germain nie zagrał długo miejsca, a kolejne lata spędził w Anglii (West Bromwich Albion), Rosji (Lokomotiw Moskwa, FK Krasnodar), Arabii Saudyjskiej i na Cyprze.

 TOM

PKOl zorganizuje Dom Polski na zimowych igrzyskach olimpijskich

Pół miliona za złoto

– Podczas zimowych igrzysk olimpijskich w Mediolanie i Cortinie d’Ampezzo zorganizujemy Dom Polski – powiedział Radosław Piesiewicz. Szef prezes PKOl poinformował także o podwojeniu nagród finansowych za zdobycie medali olimpijskich.

– Pokazujemy, że zimowe igrzyska są równie ważne jak letnie – podkreślił prezes Polskiego Komitetu Olimpijskiego podczas konferencji w Lublinie. Dodał, że Dom Polski zostanie zaprezentowany na przełomie listopada i grudnia, zapewniając przy tym, że polscy zawodnicy

mają pełne zabezpieczenie finansowe na start we Włoszech.

PKOl poinformował, że nagrody finansowe w ZIO będą dwukrotnie wyższe niż dotychczas – wyniosą 500 tysięcy złotych zamiast dotychczasowych 250 tysięcy za złoty medal. Połowę gratyfikacji stanowią będzie gotówka, a połowę tokeny. Po raz pierwszy nagrody mają też otrzymać zawodnicy z miejsc 4-8.

– Trwa walka o kwalifikacje olimpijskie – przekazał Konrad Niedźwiedzki, szef Misji Olimpijskiej Mediolan-Cortina 2026. – Do tej pory na igrzyska kwalifikację uzyskało 21 zawodników, a skład olimpijski ma zostać zatwierdzony po 18

stycznia. Zakładamy udział grupy pomiędzy 60 a 70 osób – dodał.

Przekazał, że podczas przyszłorocznej zimowej olimpiady ok. 2.9 tys. zawodników powalczy o 116 kompletów medali. Ceremonia otwarcia ZIO odbędzie się 6 lutego na mediolańskim San Siro. Koszt całego wydarzenia Włosi oszacowali na 5.4 mld euro.

Igrzyska potrwać do 22 lutego, a miejscem jej uroczystego zamknięcia będzie starożytny amfiteatr w Weronie. Na igrzyskach w Pekinie Polska zdobyła jeden medal – w skokach narciarskich brąz zdobył Dawid Kubacki.

 TOM

Katarzyna Zdziebło najlepsza na zawodach w Niemczech

Wygrana w chodzie maratońskim

Katarzyna Zdziebło (LKS Stal Mielec) wygrała w Zittau zawody „Lusatian Race Walking” w chodzie sportowym na dystansie maratońskim. Wynik Polki – 3:24:19 – to najlepszy czas w krótkiej historii tej konkurencji na świecie.

Pod koniec 2024 roku World Athletics zdecydowała o wprowadzeniu w przyszłym sezonie nowych dystansów w chodzie sportowym w miejsce istniejących. Zamiast rywalizacji na 20 km rozgrywane będzie półmaraton (21.0975 km), a zmagania na 35 km zastąpi chód na dystansie maratońskim (42.195 km).

Co ciekawe, półmaraton będzie od 2028 roku (Los Angeles) jedyną konkurencją olimpijską w chodzie sportowym (zamiast 20 km). Na pozostałych imprezach rangi mistrzowskiej chodźarze będą się ścigali zarówno w półmaratonie, jak w maratonie.

Po raz pierwszy obie konkurencje debiutowały we wspomnianym Zittau (d. Żytawa) podczas zawodów zaliczanych do cyklu „World Athletics Race Walking Tour – Silver”. Na „Weinaparkstadion” Katarzyna Zdziebło pewnie wygrała, a niektóre agencje podały, że była dwukrotna wicemistrzyni świata rezultatem 3:24:19 ustanowiła... rekord świata.

W saksońskim mieście Polskę reprezentowały także Agnieszka Ellward (Flota Gdynia), która zajęła 3. miejsce z czasem 3:37:03, Kinga Waleriańczyk (Sztorm Kołobrzeg) 5. miejsce, 3:54:34 oraz Anna Zdziebło, młodsza siostra triumfatorki (6., 3:58:49).

W rywalizacji mężczyzn czwarty był Maher Ben Hlima (RKS Łódź) z czasem 3:07:51 i to jest nieoficjalny rekord Polski. Podobnie jak w przypadku Katarzyny, jego wynik również spełnia międzynarodowe minimum na ME 2026 w Birmingham.

 TOM

 pzla.pl/Tomasz Kasjaniuk

Katarzyna Zdziebło w niedawnych mistrzostwach świata zajęła 5. miejsce w chodzie na 20 km

Polskie pieśni patriotyczne – żywe świadectwo historii trwającej przez pokolenia

Głos ducha narodu

W chwilach największych prób dla narodu polskiego, kiedy ojczyzna znikła z mapy Europy, a Polacy byli zmuszeni żyć pod jarzmem zaborców, muzyka stawała się jednym z najważniejszych sposobów wyrażenia sprzeciwu i podtrzymania ducha patriotyzmu. Pieśni patriotyczne na przestrzeni wieków nie tylko dodawały otuchy i inspirowały do walki, lecz także podtrzymywały pamięć o przeszłości, umacniały morale i tożsamość narodową. Te utwory do dziś są żywym świadectwem historii i dowodem, że Polacy z pieśnią na ustach potrafili przetrwać nawet najtrudniejsze czasy.

Alternatywna lekcja historii

W XVIII i XIX wieku, gdy zakazywano nauki historii i języka polskiego, dla wielu ludzi pieśni stawały się lekcjami patriotyzmu. W alternatywny sposób uczyły młode pokolenia o bohaterach narodowych, przypominały o dawnych zwycięstwach i klęskach, a ich proste, łatwo wpadające w ucho melodie sprawiały, że szybko się je zapamiętywało.

Pieśni patriotyczne śpiewano w domach, w podziemiu, podczas powstań i na polach bitwy. Muzyka była bezpieczną, a jednocześnie niezwykle silną formą protestu wobec zaborców, a później okupantów. Pieśni nie tylko wzmacniały ducha walki, lecz także scalały społeczeństwo. Śpiewano je wspólnie, niezależnie od wieku, pochodzenia czy statusu społecznego. Były językiem wolności w czasach zniewolenia. Przenikały do literatury i sztuki, a dziś znajdują swoje miejsce również w kulturze popularnej – w filmach, muzyce i teatrze.

Trzy wymiary polskiego ducha

Historia polskich pieśni patriotycznych to historia narodu, który nigdy nie pogodził się z utratą wolności.

To utwory, które będąc tłem wydarzeń politycznych łączyły przeszłość z przyszłością, inspirowały do walki i dawały nadzieję. Choć czasy ciągle się zmieniają, to słowa pieśni nieustannie przypominają, że wolność nigdy nie jest dana raz na zawsze.

Pieśni patriotyczne w trudnych czasach nie tylko podtrzymywały ducha stawiającego opór narodu, lecz także inspirowały kolejne pokolenia do walki o wolną Polskę. Teksty utworów stanowiły bezpieczne nośniki idei wolności, które ujawniały głębokie pragnienie narodu do zachowania tożsamości i niezależności. Ich dziedzictwo współcześnie przypomina, jak ważna jest pamięć o przeszłości i siła wspólnego działania w imię wyższych wartości.

W tekstach polskich pieśni patriotycznych odnajdujemy trzy wymiary polskiej duszy – tęsknotę za wolnością, miłość do ojczyzny i poczucie wspólnoty narodowej. W „Rocie”, gdzie sprzeciw wobec niewoli staje się deklaracją walki o ojczyznę, wybrzmiewa tęsknota za wolną Polską. Uwielbienie dla polskiej ziemi i tradycji obecne w „Bogurodzicy” czy „Pierwszej Brygadzie” obrazują z kolei oddanie ojczyźnie. Niemal wszystkie pieśni patriotyczne jednoczyły społeczeństwo w obliczu wspólnego wroga, nawiązując do solidarności i współpracy, budząc poczucie narodowej wspólnoty.

Obecne w utworach odwołania do bohaterów narodowych i wydarzeń historycznych motywowały do walki i kształtowały pamięć zbiorową. Słuchając ich, Polacy przypominali sobie o dziejach narodu, które definiowały ich tożsamość. Muzyka i teksty pieśni patriotycznych niosły ogromny ładunek emocjonalny – od dumy i nadziei po smutek i tęsknotę – co sprawiało, że inspirowały do działania nawet w najtrudniejszych momentach.

 ALICJA DĘBEK

 Archiwum Główne Akt Dawnych

W Polsce pieśń potocznie nazywaną „Mazurkiem Dąbrowskiego” usłyszano w 1806 roku, kiedy Legiony pod dowództwem generała Dąbrowskiego dotarły do Poznania

Wybrane polskie pieśni patriotyczne

„Bogurodzica”

Najstarsza polska pieśń religijna i jednocześnie pierwszy hymn narodowy. Powstała najprawdopodobniej w XIII wieku i towarzyszyła rycerzom w bitwach, m.in. pod Grunwaldem (1410 r.). Choć początkowo była pieśnią religijną, to z czasem zyskała wymiar narodowy – łączyła Polaków w chwilach modlitw o zwycięstwo i walk o wolność.

„Mazurek Dąbrowskiego”

Słowa napisał Józef Wybicki w 1797 roku we włoskim mieście Reggio Emilia, gdzie formowały się Legiony Polskie u boku generała Jana Henryka Dąbrowskiego. Pieśń miała charakter mobilizacyjny – dawała nadzieję, że Polska odzyska wolność. Po odzyskaniu niepodległości, w 1927 roku, „Mazurek Dąbrowskiego” z pieśni legionów stał się oficjalnym hymnem państwowym.

„Warszawianka”

Istnieją dwie wersje pieśni o tym tytule. Pierwsza powstała w 1831 roku podczas Powstania Listopadowego. Jej tekst napisał francuski poeta Casimir Delavigne, a na język polski utwór przełożył Karol Sienkiewicz. Druga wersja „Warszawianki”, z 1905 roku, związana jest z rewolucją robotniczą. Obie wersje łączy rewolucyjny, buntowniczy ton, który uczynił je hymnem ulicznych manifestacji.

„Rota”

Tekst autorstwa Marii Konopnickiej z 1908 roku powstał jako protest przeciw germanizacji i po raz pierwszy był wykonany w 1910 roku w Krakowie, podczas uroczystości odsłonięcia Pomnika Grunwaldzkiego. Muzykę do słów Konopnickiej skomponował Feliks Nowowiejski. „Rota” szybko stała się jednym z najważniejszych manifestów patriotycznych, a w okresie międzywojennym rozważano ustanowienie jej hymnem narodowym.

„My, Pierwsza Brygada”

Pieśń Legionów Polskich Józefa Piłsudskiego, której tekst napisali Tadeusz Biernacki i Andrzej Hałaciński w 1916 roku, była hymnem wojskowym i symbolem poświęcenia żołnierzy walczących o niepodległość podczas I wojny światowej. Od 2007 roku utwór ten jest oficjalną Pieśnią Reprezentacyjną Wojska Polskiego.

„Boże, coś Polskę”

Utwór o wyjątkowej historii. Choć początkowo był pieśnią pochwalną na cześć cara Aleksandra I, skomponowaną w 1816 r., to szybko przekształcił się w modlitwę Polaków za wolność, w której słowa „Ojczyznę wolną, racz nam wrócić Panie” stały się najważniejszym wyznaniem nadziei okupowanego narodu na odzyskanie niepodległości.

„Warszawskie dzieci” i „Czerwone maki na Monte Cassino”

Podczas II wojny światowej pieśni pełniły funkcję broni moralnej. „Warszawskie dzieci” (1944 r.) stały się hymnem powstańców warszawskich, a „Czerwone maki na Monte Cassino” (również 1944 r.) były śpiewane przez żołnierzy 2. Korpusu Polskiego po znamienym zwycięstwie we Włoszech.

„Mury” Jacka Kaczmarskiego

W czasach PRL pieśni patriotyczne znów zyskały ogromne znaczenie. „Mury”, napisane w 1978 roku i wykonywane w środowisku opozycyjnym, stały się hymnem Solidarności. Utwór inspirowany był hiszpańską piosenką Lluisa Llach, ale w Polsce nabral zupełnie nowego, wolnościowego znaczenia.

Infinity

Zainwestuj w wysoki poziom.

- Osiem apartamentów: od 25,77 m² do 91,19 m²
- Prestiżowa lokalizacja
- Idealna inwestycja – pod wynajem długoterminowy lub krótkoterminowy
- Większość pomieszczeń o wysokości powyżej 3 m
- Możliwość wykończenia pod klucz
- Ostatnia kondygnacja z kontrolą dostępu
- Nowoczesna winda
- Nowe instalacje, w tym klimatyzacja
- Tętniące życiem centrum
- Dobra infrastruktura i doskonałe połączenia komunikacyjne
- Piękny park po drugiej stronie ulicy

Zapraszamy do kontaktu! Zapytaj o ofertę już dziś

Biuro Sprzedaży Mieszkań „Infinity”
e-mail: biuro@placinalidow.pl
tel. +48 538 553 564
www.infinitykrakow.pl

MEDRALA

RELAX.IT'S MEDRALA

ATTORNEYS AT LAW

- Obrażenia Cieleśne
- Wypadki Samochodowe
- Bezprawne Spowodowanie Śmierci
- Spory Pracownicze

California & Nevada

MÓWIMY PO POLSKU

(702) 475-8884 | MEDRALAW.COM

